

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

72

Nordiske
Villaer
og
Hjem.

72 (41) Folio.

1912.

~~255~~
C. 11.

72(48)

St. f.

~~72(48)~~

P

NORDISKE VILLAER OG HJEM

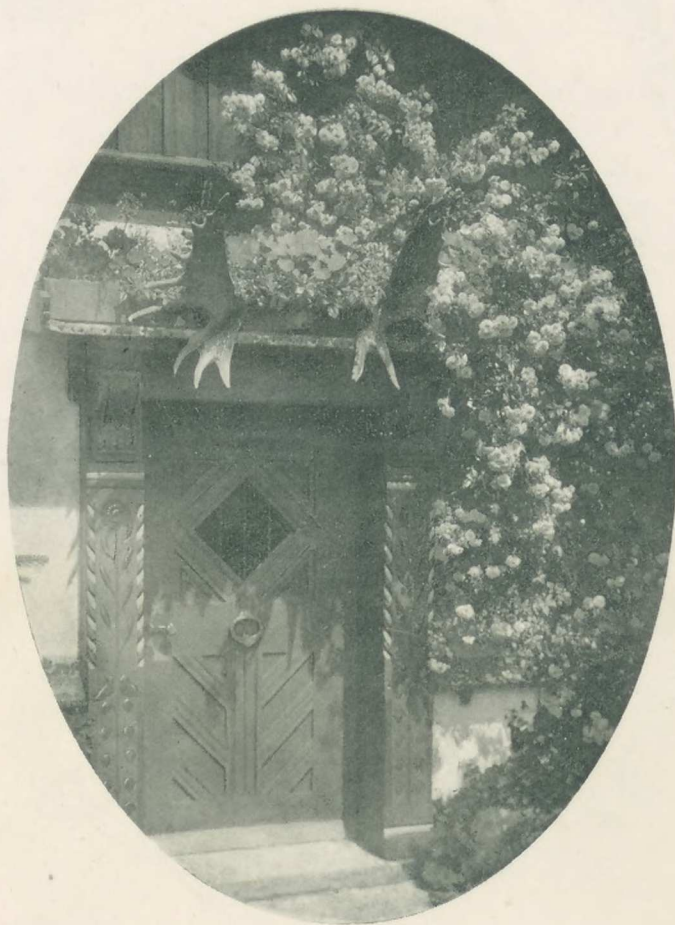

NORDISKE VILLAER OG HJEM

AFBILDNINGER AF NORDISKE ARKITEKTERS OG
ANDRE KUNSTNERES ARBEJDER, EKSTERIØRER
▪ INTERIØRER, GRUNDRIDS OG PLANER ▪

UNDER REDAKTION AF GEORG BRØCHNER

E. JESPERSENS
FORLAG

KØBENHAVN
MCMXII

NORDISKE VILLAER OG HJEM

TEKST OG BILLED-
BIDRAG AF ARKITEKTER
OG ANDRE KUNSTNERE

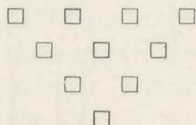
DANMARK: POVL BAUMANN · AXEL BERG
MARTIN BORCH · CARL BRUMMER · FRU BENE-
DICTE BRUMMER · A. CLEMMENSEN · S. CLOD-
SVENSSON · N. V. DORPH · EGIL FISCHER · VILH.
FISCHER · EDV. GLÆSEL · G. B. HAGEN · HELWEG-
MØLLER · POVL HOLSØE · OVE HUUS · J. INGWERSEN
ALF. JØRGENSEN · PROF. HACK KAMPMANN · FRITZ
KOCH · LØNBORG-JENSEN · E. MADVIG · MAGDAHL-
NIELSEN · MØLLER-JENSEN · PROF. MARTIN NYROP
U. PLESSNER · HOLG. RASMUSSEN · KAJ RASMUSSEN
VALDEMAR THISTED · GOTFRED TVEDE · K. VAR-
MING · H. WRIGHT & E. W. MARSTON MED FLERE
NORGE: TH. ASTRUP · CARL BERNER · KR.
BIONG · PROF. ANDR. BUGGE · FRØKEN LILLA
HANSEN · J. Z. KIELLAND · MORGEN-
STJERNE & EYDE · SINDING-LARSEN
SVERIGE: F. BOBERG · YNGVE
RASMUSSEN · IVAR TENGBOM
OSWALD WESTERBERG
RAGNAR ØSTBERG

M. FL.

AUTOTYPI-KLICHEERNE ER LEVEREDE AF DANSK
:: :: :: :: REPRODUKTIONS-ANSTALT :: :: ::
FARVETRYK-KLICHEERNE ER LEVEREDE AF RICH.
:: :: LABISCH & CO. G. M. B. H. - BERLIN :: ::
KUNSTTRYK-PAPIRET ER LEVERET AF JOHN DICKIN-
:: :: :: :: SON & CO. LTD. - LONDON :: :: ::
TRYKNINGEN ER UDFØRT AF A/S J. COHENS BOG-
:: :: :: TRYKKERIER - - KØBENHAVN :: :: ::

ALLE RETTIGHEDER FORBEHOLDTE

PUBLISHED 1/VIII 1912
COPYRIGHT E. JESPERSENS FORLAG
ALL RIGHTS RESERVED

USKINS manende Raab: Bort fra Byerne! har ikke været en Røst i Ørkenen. Udvandringen — eller rettere Udflytningen — fra de store Stæder, hvis trøstesløse Uhygge og grelle Grimhed han hadede og afskyede ligesaa lidenskabeligt, som han med glødende Begejstring elskede og kæmpede for Livet i Naturen, for alt, hvad der for ham var skønt og sandt og sundt, — denne Udflytning har i de fleste Lande efterhaanden antaget Karakteren af en kraftig, maalbevidst Bevægelse, der for hvert Aar vokser i Styrke

og Bredde. Først og fremmest i Ruskins eget Land, hvor Jordbunden saa at sige var beredt, idet mangfoldige Mennesker, der havde deres daglige Dont i Byerne, allerede gennem adskillige Slægtled havde boet udenfor disse, ofte i ret betydelige Afstande. De fandt

sig imidlertid med Sindsro i de lange daglige Ture, tilfods, tilhest eller tilvogns, til og fra Byen eller Jernbanestationen; et Hjem borte fra Stadens Larm og Travlhed, fra de trange Gaders Støv og Røg, opvejede langt de Ulemper, som et udenbys Hjem, navnlig i svundne Dage, nødvendigvis førte med sig.

Har Udflytnings-Idéen vist sig saa fristende i et Land som England, hvor hver Familie, ogsaa i Byerne, har sit eget og ofte billige Hus (og i London stod der for et Par Aar siden 70,000 Huse ledige — et anseligt Tal selv for denne Kæmpeby, hvor der i Reglen bygges med Omtanke og Forsigtighed, og hvor Folk kun sjældent og ugerne flytter), turde

eller burde dette i langt højere Grad være Tilfældet paa Fastlandet, hvor Beboelsesforholdene i Byerne gennemgaaende er meget mindre tilfredsstillende. Intet Under derfor, at der, nærmere eller fjærnere fra mangfoldige store Byer, i de senere Aar har rejst sig Tusinder af Villaer, Enehuse, Egne Hjem — man kalde dem, hvad man vil —, og at dette „Bort fra Byerne“-Evangelium nu prædikes af snart sagt alle Autoriteter paa de herhen hørende Omraader. Det synes ikke alene lige uangribeligt, men ogsaa lige direkte tilraadeligt fra alle Synspunkter:

det æstetiske som det hygiejniske, det moralske som det sociale, og ikke mindst det økonomiske.

Min Hensigt med nærværende Bog er ikke blot at vise, hvor godtogsmukt, men ogsaa hvor godt og billigt Enehuse, for at bruge det fornuftige, om end ikke særlig vel-

klingende norske Navn, nu kan bygges — og jævnlig bygges. Og man skal ikke lade haant om de forholdsvis smaa og billige Huse; hvor ofte er der ikke mere god Musik i et Par korte Strofer end i et langt Opus, hvor ofte ikke mere sand Kunst i en beskeden Studie end i et stort, fordringsfuldt Udstillings-Lærred. Om de smaa Huse har man et godt tysk Ord: Klein, aber mein.

Nu bygges der altsaa gode Villaer, en Del gode Villaer, men hvor er der ikke syndet, gennem mange og lange Aar, og hvor syndes der, Gud bedre det, ikke fremdeles, nu ialfald uden nogen rimelig Undskyldning. Aarsag og Virkning, der i mange Tilfælde følger

Haven, „Frydenlund“.

hinanden saa tæt i Hælene, at det kan være vanskeligt at drage en skarp Grænse imellem dem, har her været noget længe om at mødes.

Galt har det været andre Steder, men næppe nogetsteds værre end her. Hvad vilde vel de Mestre, der har skabt Antikens og den italienske Renaissances herlige Villaer, maaske nogle af de skønneste Bygningsværker, der findes, sige til det meste af, hvad der gaar og gælder for Villaer her paa Bjærget. Ja, selve Ordet Villa har faaet en daarlig og kedelig Klang, og det er kun modstræbende og i Mangel af bedres Havelse, at jeg har sat det paa Titelbladet. Selv hvor der gjordes mulig meget velmente arkitektoniske Tilløb, er Resultatet ofte blevet højst utilfredsstillende. Man synes at glemme, at Taarne og Spir og takkede Gavle er ret fornemme og fordringsfulde Foreteelser, udmærkede paa rette Tid og Sted, men med en ubehagelig Tilbøjelighed til at virke parodisk under de Kaar, der ofte bydes dem paa en almindelig borgerlig dansk Villa. Beundrere af den rige Sandstens-Ornamentik, der virker saa festligt paa Christian den Fjerdes Slotte og andre monumentale Bygninger, gør sig selv og den en daarlig Tjeneste ved i pauver Cement-Imitation at benytte dem som Pryd paa deres smaa, moderne Huse. Saa var dog Svejtservillaerne, der grasserede stærkt en Aarrække, mere harmløse: med nogle gamle Træer som Staffage dannede de ofte et hyggeligt og hjemligt Billede, de noget ferske gule Mursten og det fade Skifertag tiltrods. Deres Saga er imidlertid ude. Der kom saa en italiensk Luftning med enkelte sære Pust fra os endnu mere fremmede Egne.

Indkørsel til „Frydenlund“.

Da hændte det samme i Danmark, som nogle Aartier tidligere var hændt i England, da Norman Shaw, denne hæderkronede Nestor blandt engelske Bygmestre, træt af de klassiske Villaer, græske som romerske, der var og blev fremmede Fugle paa den engelske Jord, søgte tilbage til svundne Aarhundreders hjemlige Arkitektur, og i de stærke og maleriske Bygninger fra Dronning Elisabeths Tid fandt de rette og naturlige Forbilleder for vore

Dages engelske Villabygning. De fortrinlige Resultater af denne Tillempning af den gamle engelske Stil, med sine kraftige, dekorative Skorste-
ne, de ikke for store og ikke for lavt siddende Vinduer og den hyppige Anvendelse af Bindingsværk, navnlig i den øvre Etage, kender vi alle.

Som sagt, noget lignende skete en lykkelig Dag i Danmark, da danske Arkitekter opdagede, at ogsaa vi engang havde ejet en fin og ejendommelig Villa-Bygningskunst, og saa, at der ingen Anledning var til fremtidigt at hente

Impulser udefra, hverken fra italienske eller svejtsiske, end sige tyrkiske eller mauriske Motiver. De danske Arkitekter gik ikke saa langt tilbage i Tiden som deres engelske Brødre, ikke længere end til omkring Midten af det 18de Aarhundrede og de følgende Aartier. Da byggedes der i Danmark Villaer, der i deres stilfærdige Fornemhed og enkle Skønhed virkelig fortjente dette oprindeligt saa festlige Navn, og som desuden havde et umiskendeligt dansk Præg, det smukke, hvide, sjældnere røde Hus, med sit høje Tag af oftest sorte glasserede Teglsten.

Naar man ser disse skønne gamle Huse, hvoraf de fleste her gengivne ligger i Køben-

havns umiddelbare Nærhed, fyldes Sindet med Undren over den Ligegyldighed, hvormed danske Arkitekter gennem mere end et Hundredaar er gaaede dem forbi. Og dog er der over dem er en egen poetisk og hjemlig Stemning, en lutret, fordringsløs Stilfuldhed, et pregnant Udtryk for det saa ofte forhaanede attende Aarhundredes Kultur.

Ogsaa deres Udstyrelse, Indretning og Byggesæt er i de fleste Tilfælde efterlignelsesværdig; man mærke sig saaledes den stands-

mæssig rummelige Forstue i det gamle „Rolighed“, den rige, velbevarede Stukatur-Dekoration paa Væggene i Havestuen, og Resterne af de sorte og hvide Marmorfliser i Kælderen og andetsteds — eller de massive Skillerum og Gibserens fortrinlige Arbejde paa Loftet af den ottekantede Spise-stue i Rentier Heegaards Villa i Allégade. Og hvor mangen moderne dansk Villa kan maale sig med „Frydenlund“, en sand lille arkitektonisk Perle. Jeg véd meget vel, at Tidens Patina har lagt sin Charme over disse gamle Huse — en Charme, der for enkeltes Vedkommende yderligere forøges ved deres historiske Traditioner — men selv om de var byggede i Gaar, vilde deres Skønhed sikkerlig have fængslet os.

Det blev altsaa forbeholdt vore Dages Bygmestre at knytte den bristede Traad og ved Forryngelsen i dansk Villabygning at hævde det altid berettigede i Kunstens Kontinuitet. Det er først og fremmest Arkitekterne Clemmensen og Plessner, der har været Banebrydere i denne Renaissance, og som derved har sonet meget af, hvad saa mange andre har syndet.

Der er nu en hel Række af talentfulde danske Arkitekter, der fører de gode gamle Traditioner videre, vel at mærke med fuld Hævdelse af deres kunstneriske Personlighed. Og i Bygningskunsten, som i anden Kunst, skulde man jo gerne mærke saavel Kunstnerens Hjærtelagsomhans Haandelag, og hvor gør man f. Eks.

ikke dette i Arkitekt Clemmensens eget Hus. Det er ikke nok, at et Hus i og for sig er akademisk uangribeligt.

Det er netop en vis stringent Tørhed, der er den væsenligste Indvending mod

en ret bestemt afgrænset Retning indenfor nyere dansk Villa-Arkitektur, en Fase, der dog nu nærmest maa betragtes som afsluttet, thi sammen med Ro og Enkelthed kommer en vis Bredde lykkeligvis mere og mere til sin Ret.

Sammen hermed gaar, navnlig hos vore yngre Arkitekter, Forstaaelsen af og Bestræbelsen for at lade et Hus og dets Omgivelser danne et harmonisk og samlet Hele, saa at Bygningen ligger ikke alene nat-

turligt, men næsten naturnødvendigt netop hvor den ligger, et godt dansk Hus, hverken for stort eller for lille, hverken for fordringsfuldt eller altfor beskedent for sin desværre ikke altid lige gode danske Ramme. — I denne

Forbindelse er det imidlertid ikke

nok at tænke paa sig selv; en Villa har i Reglen Naboer, og Naboer, ogsaa rent æstetisk set, kan som bekendt være mer eller mindre behagelige. At det sidste altfor ofte er Tilfældet, klages der bittært over, andetsteds som her; en Vandring gennem det dyreste og følgelig det mest fashionable af vore nye Villakvarterer vil tilfulde bevise disse Kla-

„Valbygaard“.

Hus paa Bornholm.

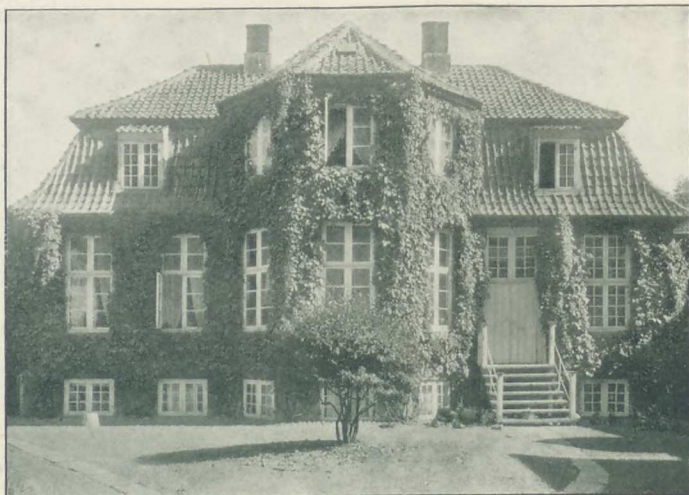
gers Berettigelse for Københavns Vedkommende.

Ikke alene den gamle danske Villa, ogsaa det jævne gamle danske Hus er ifærd med at komme til sin gode Ret. Er det saaledes ikke et Tidernes Tegn, at der blandt Bidragene i denne Bog fra begge Akademiets Professorer i Arkitektur findes et godt straatækt Hus, et veritabelt Bondehus — dog ikke bygget af eller for Bønder. Men hvilket andet Hus vilde som disse fortræffelige Huse, der staar saa stødt paa den danske Mark, voksede ud af og sammen med den hjemlige Jord, have fundet sig tilrette paa den dem beskaarne Plads.

Det siger sig selv, at Villaen, bygget for Enkeltmands Behov og uden hæmmende Rentabilitets-Hensyn, i næsten enhver Henseende byder Bygmesteren Muligheder, som et Trappehus aldrig vil kunne. Det forekommer mig imidlertid, at ikke faa Arkitekter i en altfor ringe Grad forstaar at værdsætte denne ubetalelige Fordel. Hvor mange Villaer er ikke blot en almindelig, saa og saa mange Værelsers Lejlighed: de samme regelmæssige, firkantede, jævnt kedelige Stuer, den samme Overflod af jævnt kedelige ligestore Vinduer, anbragt i Række og Geled som en Sektion Rekruter, Gulvene overalt i samme Plan osv. Som et ypperligt Eksempel paa, hvad der kan opnaaes netop ved ikke simpelthen at omplante Etage-Lejligheden i Villaen, finder jeg mig iger fristet

til at nævne Arkitekt Clemmensens eget Hus; her er netop de Muligheder, Enehuset rummer, udnyttede i næsten enhver Retning indenfor en hjemlig og forholdsvis beskeden Ramme, men med ganske fortræffelige Resultater. Flere af vore Arkitekter, saaledes

Carl Brummer, Thorvald Jørgensen og Magdahl-Nielsen, har i de senere Aar i enkelte af deres Villaer lagt Spisestuen i Kælderen — en Ordning, der ikke alene gør Huset større, men som næsten af sig selv skaber hyggelige og sjældne Partier.

Rentier Heegaards Villa.

Som alt andet er Villaen underkastet Evolutionens uomgængelige Lov, og den synes nu mere og mere at blive til et fuldbaarent, selvstændigt Hele. Opholdsrummene bliver færre og større; navnlig i England vil man nu i mange nyere Villaer finde, at det store „livingroom“ spiller en meget fremtrædende Rolle. Selve Bygningsmaterialet, Sten, Træ,

„Rølighed“.

Jern etc., kommer mere til sin Ret; i Danmark de røde Mursten, Graniten, den hvide Kalk, der alle har Aarhundreders, en Tidlang forglemt Hævd. Man har lært at vurdere den naturlige, ubrudte Flades Skønhed i Mur, Væg og Loft; man har paany opdaget Trappens arkitektoniske Værdi og det Præg, en god Forstue sætter paa hele Huset.

Ligesom for Fladen, Murfladen, er der ogsaa i Husets Indre oprundet en ny Æra for Farven, den enkelte Farve, Farvefladen, i Kraft af dens egen dekorative Værdi, uden

Grosserer Thøgersens Ejendom „Frydenlund“.

Interior fra „Frydenlund“.

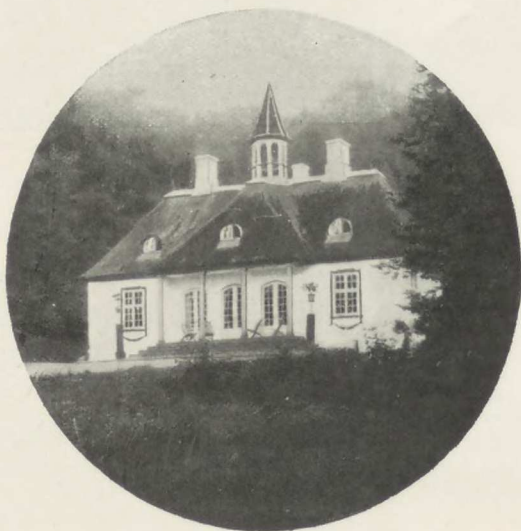
forvirrende, brogede Mønstre og uden alt for meget Paahæng. Medens i England Sansen for Farveskønhed og Farveafdæmpning og Sammenstilling allerede forlængst var bragt til en høj Grad af Fuldkommenhed, er det først i de senere Aar, at denne udrensende Bevægelse har vundet Fodfæste paa Fastlandet. Navnlig i Tysklands moderne Interiører spiller Farven en dominerende Rolle, men her hersker endnu en vis Løssluppethed; det er, som om de mere revolutionære, moderniserende Tendenser indenfor Dekorationen af Hjemmene holder sig skadesløs paa dette Felt, for „den ny Kunsts“ Nederlag indenfor Møbelarkitekturen.

Man vil sikkert paa de efterfølgende Sider finde Huse, der ikke kunne siges at være uden arkitektonisk Lyde, men deres maleriske Fortrin eller den rent individuelle Interesse, der knytter sig til dem, vil, haaber jeg, anses for tilstrækkelig Grund til at de har fundet en Plads i denne Bog.

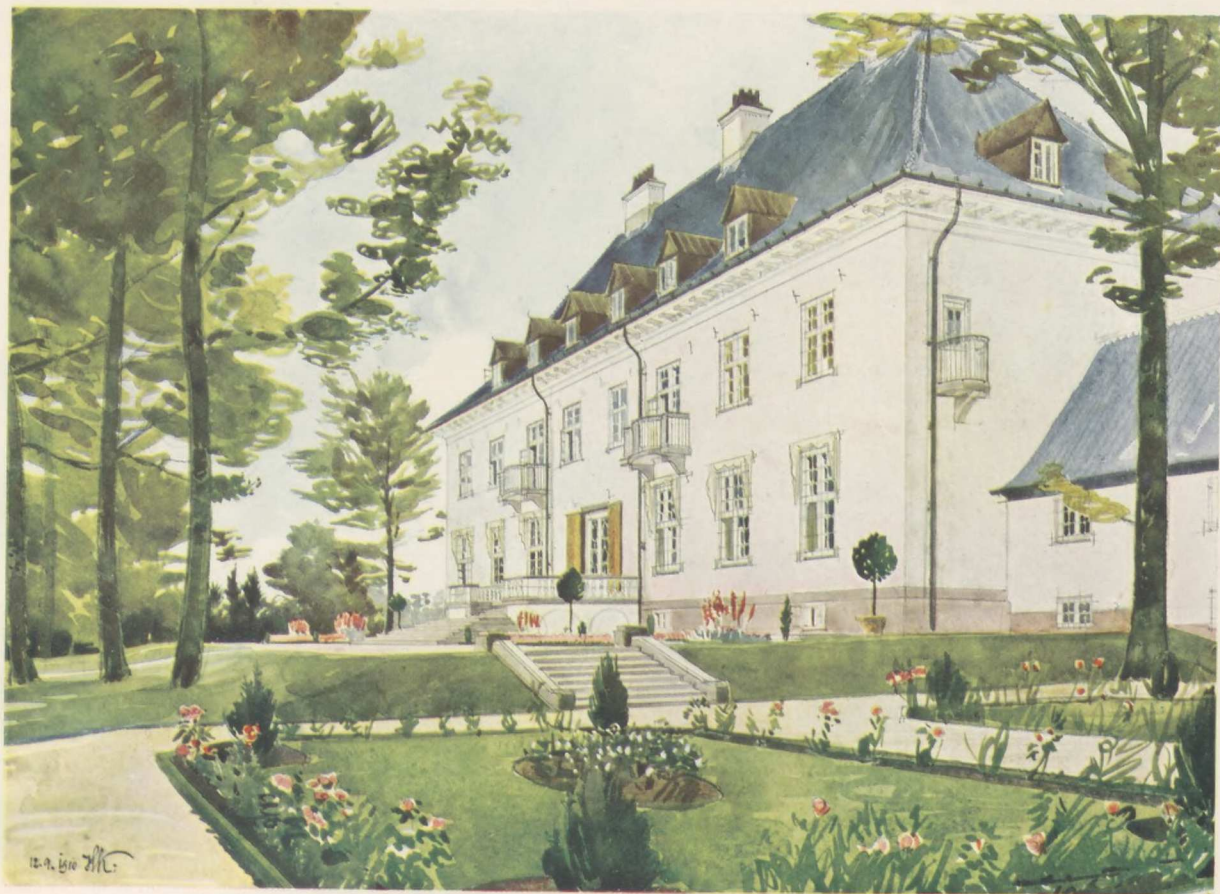
— — —

Til min Beklagelse er enkelte Arkitekter ikke — eller ikke saa fyldigt — repræsenterede, som jeg kunde have ønsket, men det har ikke været gørligt at vente længere paa yderligere Bidrag.

Georg Bröchner.

Liselund.

Godsejer Henrik Nørgaards Ejendom ved Himmelbjærget.

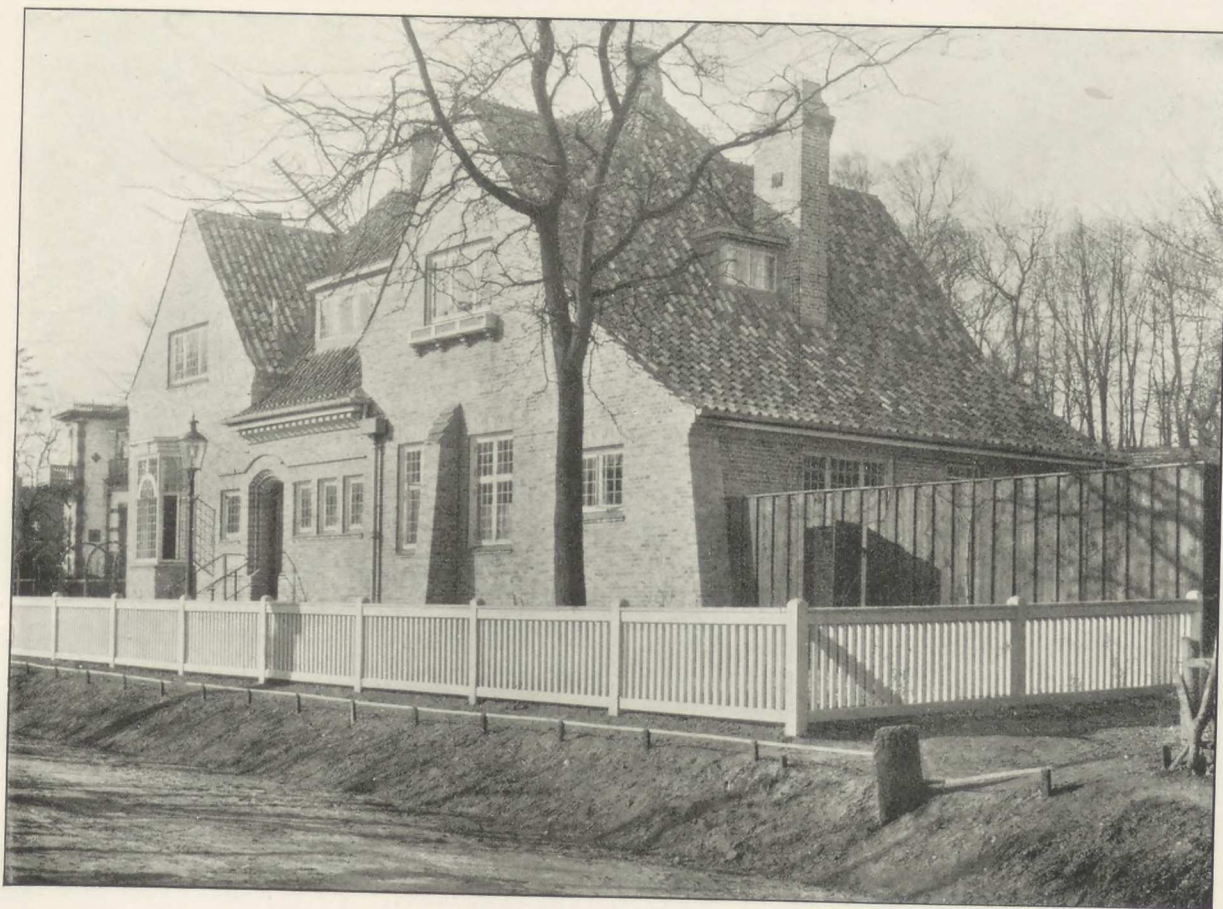

Staldbygning til ovenstaaende Ejendom.

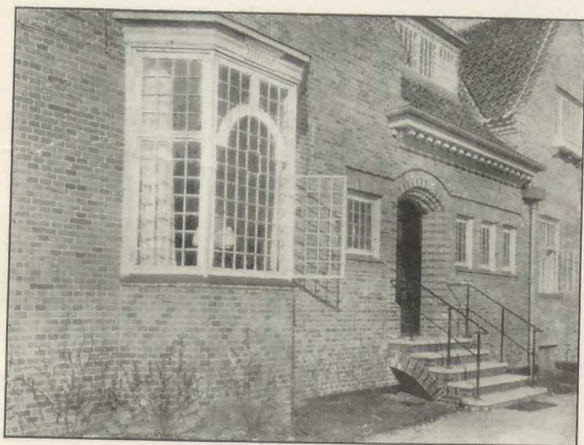
RYE NØRSKOV

Rye Nørskov er opført i Aarene 1905—07 for Godsejer Henrik Nørgaard og bestaar af en Hovedbygning og en Herskabsstaldbygning.

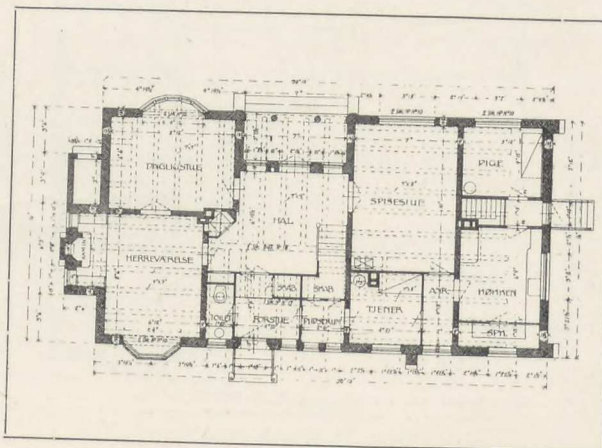
Den ligger i Rye Nørskov tæt ved Himmelbjærget, højt oppe, saaledes at der fra Øst- og Sydsiden haves en af de skønneste Udsigter i Danmark udover et vældigt, skovbevokset Dalstrøg med Egnene omkring Silkeborgsøerne i det fjerne.

Underfoged Ørsted's Hus i Helsingør.

Detail af ovenstaaende.

Stueplan.

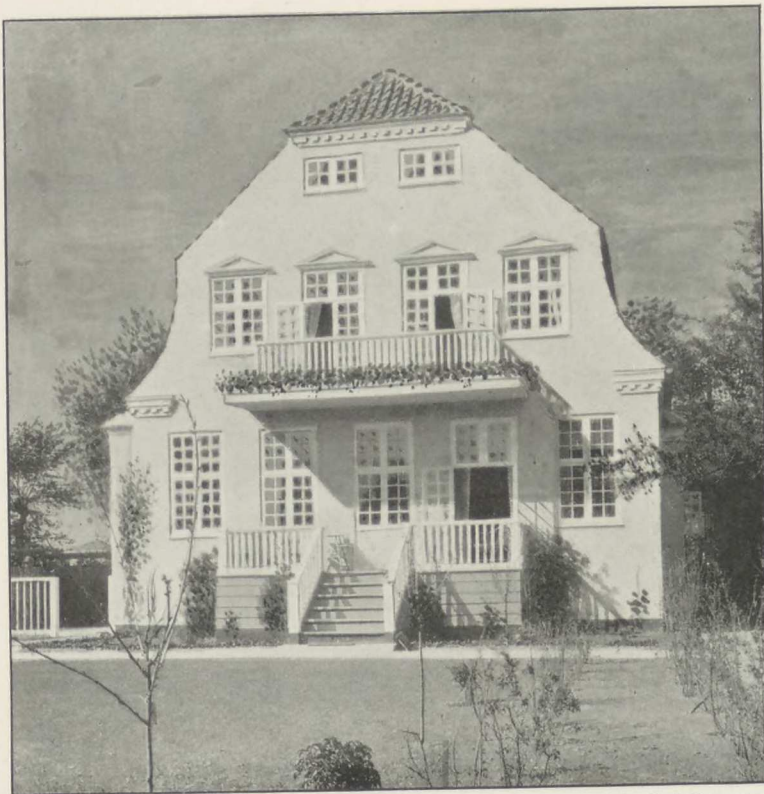
Den her afbildede Villa er opført i Sommeren 1907. Den ligger i Marienlyst Allé, en smuk gammel Vej, som fører fra Byen ud til det gamle Marienlyst Slot.

Facaderne er murede af almindelige flammede Sten og fugede; paa afgørende Steder, som ved Hoveddøren, i Karnapbrystninger og de smaa Gesimsers, er muret med røde og gule Sten i Mønster. Taget er dækket med glasserede Tagsten, grønne, sorte og brune i Blanding.

Herreværelse, Dagligstue og Hal opvarmes af en Centralovn med Indfyring fra Hallen. Herreværelset har tillige en Kamin anbragt i den lille Udbygning, i en Beklædning af brune hollandske Lerfliser med sort Træindfatning.

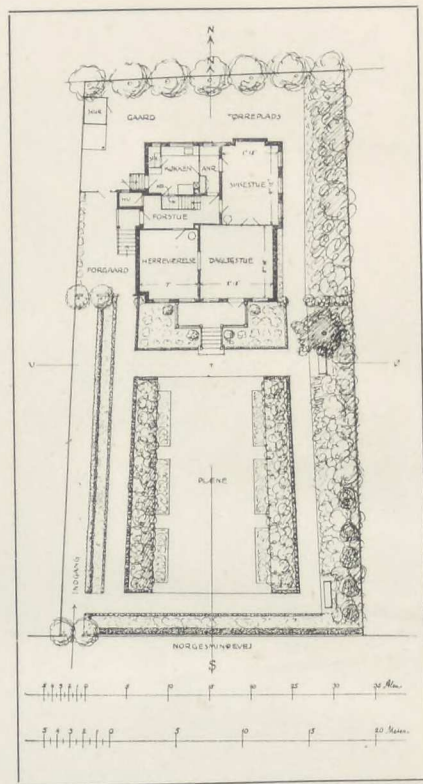
Facaden mod Vejen vender mod N. Ø., Havesiden mod S. V.

Bygningen har kostet ca. 28.000 Kr., hvilket er ca. 135 Kr. pr. □-Meter.

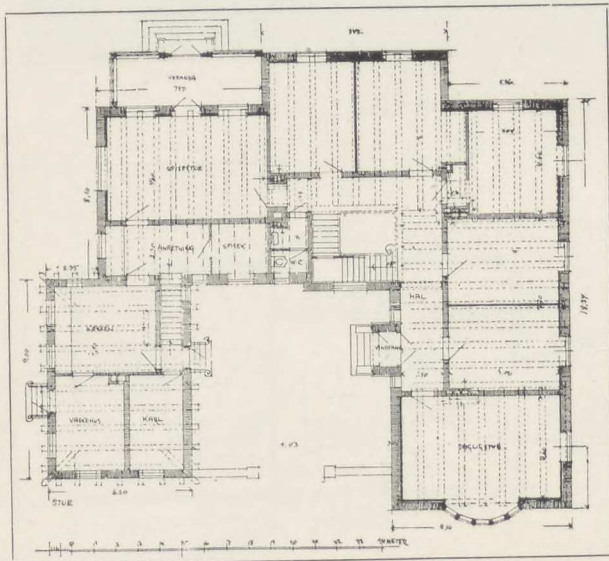

Villa paa Norgesmindevej.

Ark. Povl Baumann.

Plan af samme.

Plan af „Th. Wessels Minde“.

Facaderne er pudsede og kalkede lysegule med hvide Gesimser; Taget er dækket med røde Tagsten. Foruden de tre Værelser i Stueetagen, som ses paa vedføjede Plan, indeholder Villaen tre Soveværelser, Pigekammer, Bad, W. C. og Garderoberne i Mansardetagen, samt to Kamre paa øverste Loft. I Kælderen findes foruden Brændsels-, Vaske- og Viktualierum et ekstra W. C. samt Værksted med vedliggende Mørkekammer.

Da Villaens Forside vender lige mod Syd, er Huset trukket saa langt tilbage fra Vejen som muligt, saa at hele Haven kommer i Syd. Af samme Grund vender de fleste Vinduer denne Vej.

Villaen er 135 □-Meter; den har kostet at opføre ca. 17,000 Kr., hvilket bliver ca. 127 Kr. pr. □-Meter.

„Th. Wessels Minde“ i Gentofte.

Ark. Axel Berg.

„TH. WESSELS MINDE“ I GENTOFTE

ARKITEKT AXEL BERG

„Th. Wessels Minde“ er en tre-fløjet Bygning; Sokkelen er Granit, Murene kalkpudsede og stænkede graa. Taget er af røde Falstagsten, og Gesimset er malet rødt, saa at det falder sammen med Taget.

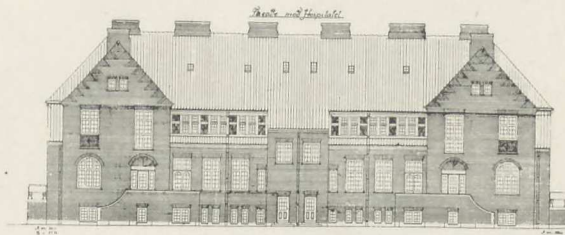
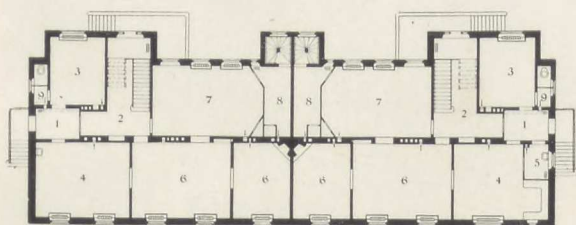

Dobbeltvilla, Professorboligen ved Rigshospitalet.

Interiør fra Prof. Røvsings Bolig.

Bygningen er opført af røde, haandstrøgne Sten paa Granitsokkel og dækket med røde Falsvingesten. I Kælderen findes Køkken, Forraadsrum, Anretningsværelse med Elevator til Stuens Anretterrum, Vaskeskælder, Opholdsrum for Pigerne samt et Billardværelse. Endvidere Cyklerum og W. C. for Betjeningen. Indretning af Stueetagen fremgaar af Planen. — Paa øverste Loft findes Pulterkamre og Tørreloft.

I Badeværelser og W. C. er Terrarrogulve, i Kælderen Linotol og Betongulv, i Etagerne Bræddegulv paa Træbjælker, i Spisestuen Parketgulv. Værelserne har i Stueetagen omløbende Brystpanel, oliemalede Vægge og Loftet med Stukdekoration.

I Dagligstue og Herrens Værelse findes Kaminer, og iøvrigt opvarmes alle Rum med Varmtvands-Ribbeovne fra Hospitalets Centralanlæg. Ved Vaske, Baderum og i Soveværelser 1. Sal findes Varmtvandshaner. Alle Rum er elektrisk oplyste.

Fru Beijers Villa i Skodsborg.

Interiør fra Fru Beijers Villa.

Fru Beijers Villa.

Bygningen er opført paa en Sokkel af ølandske Sten, med pudsede og svagt gulkalkede Facader. Tagfladerne er dækkede med sortglasserede Fals-tagsten, og den lodrette Væg i Mansardtaget er bedækket med Kobber.

Køkken og Økonomirum ligger i Kælderen.

Hallen strækker sig igennem to Etager og har i Stuen Udgang til den buede Loggia; fra 1ste Sal er der fra et omløbende Galleri Udgang til en Altan, der hviler paa Loggiaens Søjler. Villaen

Hal i Fru Beijers Villa.

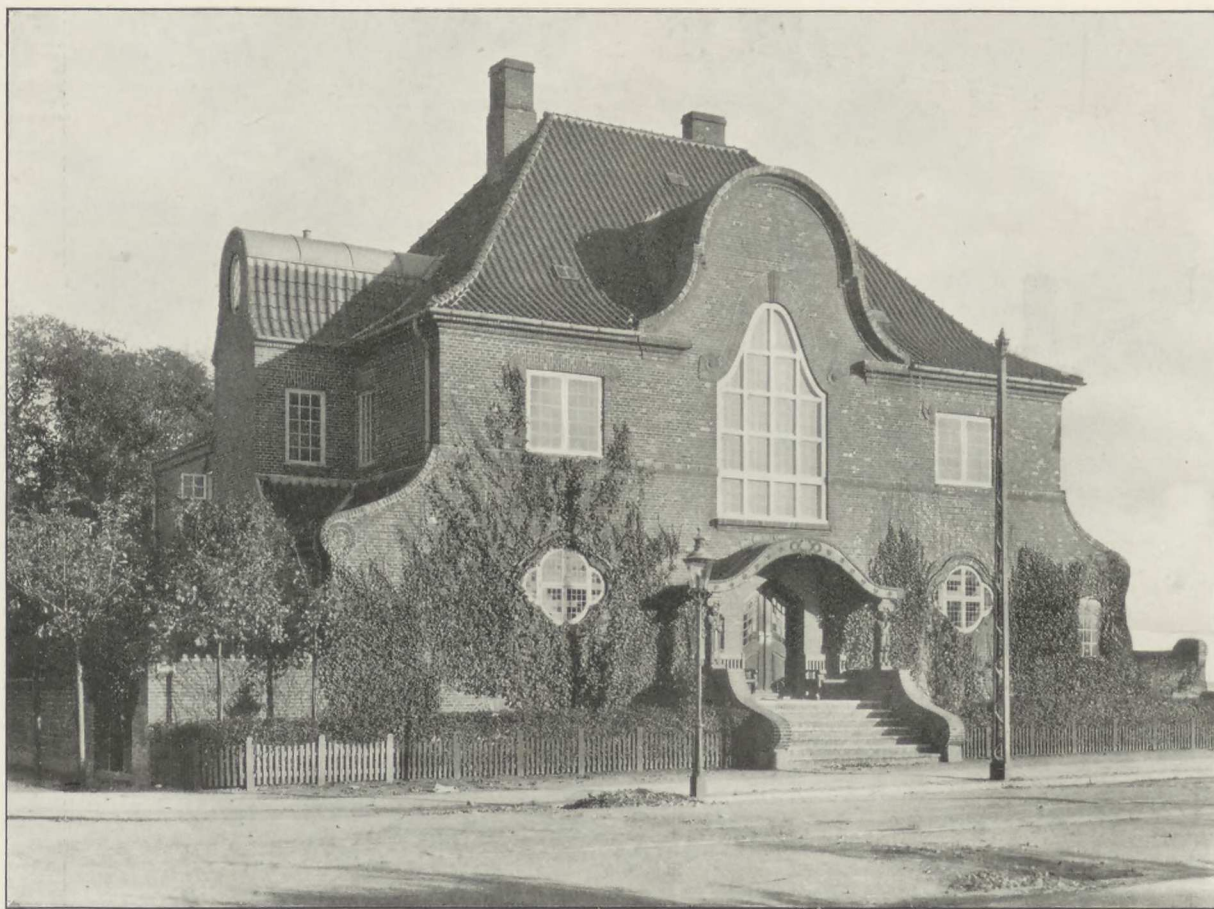
ligger paa en Skrænt ud mod Stranden, saaledes at man har en fortrinlig Udsigt over Sundet og den svenske Kyst.

VILLAEN afgiver jo som Regel kun Bolig for en Familie, og bør da indrettes efter denne Families specielle Ønsker og Ejendommeligheder; jo mere en Familie deltager i Planlæggelsen af sin Bolig, jo interessantere vil denne som Regel blive, thi derved kommer der noget af denne Families Særpræg ind i Bygningen, og derved kommer den naturligste og mest ukunstlede Variation i Bygmesterens Udtryksform. Det er først ved et saadant intimt Samarbejde mellem Bygherre og Bygmester at Boligen bliver det, den skal være, et Udtryk for dem begge.

Arkitekten skal som Lægen være noget af en Psykolog, han skal forstaa at løse sin Bygherres bundne Tanker, han skal søge at finde ud af, hvad der passer til denne eller hin Natur, hvilke Farver eller Former nu disse Mennesker vil befinde sig vel ved, thi det maa Bygmesteren aldrig glemme, at det er Hjem han bygger for Mennesker med hver sin individuelle Følelse og Trang, og ej heller glemme, hvormeget det betyder, at denne Bolig er stemt i Harmoni med dem, der som Regel skal leve sit hele Liv der. Derfor er Arkitektens Ansvar stort, thi han kan bidrage meget ved den Bolig, han bygger, til Familiens Lykke.

En klog Mand har en Gang sagt: Næst efter en god Kone betyder en god Bolig, et harmonisk og smukt afstemt Hjem, mest for Familiens Lykke. Helt Uret heri har denne Mand nu ikke.

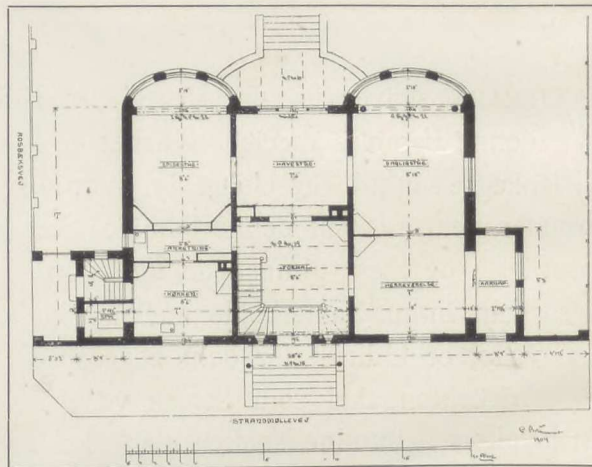
Carl Brummer.

Direktør Ivar Knudsens Villa paa Svanemøllevej.

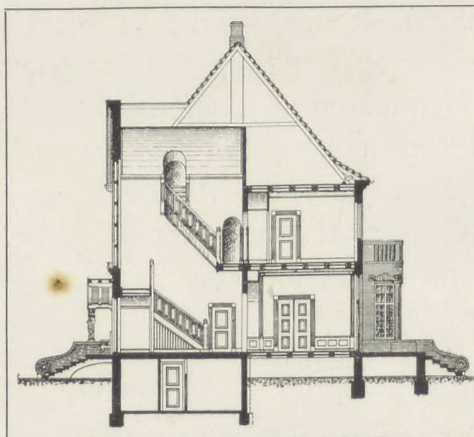

Samme Villa fra Haven.

Plan af Stuen.

Bygningen er opført af røde haandstrøgne Sten, og Taget dækket med røde Falstagsten. Der er lagt Vægt paa en gennemført Anvendelse af Mursten i Facaderne. Gavlkamme og udvendige Trappegange er afdækkede med haandbrændte Sten, hvad der af mange anses for voveligt. Jeg har ikke haft Betæneligheder i saa

Tværsnit af samme Villa.

Henseende, da man jo baade i Nordtyskland og Holland har mange Eksempler paa saadanne Kamme, der har staaet i Hundreder af Aar.

Fra den udvendige Hovedtrappe kommer man gennem et Vindfang ind i Hallen, der som det centrale i Bygningen er ført helt op i Frontespiesen, hvor den afsluttes med en Hvælving.

Direktør Heymanns Villa paa Strandvejen.

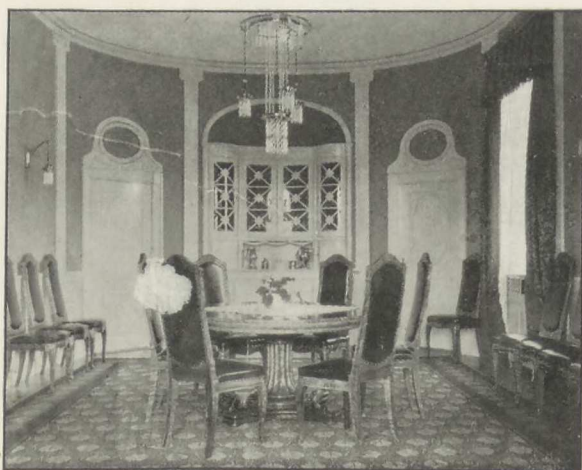
Ark. Carl Brummer.

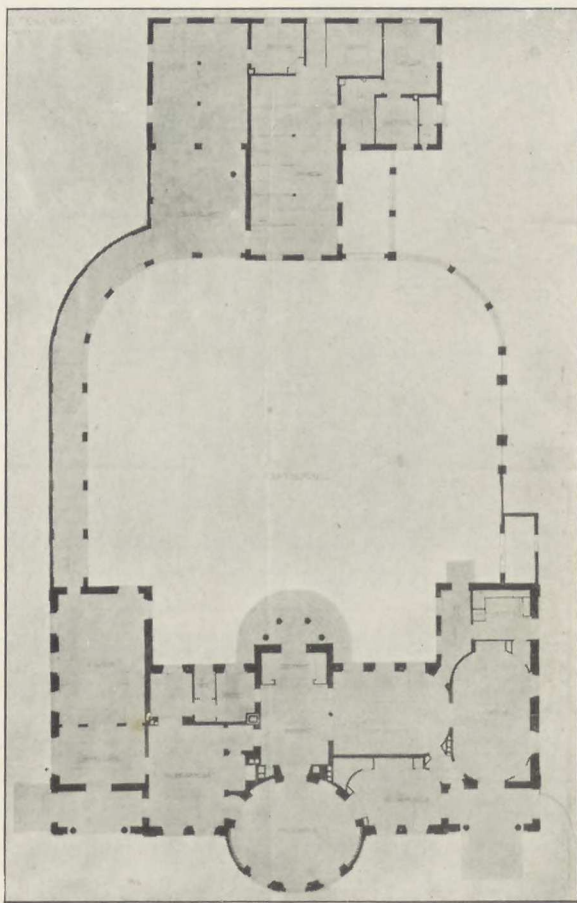
Hal i samme Villa.

De pudsede Facader staar let gulkalkede med hvide Pillastre og en Del Anvendelse af Sandsten. Tagfladerne er dækkede med sortglasserede Fals-tagsten og Kuppelen er beklædt med Kobber.

Hovedbygningen er ved en overdækket Buegang forbundet med Staldbygningen, saaledes at der i Anlæggets Midte er en indhegnet Gaardsplads.

Spisestue i samme Villa.

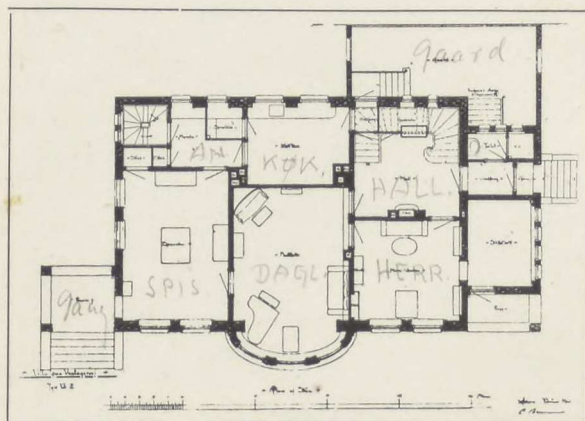
Grundplan af samme.

Redaktør Gulmanns Villa. Ark. Carl Brummer.

Bygningen er opført af røde, haandstrøgne Mursten paa en Sokkel af ølandske Kalksten, og Taget er dækket med røde Falstagsten. Fra Hallen, der strækker sig igennem to Etager, fører Hovedtrappen op til Sove- og Gæsteværelserne paa 1. Sal.

Ved Hjælp af de brede Gavle og høje Tagflader er der ogsaa paa 2. Sal opnaaet god Plads, og i Gavlen mod Syd er der indrettet et Studereværelse.

Plan af Red. Gulmanns Villa.

Det lille norske Hus er opført ude i afdøde Geheimeetatsraads Glückstadts Park ved Søllerød. I Huset, som er beliggende ved en Sø i Parken, findes foruden en Storstue med Peisplads et lille Køkken og et Par smaa Gæsteværelser med 3 Alkover og Toiletrum.

Huset er bygget af sammenlaftede Tømmerstokke, og Motivet er nærmest hentet fra de norske Sæterhytter. Jeg har søgt at faa den norske Bjælkehuskarakter frem saa nær som mulig baade i Bygningens Ydre og i den indre Udsmykning.

Dr. jur. Møllers Villa. Ark. Carl Brummer.

Etatsraads Glückstadts Pavillon i Søllerød.

Ark. Carl Brummer.

Svalegang i samme.

S. Clod-Svensson.

Værelse i samme.

S. Clod-Svensson.

Da jeg i sin Tid af Arkitekt Brummer blev opfordret til at udføre den indre Udsmykning af det den Gang under Opførelse værende norske Hus, gik jeg til Opgaven med stor Lyst og Interesse. Der havde den Gang været en ret righoldig Udstilling af gamle norske Sager, fra Lillehammer-museet og andre Steder. Jeg havde der baade studeret og tegnet med stor Interesse samt hørt Auberts udmærkede Foredrag.

Jeg fordybede mig i, hvad der var skrevet om gammel norsk Bondekunst og Kultur; dette tror jeg var min Lykke i den Sag, thi hvad der er skrevet herom baade af Aubert og de ældre Forfattere, dog særlig den første, var saa malende overbevisende, at jeg derigennem følte hele — som det senere viste sig — Grundtonen strømme ind over mig . . .

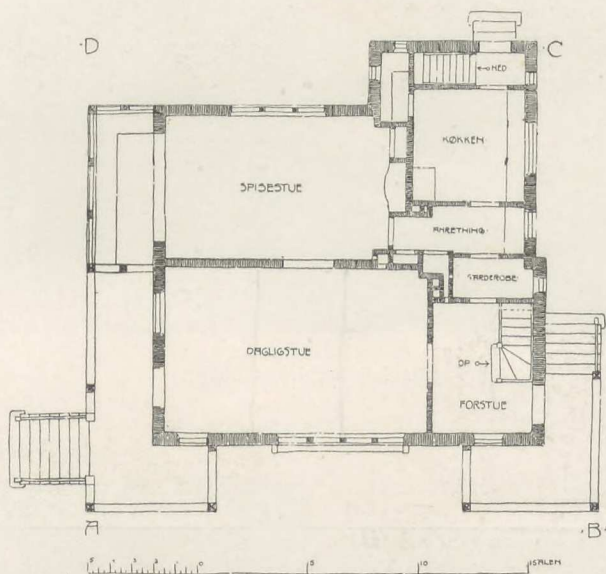
Det var en Glæde at tage fat derinde i Peisestuen, der med sin Tjæreblaars-Pakning mellem Tømret havde den ejendommelige Duft, som kun kendes paa Skibe, Sæter og Fiskerhytter. Snart var Tømret malet med Engelskrødt,

der efter Paamaling blev gnedet med Bastmaatter til Strukturen blev kendt. Derefter malede jeg „Himlingen“ — som i de ældste nordiske Huse — med Skyer paa mørk Bund. Tømret blev stafferet, og saa tog jeg fat paa Gavldekorationerne, der paa hvid Bund blev malet med transparent Farve. Samtidig tegnede jeg op til Billedskæreren, og han huggede af Hjertens Lyst, idet han havde et vist Anlæg til at sætte sig ind i min Tankegang, og hurtigt kom efter Grov-Hugningen. Efter at Dekorationen af Dørene var endt, kom Møblerne i Huset, og jeg gav mig da i Lag med at faa disse malede og dekorerede. Og da Peisen var pyntet op med Kalkdekoration, saa kunde jeg gaa løs paa

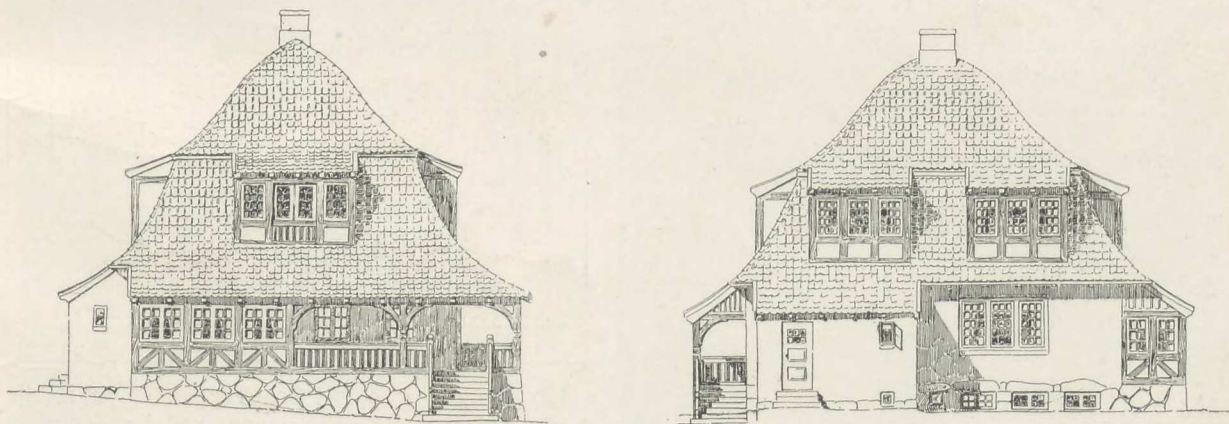
Alkovestuen paa 1. Sal.

Til Slut monterede jeg Huset med Tæpper, Glas, Porcelæn samt Køkkenudstyr. Senere tegnede og dekorerede jeg en Trælysekrone. Paa denne skrev jeg: „Lyset skal Mørket forjage, Liv i Lys er gode Dage“. Gamle Geheime-etatsraad Glückstadt bad mig, over Døren, at tegne: „Hvor bra Mand gaar, der er Guds Veje“.

S. Clod-Svensson.

Plan af nedenstaaende Hus.

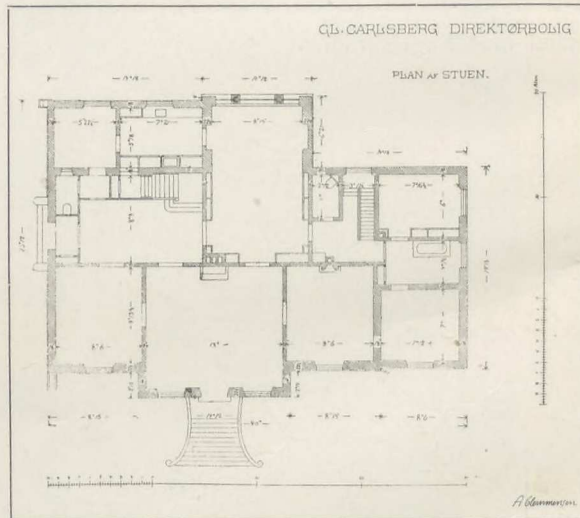
Hus, tegnet af Arkitekt Carl Brummer.

Gl. Carlsberg Direktørbolig.

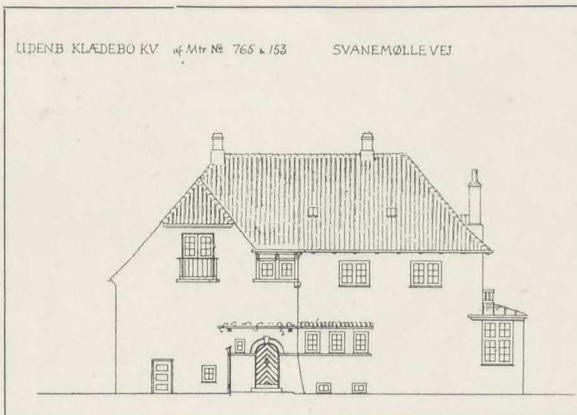
Gl. Carlsberg Direktørbolig.

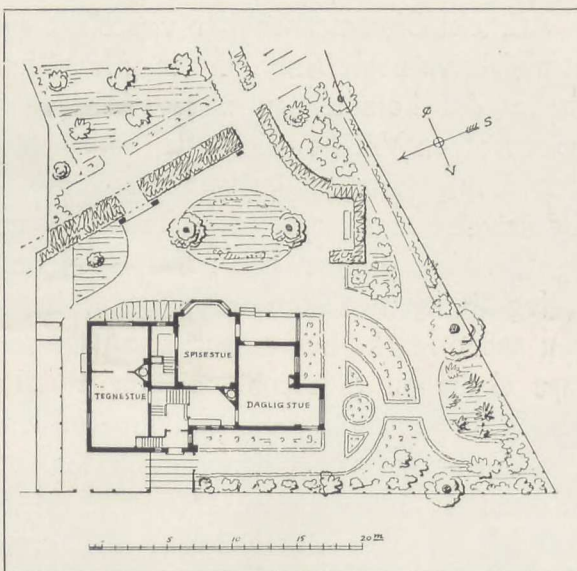
Bygningen er opført paa Toppen af en Bakke ved Jernbanegennemskæringen, ved Randen af et tidligere benyttet, meget stort Vandreservoir af Beton, hvis tilbagestaaende, buede Halvdel indgik som Led i Planen for Bygningsanlægget.

Arkitekt Clemmensens egen Villa.

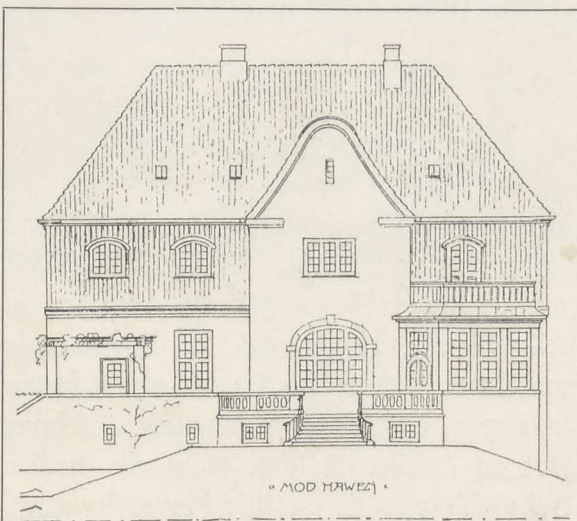
Arkitektens egen Villa, Facade imod Svanemøllevej.

Plan af Stuen og Haven.

Interiør fra samme Villa.

Administrationsbygning ved Seruminstitutet.

(Se omstaaende Gengivelse af samme Bygning set fra Vejen. Plan og Interiør.)

Arkitekt A. Clemmensen.

Loggia i Ark. Clemmensens Hus.

Arkitekt Clemmensen har været saa god at nedskrive nogle Antydninger af hvad han mener det kommer an paa ved Planlægelsen af en Villa, og skønt han selv kalder disse Bemærkninger (der suppleres ved hans Beskrivelse af sit eget Hus) for „selvfølgelig“, vil de sikkert læses med Interesse:

Jeg finder det ikke ønskeligt at bygge paa aaben Mark, hvor man saa at sige selv maa skabe en Situation. Det er en stor Hjælp at der findes, om end kun et Træ, der kan bruges som Udgangspunkt for Udformningen af Bygningen. Denne maa nemlig afpasses efter Omgivelserne — Terrainets Overflade, nærstaaende Træer, Linierne i det omgivende Landskab eller nærliggende Bygninger. Da man ikke kan være sikker paa at en senere tilkommende Nabo vil tage de samme Hensyn er man heldigere stillet ved at Naboen har bygget først, man ved da hvad man har at rette sig efter.

Det næste er Værelsernes Beliggenhed i Forhold til Solretningen, til Vejen og Haven, muligen til en smuk Udsigt. Man maa komme ind i Huset paa en smuk og naturlig Maade, Haven og Udgangen til den maa slutte sig nøje til Huset, saa at Husets Plan paa en Maade fortsættes i Haven. (Det er f. Eks. uheldigt at skulle ned ad en høj Trappe til en lille Have, hvorimod en stor Have indbyder til et arkitektonisk Mellemlid — Terrasser o. lign. mellem Huset og Haven).

Endvidere er det af stor Betydning at de enkelte Værelser staar i harmonisk For-

hold til hinanden, med Hensyn til deres Form, Belysning og Farve. Vinduerne maa derfor anbringes saaledes, at to Værelser ved Siden af hinanden ikke faar samme Belysning, og i det enkelte Værelse maa Lyset være fordelt paa en passende Maade efter Værelsets Bestemmelse og Rummets Form.

Endelig anser jeg det for ganske nødvendigt, at Husets Indretning og Stil svarer saa nøje som muligt til Beboerens Fornødenheder og Smag. Det kan ikke være behageligt at gaa omkring i sit Hus som i et Museum for Kunstindustri, eller at vaagne op som Jeppe i Baronens Seng.

A. Clemmensen.

Mit Hus er bygget paa en Grund, som er udstykket af Gl. Tuborgs store Have.

Høje Hække, som dannede Skæl mellem de forskellige Afdelinger, med Blommetræer, Æbler osv. gjorde denne lille Plet, som blev udskilt, til en Idyl, som blev bestemmende for Husets Form og Indretning. Haven blev som en Del af Boligen — en Udvidelse af Dagligværelserne, som vender ind mod den. Mod Vejen findes en af Løvværk overdækket Indgang til Forstuen. Denne, samt Dagligstue og Spisestue ligger kun et Par Trin over Jorden, saa at man fra den aabne Veranda kommer lige ud i Haven. Den forreste Del af Dagligstuen har en karnapagtig Udvidelse, som gør denne lys og solrig, medens den øvrige Del kun har et mindre, højt siddende Vindue, saa at den om Sommeren er mere sval og dunkel, og om Vinteren, naar Ilden blusser i Kaminen, føles lun og hyggelig. For Enden af Spisestuen er et stort Vindue som skyder sig ud i Haven, med lav Brystning. Om Formiddagen, naar Solen skinner derind gennem Æbletræerne lige udenfor, og Døren aabnes til Verandaen, synes Haven at være en Del af Huset.

Gulvet i Køkken etc., ligger nogle Trin under Jorden. Over denne Del af Huset ligger Tegnstue og Kontor, med Adgang til Trappen i Forstuen. Trappen fører viderer til Soveværelser, Bad etc., saaledes at der stadig fra en Afdeling af Boligen til en anden kun er en halv Etage.

Trappe i samme.

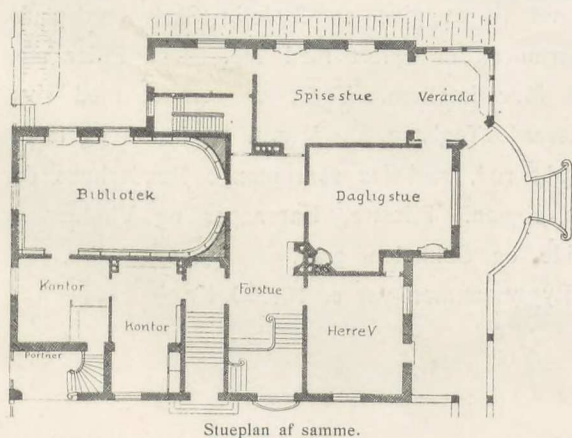

Administrationsbygning ved Seruminstitutet.

Funderingen til Administrationsbygningen ved Seruminstitutet har været bekostelig, da det oprindelige Terræn laa betydelig lavere end den nu gennemførte Amager Boulevard, og paa Grund af den ringe Højde over daglig Vandstand, har det været nødvendigt at lægge Kældergulvet højere end ønskeligt var for Bygningens Udseende. Derimod har Haven vundet ved at en Del af den ikke er opfyldt, hvorved den har faaet et terrasseformet Anlæg, som virker meget pynteligt.

Forstue i ovenstaaende Bygning.

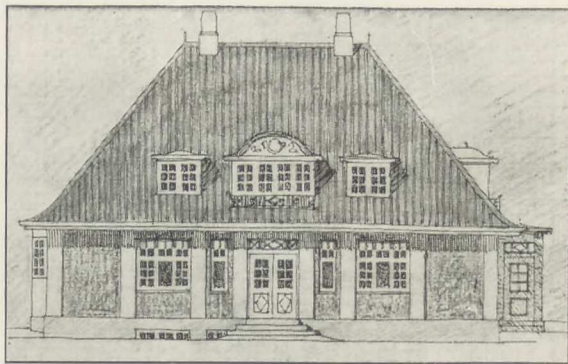

Foruden Bolig for Direktøren indeholder Bygningen Kontorlokaler og en Sal for Biblioteket. I Kælderen er der Portnerbolig samt Køkken med dertil hørende Rum og et Varmekammer, hvorfra Luften blæses op i Værelserne ved en elektrisk Ventilator. I Mansardetagen findes Soveværelser, Bad, Pige kamre etc. I Stedet for at man ofte i mindre Huse har en „Hall“ med 2 Etagers Højde, hvis Gulvareal ikke altid svarer til Højden, er her en Forstue i hver Etage. Jeg synes at det virker hyggeligere og det giver mere Plads.

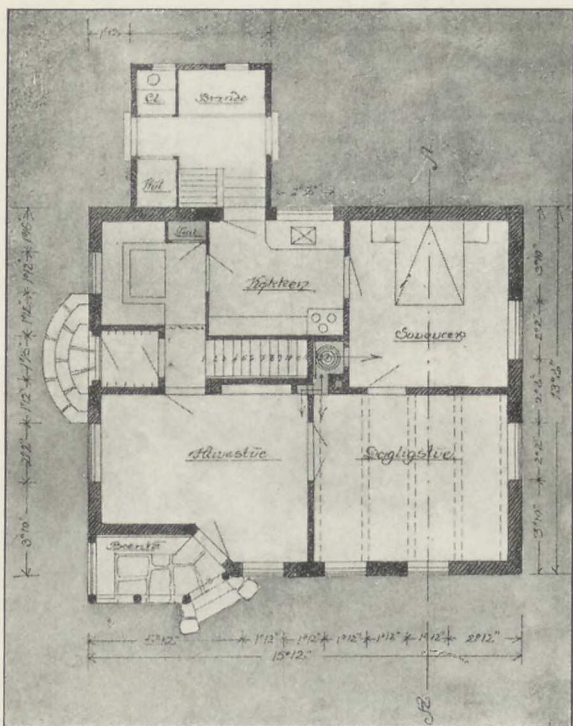
A. Clemmensen.

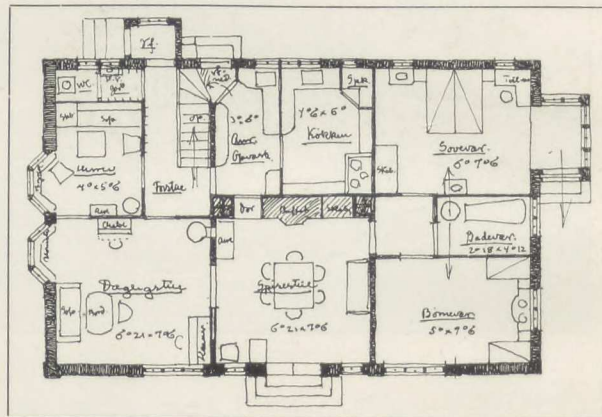
Hus ved Vemmetofte.

Ingeniør Holsts Villa, Aarhus.

Plan af ovenstaaende.

Plan af ovenstaaende.

INGENIØR HOLST'S VILLA, AARHUS

For at give Spisestuen god Forbindelse med Børneværelset og dette med Soveværelse og Bad, ønskedes disse Værelser alle lagde i Stueetagen, og det faldt derfor naturligt at vælge en Tagform, der ikke gav overflødig Loftsrum eller dækkede for meget for den bagvedliggende Villa.

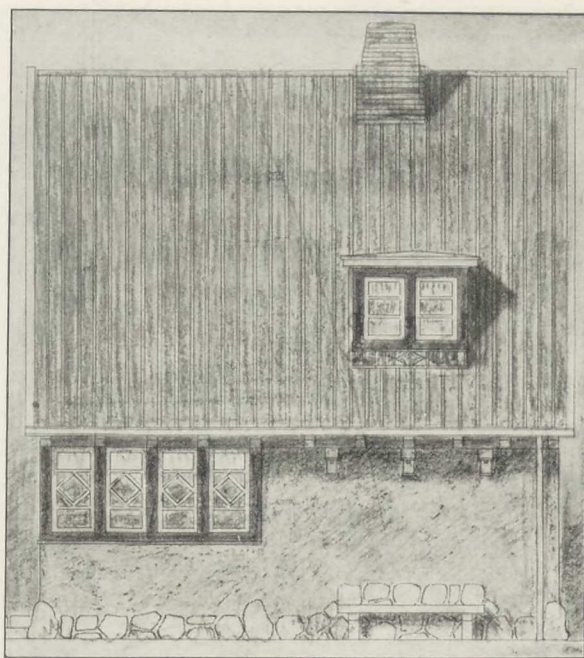
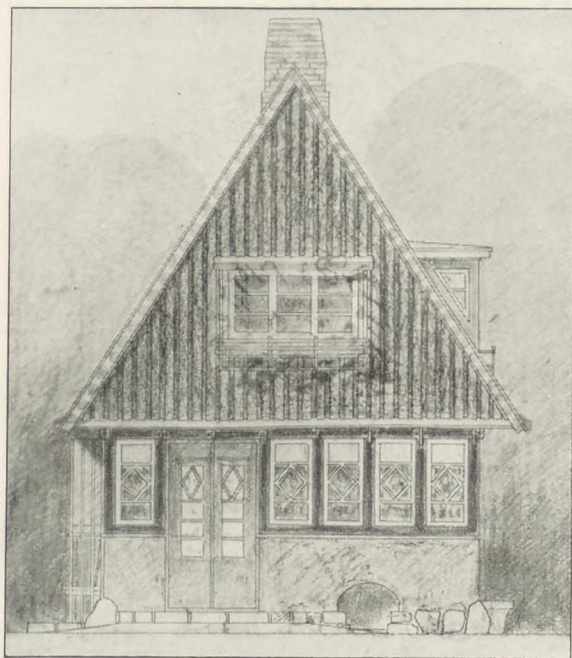
Ved at lægge Husets Langside mod Syd blev det muligt at forme en Plan, efter hvilken alle Værelserne faar Sol. „Herreværelset“ er kun beregnet til at give en fredelig Skrivebordsplads. Ydermuren er opført med $1\frac{1}{2}$ Stens Piller med hul Mur imellem. Taget er dækket med sort-glaserede Teglsten, og Muren er skuret og farvet stærkt rød, saaledes som mange Bønderhuse der paa Egnen. Pilastre, Karnapper og Vinduer er hvide og Sökkelen graa.

Byggesummen var c. 16,000 Kr.

HUS VED VEMMETOFTE

Fra Havestuen, Dagligstuen, Verandaen og Gæsteværelserne paa Kvisten er der Udsigt mod Præstøbugten. Den lille Stue ved Siden af Køkkenet er beregnet til at spise i.

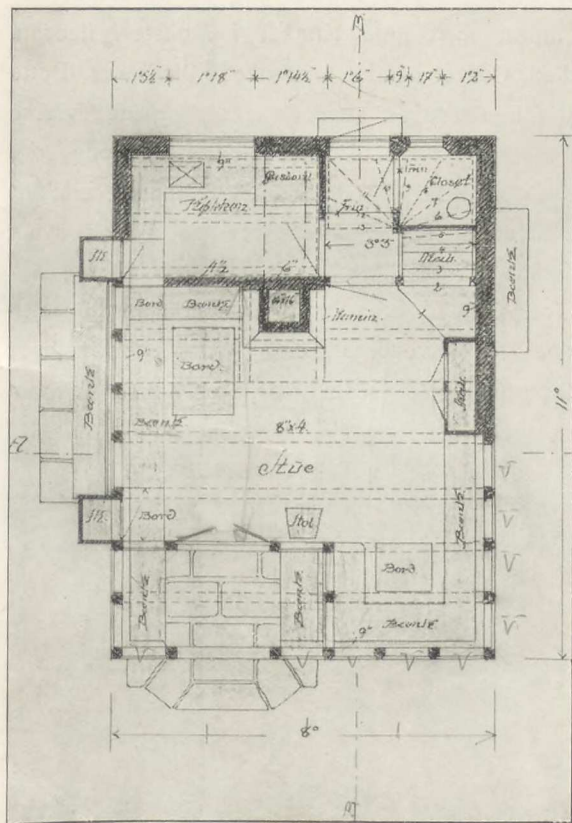
Da det ikke drejer sig om en „Landliggervilla“, er der søgt at gøre Huset lidt net med Bibeholdelse af den landlige Byggemaade. Murene er kalkede og Taget tækket med Straa. Skodderne er malet lys-violetblaa og Søjlerne sandstensfarvede med røde Kapitællister. Hoveddøren er rødmalet. Opførelsessummen beløb sig til c. 3000 Kr.

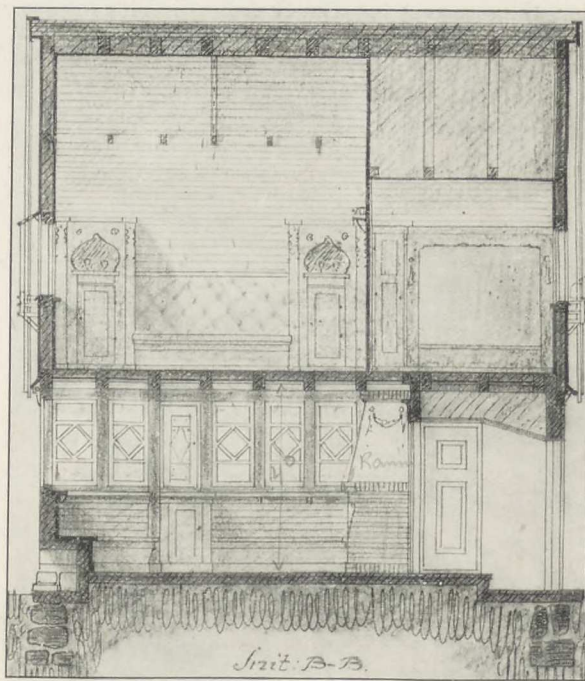
Murene om Værelset i Stuen tænkes udført med flammede Sten og fuget. Ydermurene pudses og farves stærkt røde. Brædegavlen stryges med finsk Tjære og Carbolineum. Vinduesrammer, Espalier m. m. males hvidt, og der dekoreres enkelte Steder med Farve. Gulvet i Stueetagen

lægges af Klinker, og Taget dækkes med røde Teglsten. Byggesummen inklusive det vigtigste Inventar anslaaes til ca. 3000 Kr.

Billederne ere Gengivelser efter Arkitekternes farvelagde Tegninger.

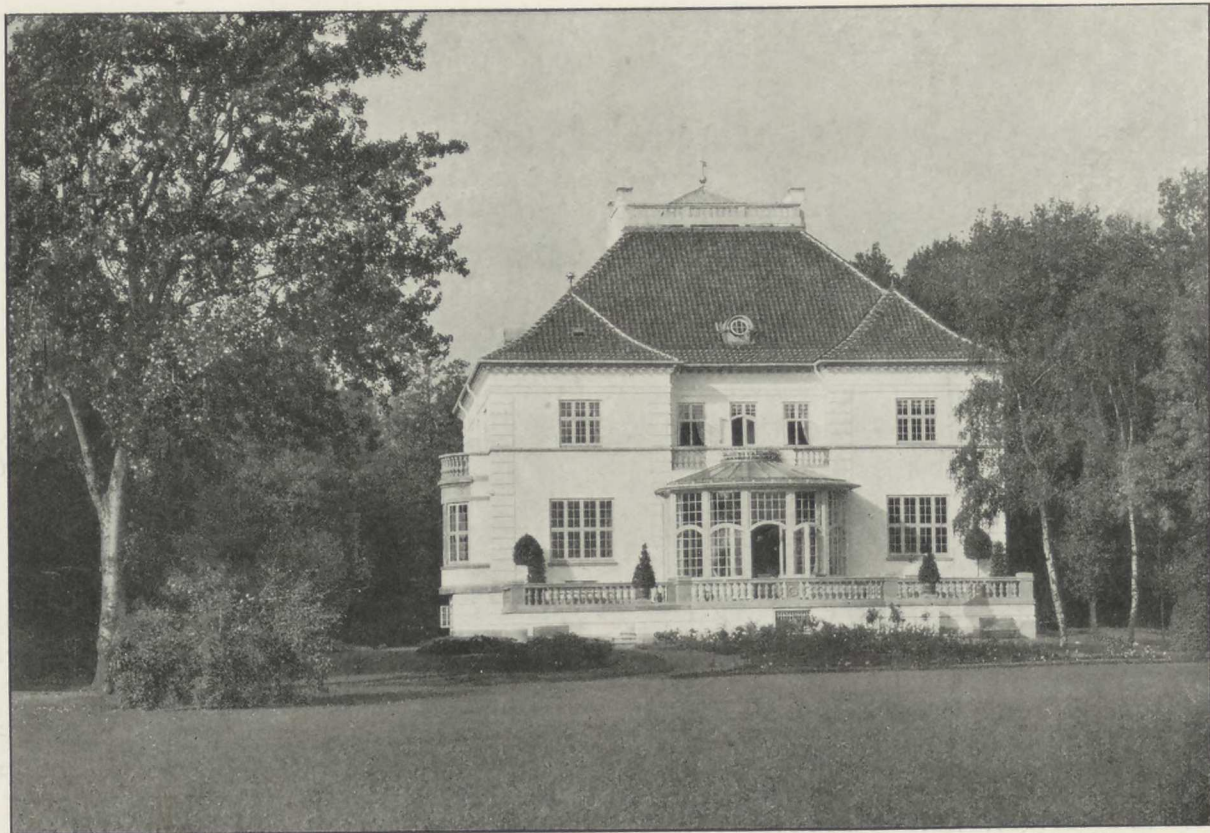

PLAN OG SNIT AF OVENSTAAENDE BILLIGE SOMMERHUS

1:98,5

24 12
1 1 1 0 1 2 3 4 5 6 7 8

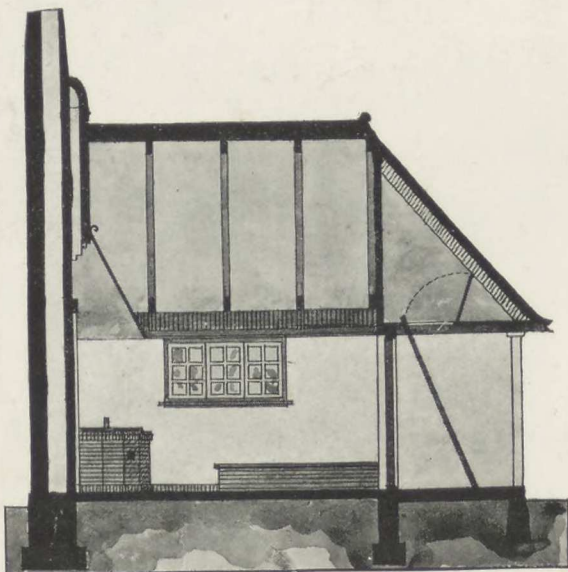
Den Holmbladske Villa i Charlottenlund.

Ark. Vilh. Fischer.

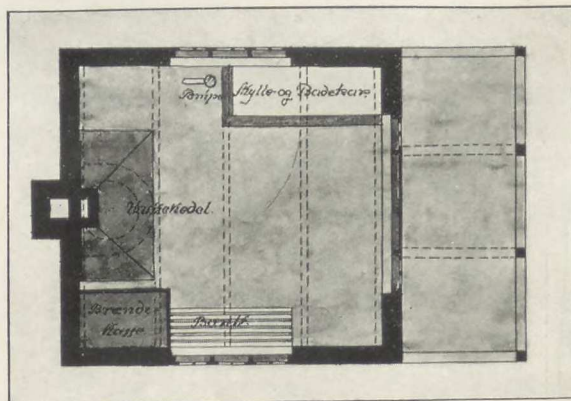
Vaskehuset hører til en Villa, der ligger paa en Bakke, hvor det var vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt Brøndvand til Vasken, og det blev derfor nødvendigt at grave en ny Brønd i Haven nedenfor Bakken og lægge Vaskehuset ved denne. Da der tillige savnedes Badeværelse i Villaen og et Lysthus i denne Kant af Haven, blev disse 3 Ting knyttet sammen i dette lille Hus. Det er opført af røde haandstrøgne Mursten med Tag af sort-

glaserede Tagsten. Indvendig er Væggene pudsede med Undtagelse af Muren bag Vaskekedlen, der er muret med gule Klinker i Mønster, ligesom Kedlen, Gulvet og det forsænkede Skyllekar. Dette kan tillige bruges som Badekar, og det varme Vand skaffes fra Vaskekedlen. Spærene ere strøgne med finsk Tjære og Carbolineum, medens Indskudet mellem Spærene er pudset og svagt okkerfarvet.

Over Kedlen er anbragt en Emkappe af Jærnplade. Den udvendige Dør og Vinduerkarmene er malet grønne, Vinduesrammerne og Stolperne foran Huset er hvide.

Vaske-, Bade- og Lysthus til en Villa ved Aarhus.

Ark. Egil Fischer.

Interiør fra Juvelér Hertz's Villa, Vedbæk.

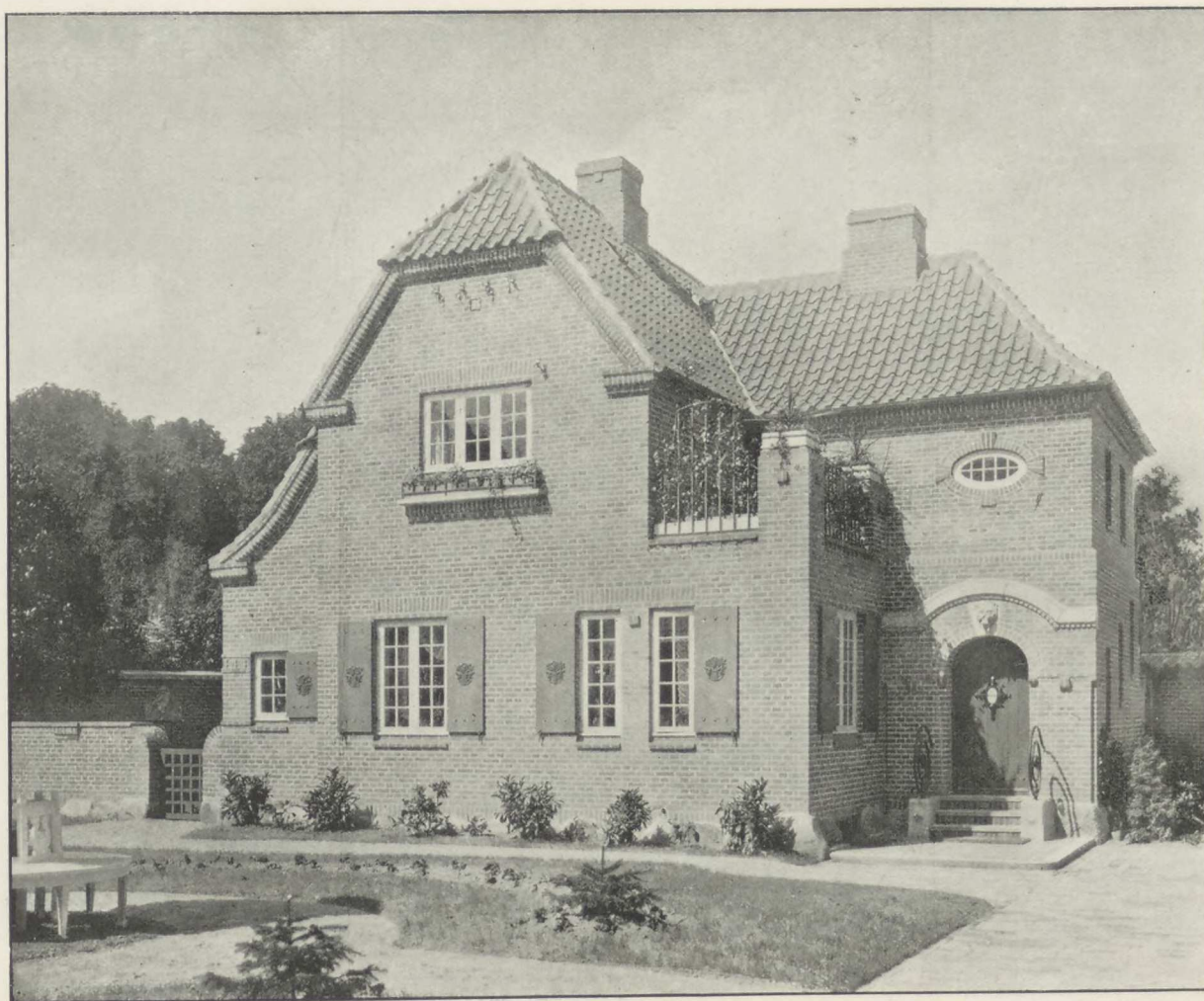
Overlærer Jerntoft's Villa i Næstved.

Int. fra Gross. H. C. Petersen's Villa i Vedbæk.

Overlærer Jerntoft's Hus, Næstved. — Bygherren ønskede at det skulde være lidt købstadsmæssigt i det ydre, medens i det indre Jagten satte sit Præg paa hans egen Stue, der er beklædt med gennemsavede Bjælker, med et Loft der følger Taget, en rigt udskåret Karnap og en aaben Pejse. Materiellet er røde Mursten og det stærkt

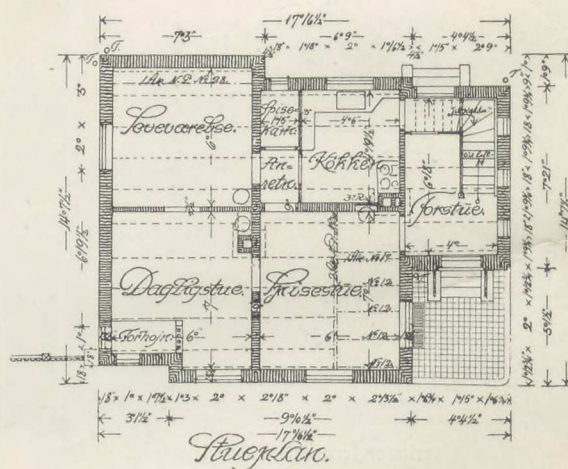
udskaarne Bindingsværk, med Motiver fra gamle danske Huse er malet grønt, en dyb, varm Farve. Taget er gamle, vingeformede Tagsten. Prisen ca. 16,000 Kr., med fuld sanitær Montering. Fra Huset er der en vid og vakker Udsigt over Næstved By og Kalbyris Skov.

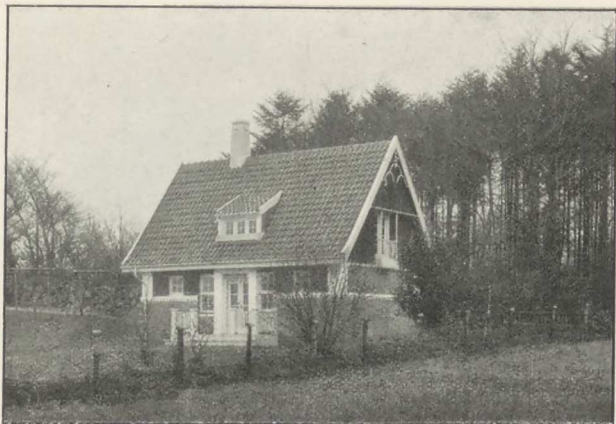
Portnerboligen ved Fyns Stifts Sparekasse i Odense.

Detail af samme.

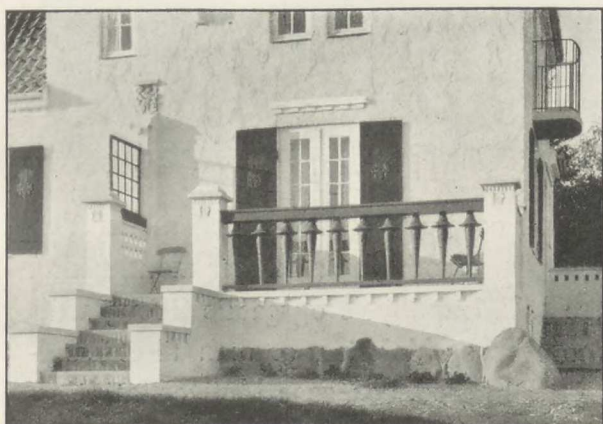
Bygningen er opført af røde, haandstrøgne Sten, med Kampestens Sokkel, irgrønne Skodder med Jernprydelser, Indgangspartiet med Sandstens Bue og Smedejernsgelænder.

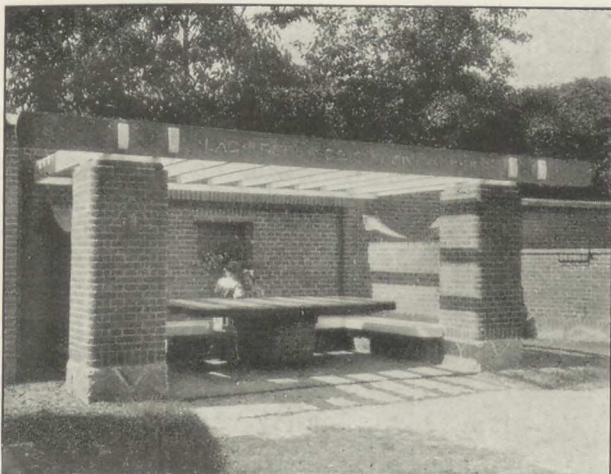
Arkitektens Sommerhus i Holte. Ark. Helweg-Møller.

Indgangsdør til samme.

Veranda af Hus i Holte. Ark. Helweg-Møller.

Lysthus.

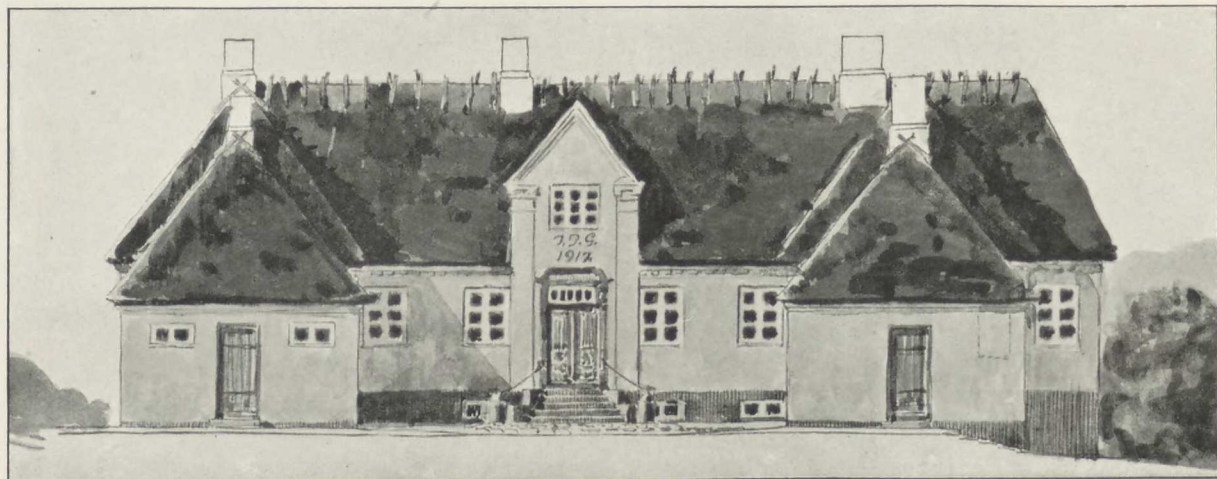
Interiør fra Hus i Odense.

I et Sommerhus bør Hovedrummet, der som Regel skal være baade Spise- og Dagligstue, ikke gerne være under 80 □ Alen, herfra gaar Pladsen til Trappen. Spisekammerets Gulv lægges ca. 1 Alen under de øvrige og støbes, dette giver bedre Plads til Hylder osv. Gavlværelserne i Loftsetagen faar Lys gennem Dørene, der som i Frankrig er til at lukke indvendig. Derved dannes en lille Altan og naar Dørens øverste Ruder laves som Vindue, kan man ventillere selv i Regnvejr. Prisen pr. Kvadratalen varierer meget i de forskellige Dele af Landet; i Nærheden af Hovedstaden er det 30—40 % dyrere end f. Eks. i det nordligste Sjælland, hvor der kan bygges for 16—20 Kr. pr. Kvadratalen.

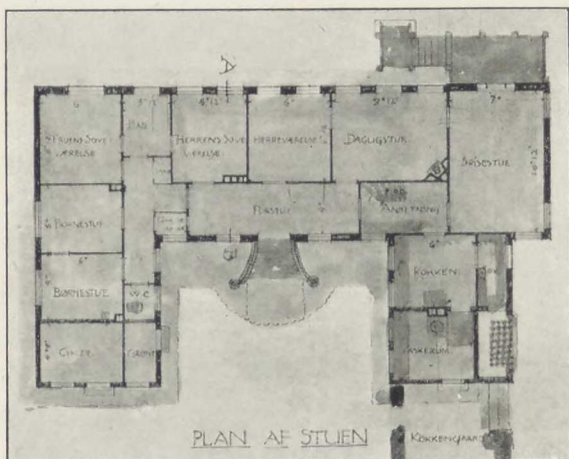
Mit eget Sommerhus, „Frua“ i Holte, er bygget efter ovenstaaende Principer. Murene er lyserøde med hvidt, der frembringer en Afveksling mellem det kraftige Stænkpuds og de glatte Pilastre. Gavle og Ud-huse af Træ; i Gavlen er der udskaaret messingbelagte Hejrer og anvendt Smedejærnsarbejde. Skodderne for de smaa, højsiddende Vinduer er forsynede med symbolske Udskæringer. Stuen er kalket hvid, med muret dekoreret Kamin og Niche, rigt dekoreret i Caseinfarver, til Sofaen. Trappe med drejede Balustre, Bjælkeloft med smalle Brædder, varm perlegraa Farve; sort Fod- og Loftsliste. Pris 5,500 Kr.

Helweg-Møller.

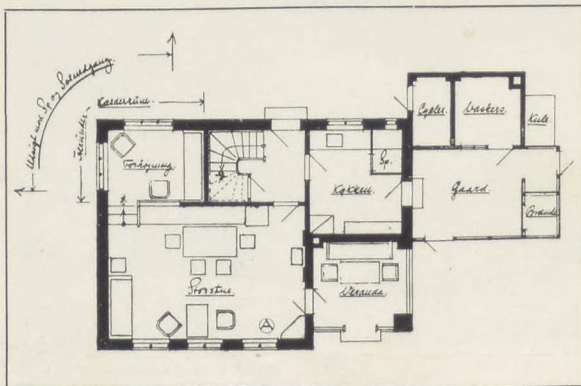

Beboelseshus i Birkerød.

Arkitektens egen Villa.

Af et Brev til Udgiveren:

..... og kun skrive, at jeg mener den Dag i Dag, som jeg altid har ment, takket være I. T. Lundbye's og gamle Skovgaard's Tegninger og Malerier, at man til et Landsted i Birkerød bør søge Motiver fra Gaardene i Nordsjælland, da de bedste Forbilleder findes i ældre Bygninger i selve Landet, at et Sommerhus i et Fiskerleje bør se ud som et — maaske lidt finere — Fiskerhus i samme lille By, saaledes som A. Clemmensen, M. Nyrop og U. Plesner har vist os i deres Smaahuse, at Idealet vel nok er Arkitekten Voysey, som til sine fuldt moderne engelske Villaer kun søger Hjælp i Landhuse i selve England; at det er vigtigere, at et Hus passer til Omgivelserne, hver Egns hævdvundne Byggemaade, end at det er en Smule bedre eller daarligere Arkitektur, og at Huse fremfor alt bør være fritaget for personlig Forfængelighed, hvad Fastlandets moderne Villaer desto værre saa sjældent kan sige sig fri for, det synes jeg er for lidt at meddele Læserne

Poul Holsøe.

Beboelseshus i Birkerød. — Huset er beregnet til Helaarsbeboelse, det er pudset og hvidkalket. Taget er dækket med Straa; Trappen Granit; Sökkelen kalket mørk; Vinduerne malet hvide.

Arkitektens eget Hus i Hornbæk. — Huset er pudset, men ikke kalket; Taget dækket med røde Tegl; Sökkelen tjæret; Vinduerne hvide og Skodderne rødmaalede.

Købmand Huus's Villa i Nakskov.

Ark. Ove Huus.

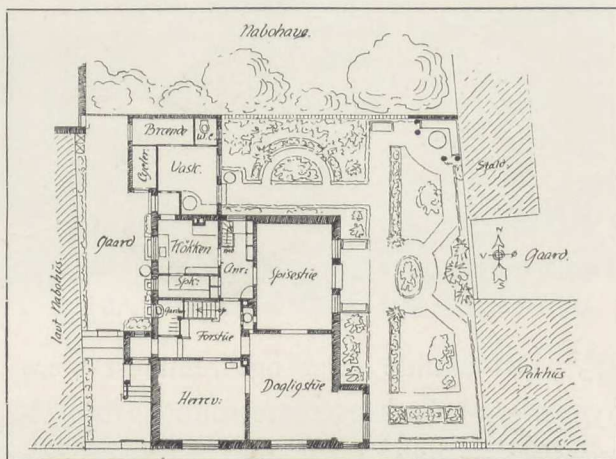
Huset er opført for ca. 26,000 Kr. Det ligger med Gavlen ud til en bred Havnegade og i lige Linie med en endnu ubrudt Række af gode gamle Købstadshuse og Pakhuse. Naboen mod Øst har en smuk Bindingsværks Gavl imod Haven.

Fra Haven, der er hævet ca. 1 Meter over Gaden, har man mod Syd en smuk Udsigt ud over det flade lollandske Landskab paa den anden Side af det smalle Havnebassin. Haven er anlagt af Landskabsgartner Edv. Glæsel.

Huset er muret med gule haandstrøgne Sten, fuget og hvidtet. Taget er dækket med røde Vingesten.

Samme Hus fra Haven.

Plan af Stuen.

Hus i Sorø Landsogn. Ark. H. Zangenberg.

Huset er opført i Foraaret 1909 efter mine Tegninger paa en Hjørnegrund, beliggende ved Holbergs- og Absalonsvej i Sorø. Det er bygget med det Formaal eventuelt at kunne deles i 2—3 Værelses Lejligheder, hvorved det i Stueetagen har været nødvendigt at afskilre Trappen som særlig Opgang for Lejligheden i Tagetagen.

For at skaffe Lys i Forstuen i Stueetagen er der i Døren mod Trappen og Køkkenet indsat Ruder i de øverste Fyldinger.

Sokkelen er betonstøbt og pudset. Alle Mure og Skillerum er af flammede Sten. Facaderne er afskurede og hvidtede med lidt Tilsætning af Okker. Saalbænkene er formstøbte og hvidtede. Bindingsværket er af ru savskaaret Tømmer, der er oliemalet i en brunrød Tone. Vindskeder og Udhæng samt Vinduerne er malet i en lys-gullig Tone.

Taget er dækket med røde Teglfalstagsten. Indvendig er Væggene overalt limfarvede i forskellige Toner paa nær Soveværelset og Køkkenet, der er oliemalede.

Der er indlagt Vand, Gas og elektrisk Lys. Byggherren har selv leveret Tømmer og Snedkerarbejdet, de øvrige Haandværkere have været Soranere.

Opførelsessummen for samtlige Arbejder indbefattet elektrisk Indlægning, Hegn o. s. v. har været 7000 Kroner.

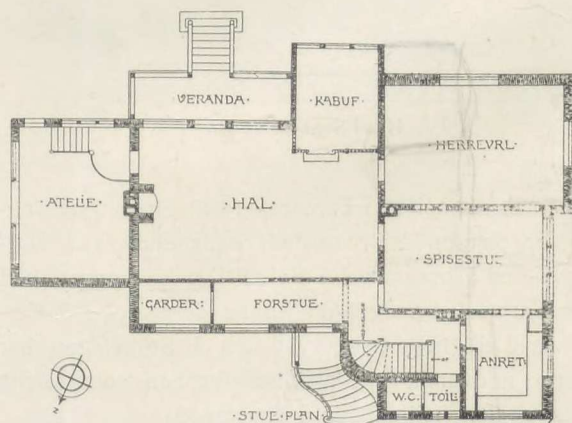
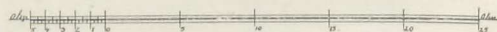
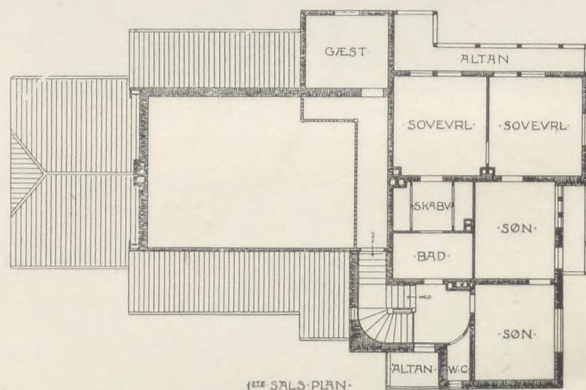
H. Zangenberg.

Kgl. Kammersanger Herolds Villa.

.... Det skulde først og fremmest være hyggeligt, helst meget morsomt og uregelmæssigt; — hvidt med brunt Bindingsværk skulde det nu være og med røde lysfangende Tagflader i springende Højder, — venligt og lidt landligt, som de mange engelske Huse vi kender fra „Studio“ og „Country Life“ — og først og fremmest passende ind i Herolds Have, for dén var Nummer ét; det var egentlig for at faa den, han byggede.

Og saa Planen: en stor Hal — ikke en Hall, men udtalt paa dansk — vi kaldte den ogsaa af og til Gildehallen; — til en Begyndelse skulde Gulvet i Hallens ene Ende været hævet et Par Trin op og indrettet med fast Bord og Bænke bag Stolper og Rækværk og med Fortræk af vævede Stoffer til Spisestue — eller rettere Spisested. — Denne Plan blev opgivet, men baade Stolpeværk og Trin er der

Hal i Kammersanger Herolds Villa.

Ark. Jens Ingwersen.

Samme Hal set fra den modsatte Side.

Ark. Jens Ingwersen.

endnu til den lille „Kabuf“ — paa Siden af Hallen — som nu er Fruens private Domæne.

Der skulde ogsaa være hyggeligt og morsomt indendørs — helst ikke to Vinduer eller Døre ens, med brede Karme i Vinduerne til mange Blomster.

Det omtrent var Programmet, og efter det blev Planerne til og Huset senere.

Der er intet Spræl med kostbart Udstyr

i Panelværk og lignende, kun klare og livlige Farver. — Rummenes Fordeling i Stuen ses i hosstaaende Plan, Kælderen indeholder Køkkenlejlighed og Folkestuer, Vaskerum, Badstue, Kedelrum m. m.

Til Soveværelserne ovenpaa tegnede jeg Møblerne, som blev lavet i Fyrretræ og malet som Træværket i de forskellige Rum — lakrøde, blaa, grønne eller hvide. —

Jens Ingwersen.

Sommerhus i Dragør.

Sommerhus i Dragør.

TO BILLIGE SOMMERHUSE I DRAGØR

ARKITEKT ALFR. JØRGENSEN

Huset er opført i 1908 paa Dragør Frstrand. Det rummer i Stuen Økonomirum og Køkken, Hovedtrappe, Dagligstue og Spisestue samt overdækket Veranda, hvorfra der er herlig Udsigt over Øresund til den svenske Kyst.

Paa første Sal findes Familiens to Soveværelser og Pigeværelse.

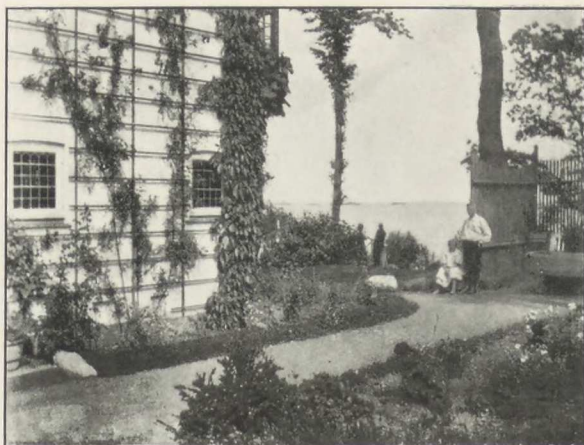
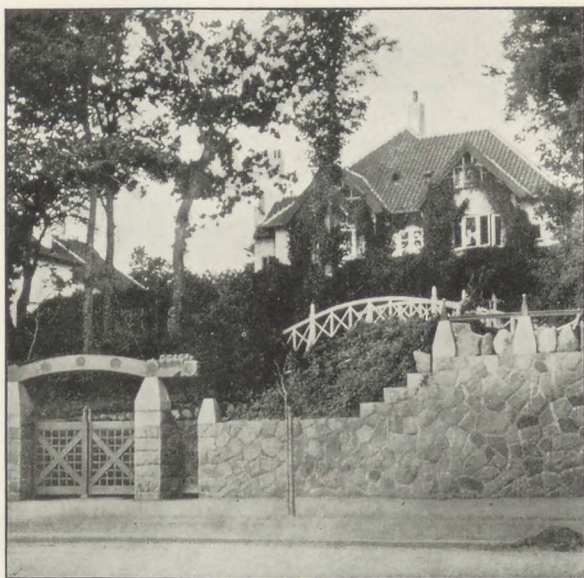
Facaderne er klaskpudsede og hvidtede; Bindingsværk og alt udvendigt Træværk er henholdsvis lasur- og oliemalet. Taget er dækket med røde Tagsten.

Byggesummen ialt 5000 Kr.

Det her gengivne lille Sommerhus er opført helt af Træ og rummer forneden: Opholdsværelse, Veranda, Køkken og Trappe; foroven Soveværelse og Garderobe.

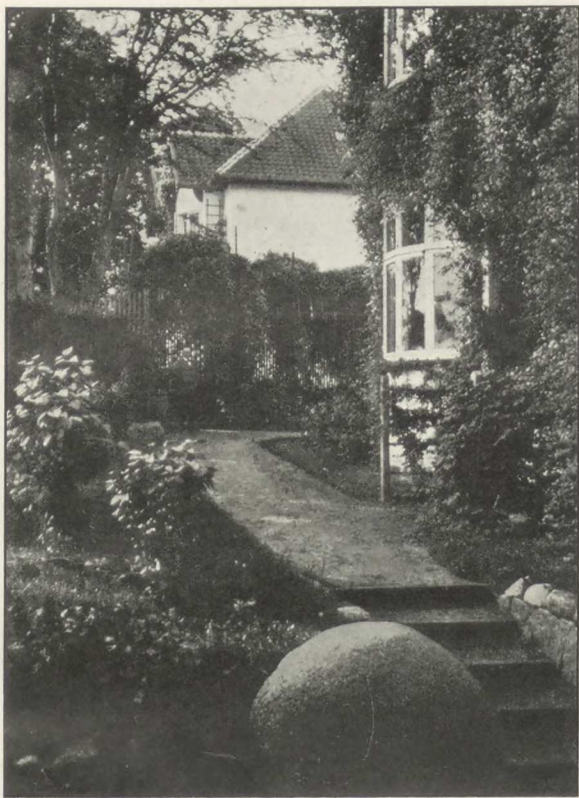
I Opholdsværelset er malet Bjælkeloft. Facaderne er behandlede med Kompositionsfarver. Taget var oprindeligt tænkt udført i Straa, men paa Grund af Brandfare blev det lavet af Tagpap, i en afstemt Tone.

Huset har kostet 1000 Kr.

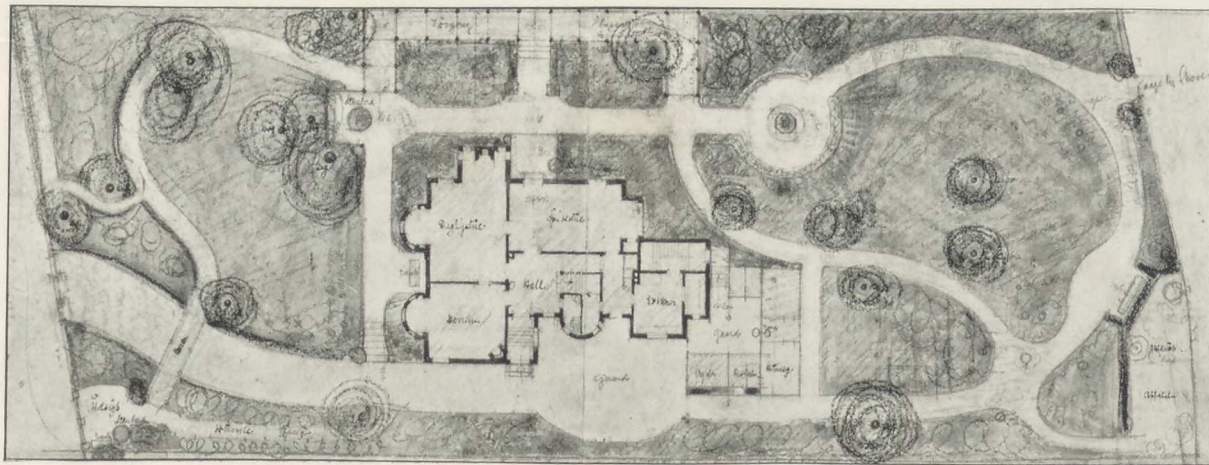
ARKITEKT
PROFESSOR HACK KAMPMANN'S
EGEN VILLA

VED MARSELISBOBG, AARHUS.

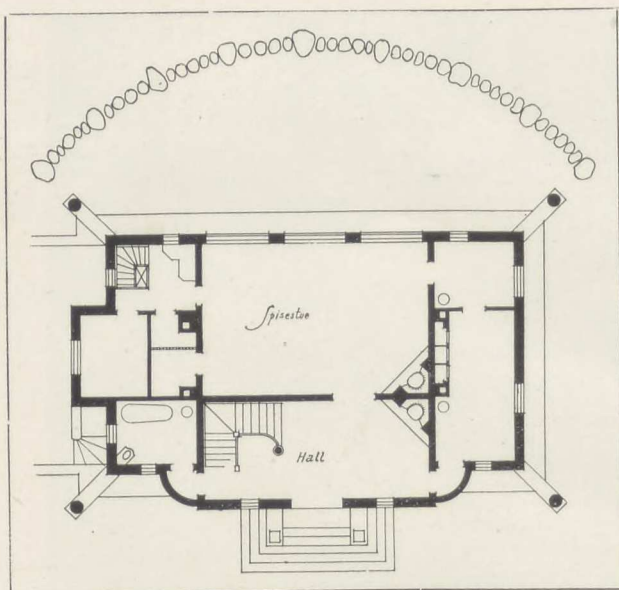
Huset er opført 1901—2 til Bolig for mig selv, da jeg boede i Aarhus, paa en Grund tæt syd for Byen, med Adgang fra Strandvejen, der løber langs Havet, og til den anden Side stødende op til Skovene. Der var en Del gamle Bøge- og Egetræer paa Forgrunden og Frugttræer mod Skoven. Landskabsgartner Glæsel har anlagt Haven, hvor navnlig Løvgangen gjorde udmærket Virkning; skønt meget udsat for Blæst fra Havet, blev den hurtigt dækket af Løv, som Fotografiet, der er taget 3 Aar efter Anlæget, viser.

Huset er hvidkalket og dækket med røde Teglsten.

Kalø Jagthus.

Plan til Kalø Jagthus.

KALØ JAGTHUS

Bygningen, der er opført 1898—99 for Baron Jenisch paa Kalø Gods i Bunden af Aarhusbugten, er højt beliggende i Skovkanten med en vid Udsigt over Kaløskovene og Aarhusbugten. Den er opført af Grundmur og Bindingsværk, med røde Tegl, og indeholder Opholdsrum og Bolig for Jagtherren med Følge.

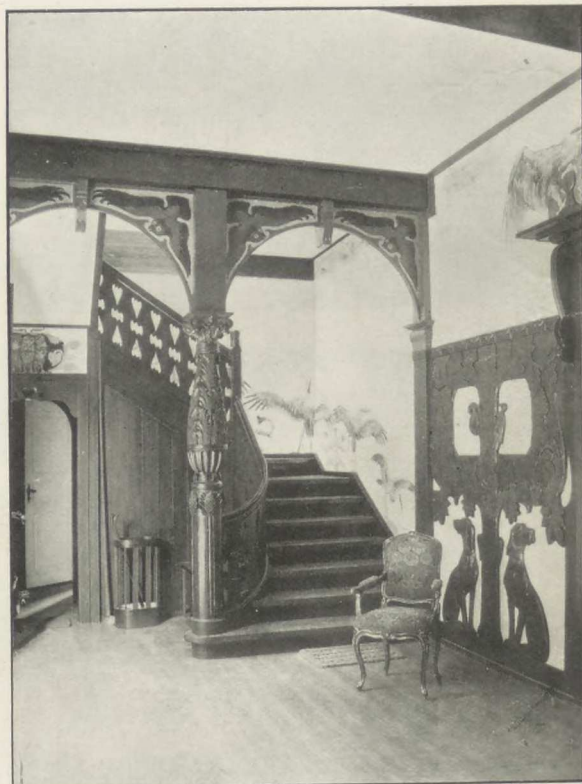
Kunstmaler K. Hansen-Regstrup, har dekoreret Huset indvendig.

Portal til Kalø Jagthus.

Spisestue i samme.

Trappe i samme.

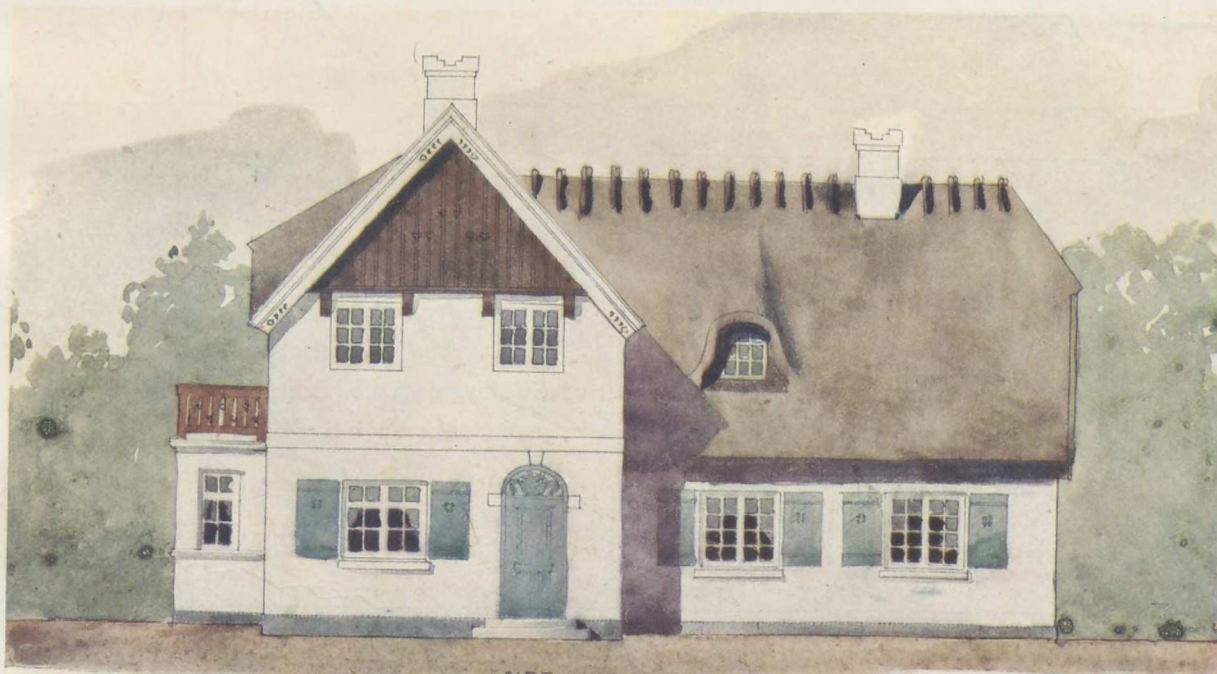

Grosserer Kampmanns Sommerbolig ved Lønstrup.
(Beskrivelse se næste Side.)

Ark. Prof. Hack-Kampmann.

Det nedenfor gengivne Hus, bygget af Arkitekt Einar Madvig, er beliggende i Læ af Tisvilde Plantage med Haven stødende umiddelbart op til denne.

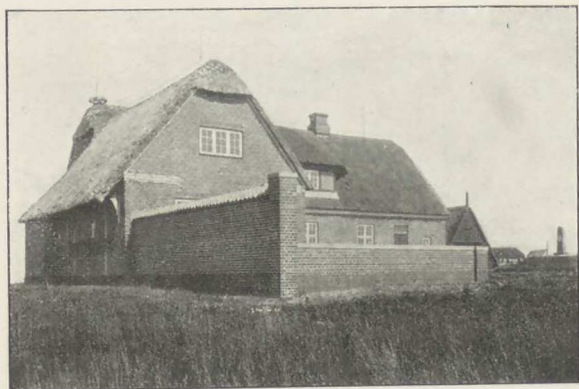
Fundamenterne er støbt og paa de synlige Sider kultjærede. Murene er 12" hul Mur med Metaltraadsbindere, udvendig stænkpuksede og hvidtede. Taget er Straa. Huset indeholder Viktualiekælder, 3 Stuer, Køkken og Fadebur i Stuen, 3 Værelser og Pigekammer samt W. C. paa 1. Sal. Villaen har med Have kostet ca. 8000 Kr.

SIDE MOD NORD.

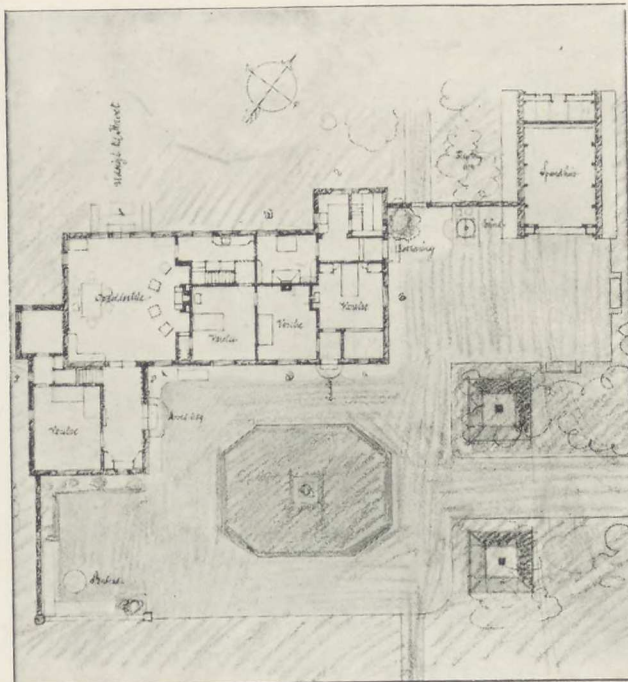
Professor Fritz Bendix's Villa, Tisvilde.

Ark. Einar Madvig.

Sommerbolig ved Lønstrup. Ark. Kampmann.

For min Broder, Grosserer Chr. Kampmann, har jeg i 1910 bygget en Sommerbolig ved Lønstrup ved Vesterhavet (se ogsaa omstaaende farvetrykte Billede). Den er bygget i Lighed med ældre vestjyske Gaarde af røde Mursten, med hvide Gesimser og med Straatag. Huset ligger højt med Udsigt til alle Sider; fra Opholdsstuen er der mod Nordvest Udsigt til Havet og Solnedgangen. Gaardsiden med Indgangen er lagt i Læ for Vestenvinden.

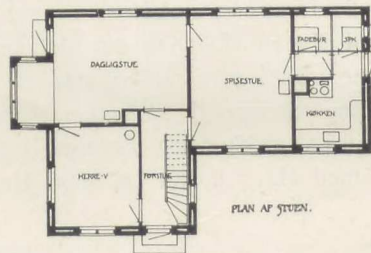
Plan af samme.

MR. PROF. FRITZ BENDIX'
VILLA I TISVILDE.

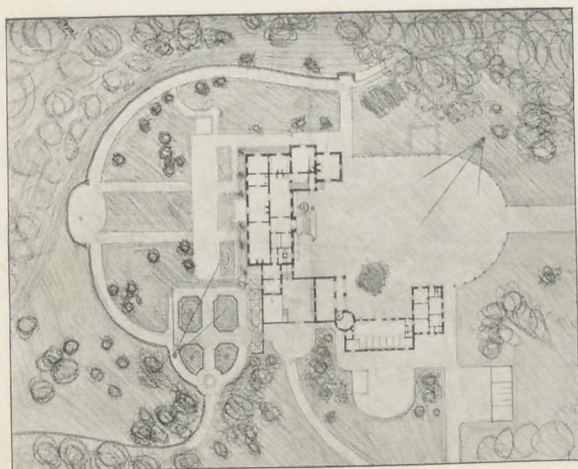
Snit og Plan af
omstaaende i Far-
vetryk gengivne
Villa i Tisvilde.

Arkitekt
Einar Madvig.

Einar Madvig
Tisvilde, 1912.

0 4 8 12 16 20 24 28 32 36 40 44 48 52 56 60 64 68 72 76 80 84 88 92 96 100 104 108 112 116 120 124 128 132 136 140 144 148 152 156 160 164 168 172 176 180 184 188 192 196 200 204 208 212 216 220 224 228 232 236 240 244 248 252 256 260 264 268 272 276 280 284 288 292 296 300 304 308 312 316 320 324 328 332 336 340 344 348 352 356 360 364 368 372 376 380 384 388 392 396 400 404 408 412 416 420 424 428 432 436 440 444 448 452 456 460 464 468 472 476 480 484 488 492 496 500 504 508 512 516 520 524 528 532 536 540 544 548 552 556 560 564 568 572 576 580 584 588 592 596 600 604 608 612 616 620 624 628 632 636 640 644 648 652 656 660 664 668 672 676 680 684 688 692 696 700 704 708 712 716 720 724 728 732 736 740 744 748 752 756 760 764 768 772 776 780 784 788 792 796 800 804 808 812 816 820 824 828 832 836 840 844 848 852 856 860 864 868 872 876 880 884 888 892 896 900 904 908 912 916 920 924 928 932 936 940 944 948 952 956 960 964 968 972 976 980 984 988 992 996 1000

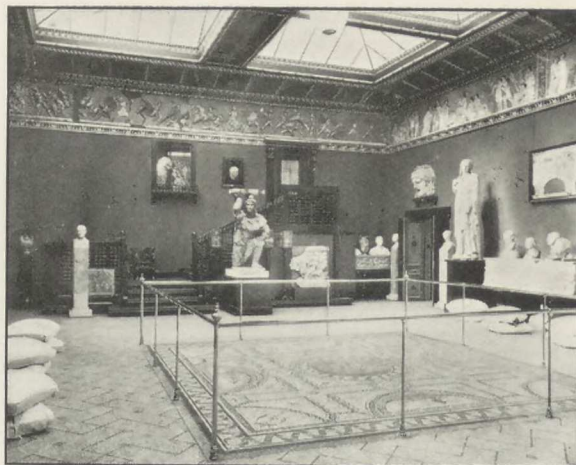
Plan af Godsejer Henrik Nørsgaards Ejendom,
Rye Nørskov, ved Himmelbjerget.

Farvetrykte Gengivelser af Hovedbygningen
og Staldbygningerne samt Arkitektens Beskri-
velse findes foran i Bogen.

Arkitekt, Professor Hack-Kampmann.

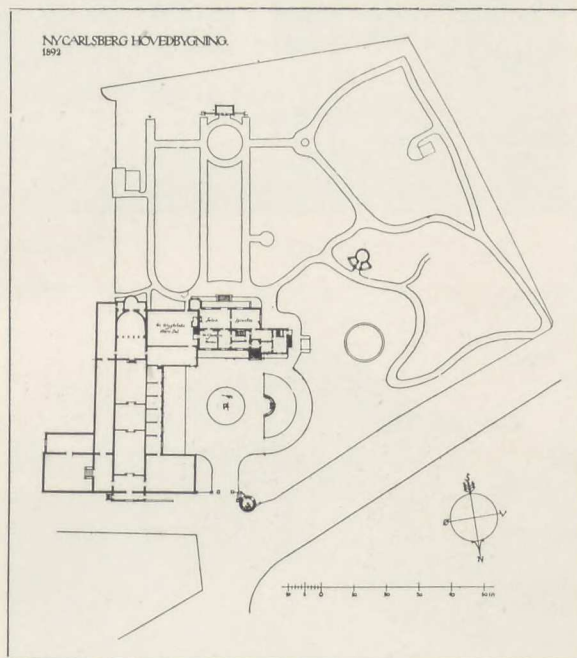

Venetiansk Havehus, Ny Carlsberg Hovedbygning.

Sal i det gamle Glyptothek.

Det venetianske Havehus er bygget over et hjemført venetiansk Vindue. Det ligger for Enden af den store, aflange Plæne, der paa begge Længdesiderne er smykket med en Række Statuer og flankeret af store, gamle Træer. Set fra Have-trappen frembyder det hele en virkelig monumental Vista, et værdigt Udtryk for Bygherrens Kunstsans.

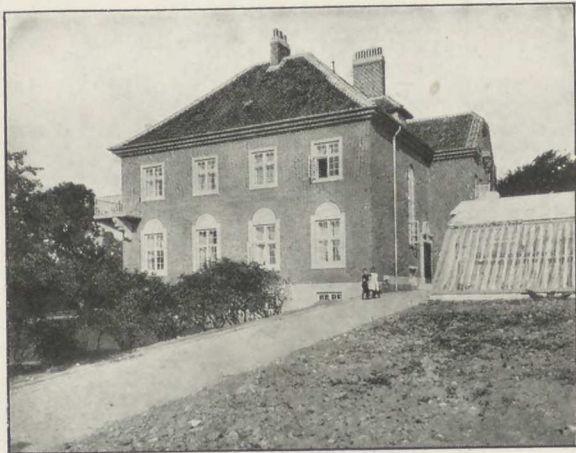
Interiør fra Ny Carlsberg Hovedbygning.

Ishus i Haven til Ny Carlsberg Hovedbygning.

Ingeniør Foss' Hus i Valby.

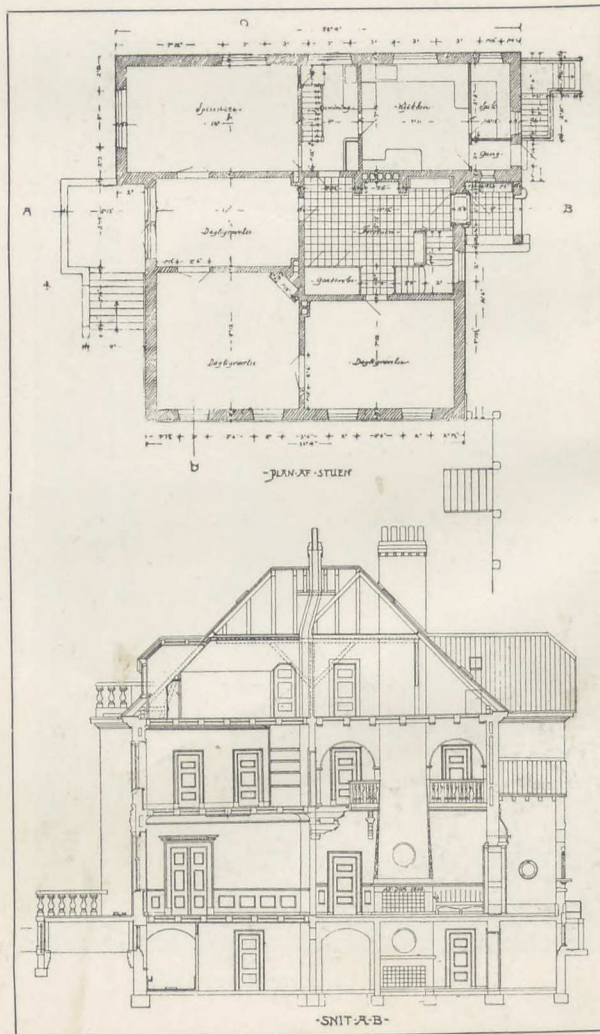

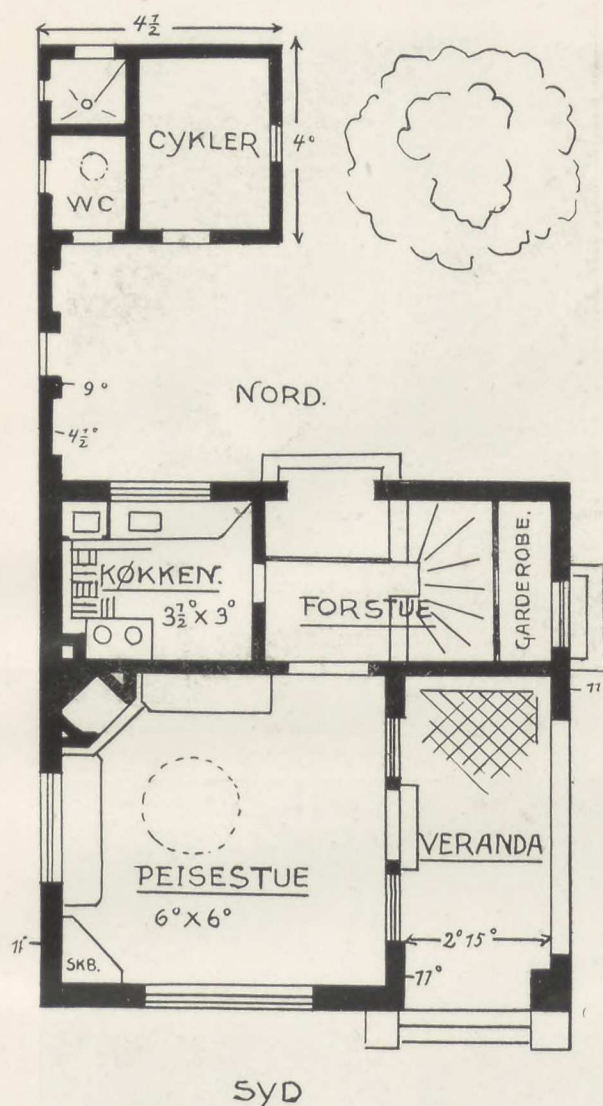
Samme Hus.

Blandt afdøde Arkitekt Fritz Koch's Arbejder indtager den Ingeniør Alex. Foss tilhørende store Villa i Valby en fremragende Plads. Huset er bygget af røde Mursten med Tegltag. I den rummelige Forhal findes en aaben Kamin og Trappen til anden Etage, der er af betydelig dekorativ Virkning.

Fra den øvre Etage er der Udgang til en stor Altan, fra hvilken der er en vid Udsigt til to Sider.

Man vil paa ovenstaaende Gengivelse lægge Mærke til flere smukke, dekorative Detailler, saaledes Knægtene under Hjørne-Altanen og Forsiringerne over Indgangsdøren og Vinduerne i Stueetagen.

SKUESPILLER ROOSE'S „LILLE HUS“

VED TRØRØD

ARKITEKT LØNBORG-JENSEN

(Se det farvetrykte Billede paa Omslaget).

Som det fremgaar af Gengivelsen, er denne lille Sommerbolig hvidkalket med rødt Tegltag og tjæret Brædegavl med fremspringende, hvidmalet Vindue.

Der er en stor, aaben Loggia eller Veranda, og paa Grund af dets høje Beliggenhed er der fra Huset en vid Udsigt. Den eneste Stue er af forholdsvis beskedne Dimensioner, men den store Veranda kan næsten betragtes som en Del af samme.

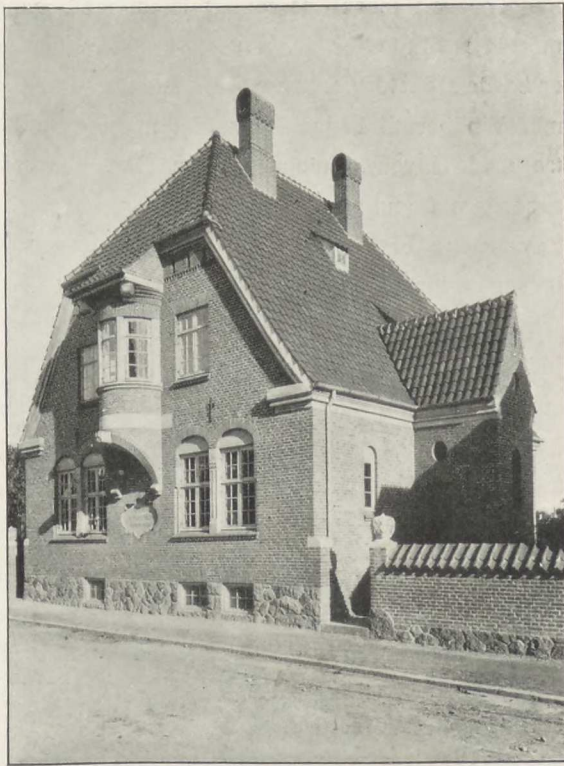
Huset, inklusive Kloakarbejder, har kostet ca. 4000 Kr.

Det her gengivne Hus er et af de mange fortrinlige Huse, som Arkitekt Magdahl-Nielsen har rejst i Svendborg, hvorved et helt lille Kvarter af Byen har faaet sit eget stilfulde Særpræg. Det beklages i høj Grad, at dette Hus sammen med Stalden fra Fredensborg er de eneste Repræsentanter for denne fremragende Arkitekts Kunst.

Stald i Fredensborg.

Ark. Magdahl-Nielsen.

Hus i Svendborg.

Ark. Magdahl-Nielsen.

Kunstmaler Jens Møller-Jensens Hus i Gentofte.
Egen Arkitekt.

Kunstmaler Jens Møller-Jensens hvide Hus med det røde Tag ligger fortræffeligt paa den mod Syd skraanende Bakke nedenfor det store Vandtaarn ved Gentofte med en vid Udsigt over Markerne og Gentofte Sø med Byen og Kirken i Baggrunden. Her har den alsidige Kunstner skabt sig et hyggeligt og meget personligt Hjem med mange morsomme Enkeltheder. Husets største Stue, der er baade Opholdsværelse og Spisestue, er i Vinkel, med Vinduer til begge Sider; det midterste af de tre mod Haven vendende er en Dør, der staar aaben om Sommeren.

Væggene er hvidkalkede; over Sofaen er der indsat en virkningsfuld Fresko, og forøvrigt bærer saa at sige enhver Enkelthed — den rigt udskaarne Indgangsdør, Kakkellovnen, Spejle o. s. fr. — Vidne om Bygmesterens højt udviklede dekorative Sans. Men er det ikke ogsaa Møller-Jensen, der har sagt, at Kunst og Haandværk er eet, naar Udøveren er en Mester i sit Fag.

I Forstuen og Badeværelset er der krydshvælveth Loft, og i hvad der vel maa kaldes Herrens Værelse en stor Pejs. I et Hjørne af Dagligstuen fører en Trappe, skjult af et Forhæng, op til de enkle men maleriske Soveværelser ovenpaa.

I Vinkel med Beboelseshuset er senere tilkommet en Skolebygning.

Dør af samme.

Kakkellovn i samme.

Lysthus ved samme.

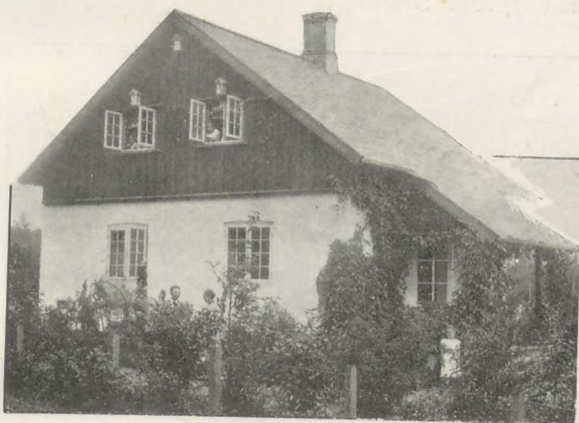
Trappe i Lehnsgreve Ahlefeldts Hus.

Beboelseshus ved Vallekilde Højskole.

„Krogen“ i Varde.

Villa ved Rungsted.

Jægerhuset

Jægerhus paa Hesselø.

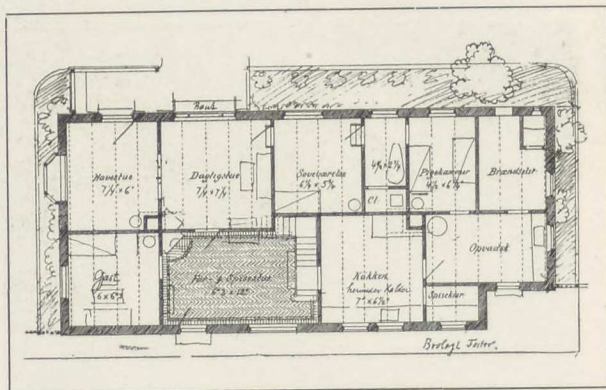
BEBOELSESHUS VED KLOSTERSKOVEN

Gengivet efter Arkitektens Tegning.

Frk. Rottbøll's Hus i Kloster-
skoven, Vendsyssel, er grundmuret
af røde Sten med hvide kalkede
Gesimser og Straatag. Forstuen,
der ogsaa benyttes som Spisestue
minder i al sin Enkelthed noget
om en engelsk Hall.

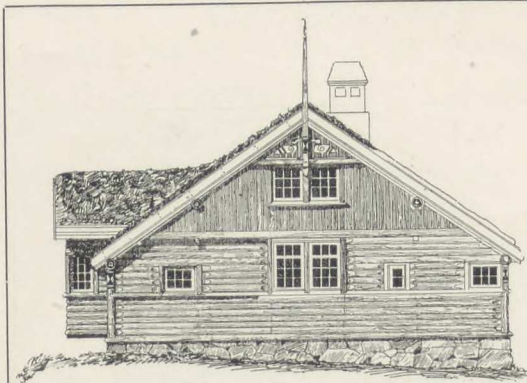
Beboelseshus ved Klosterskoven.

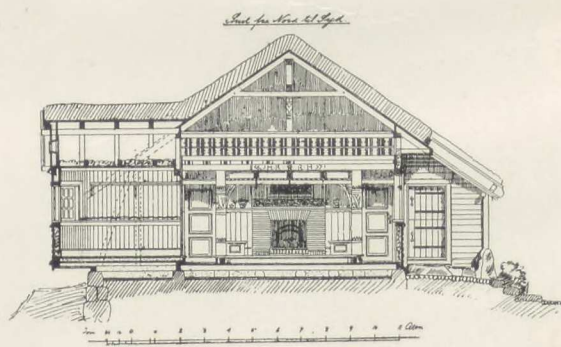
Beboelseshus til Vallekilde Højskole (se omstaa-
staaende Billede) er opført af Bindingsværk og sol-
tørrede, ubrændte Mursten, og paa Ydersiden igen
beklædt med Brædder, hvilken Byggemaade giver
en meget lun Bolig.

Taget er af Straa.

Villa ved Rungsted (se omstaaende Billede) har
hvidkalkede Mure, Skiffertag, og Gavlen er dækket
med tjærede Brædder.

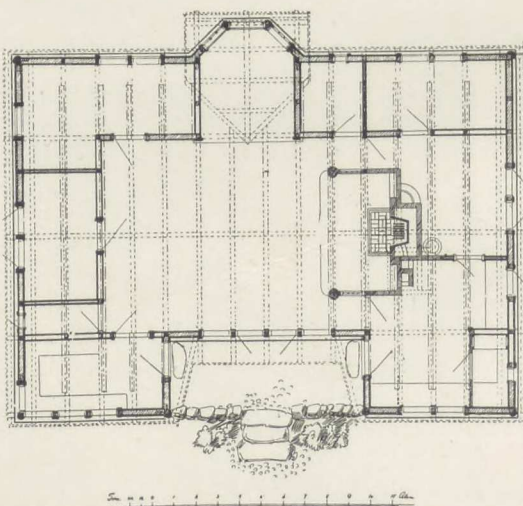

Omstaaende gengivne Jægerhus

fra Hesselø.

Stamhusbesidder Hol-
stein Rathlaus Jægerhus
paa Hesselø ligger paa
Toppen af en høj Bakke
med en vid Udsigt.
Dette ejendommelige
Hus er bygget af Træ
og minder ogsaa ved sin
store Bredde om de
gamle nordiske Huse.
Vinduerne ere hvide,
Gavlne rødmaalede og
Taget dækket med Græs-
tørv. Indvendig er der

Plan af samme.

anvendt livlige Farver,
blaat og rødt, og en stor
aaben Kamin forstærker
det kraftige Indtryk hele
Rummet giver. Rundt om
hele den store Midterhal,
der tjener baade til Op-
holds- og Spisestue, fin-
des en Række mindre
Værelser, dels Ejerens
private, dels Soveværel-
ser for Jagtgæsterne.

Yderligere Værelser
findes i Tagetagen.

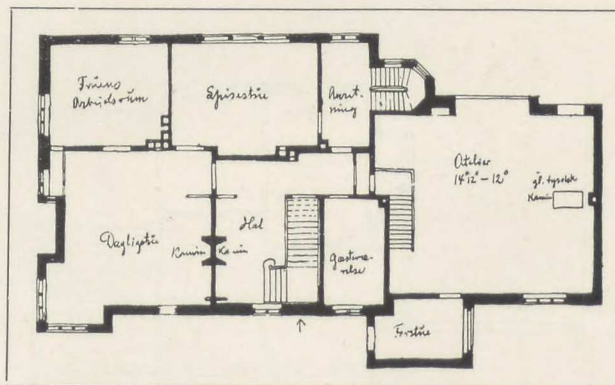

Ingeniør H. Neergaards Hus i Bergensgade.

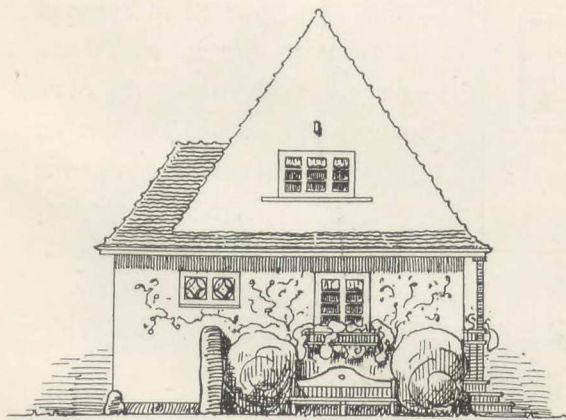
Det var vist Krøyer selv, der engang sagde om sit kære Hjem, at det var det sødeste Hus i Danmark. Der er ogsaa over dette Hus en ganske særegen Charme; man føler uvilkaarlig, at det er bygget af en stor Kunstner for en stor Kunstner, og at de to har arbejdet Haand i Haand.

Hall'en, som Krøyer altid med Stolthed kaldte den, er særdeles malerisk, tiltrods for dens ret beskedne Dimensioner, og Spisestuen, der ligesom Hall'en er hvidkalket med mørkt Træværk, minder om et hollandsk Interiør. Fra det store, høje Atelier, der af den nuværende Ejer, Ingeniør Holger Neergaard, benyttes som Herre- og Musikværelse, fører

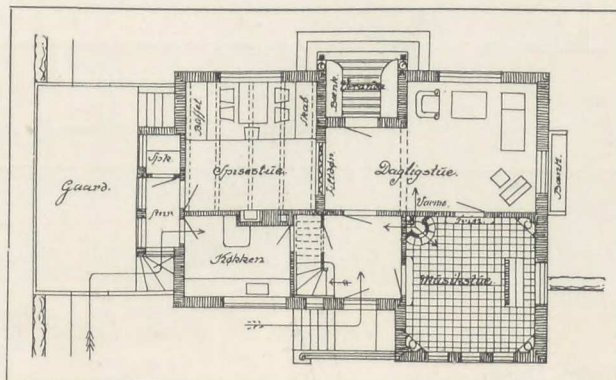
en lukket Trappe op til de højere liggende Dele af Huset. Ydermurene er stænkpudsede hvide, Vinduer og Døre grønmalede og Taget af sorte Tegl.

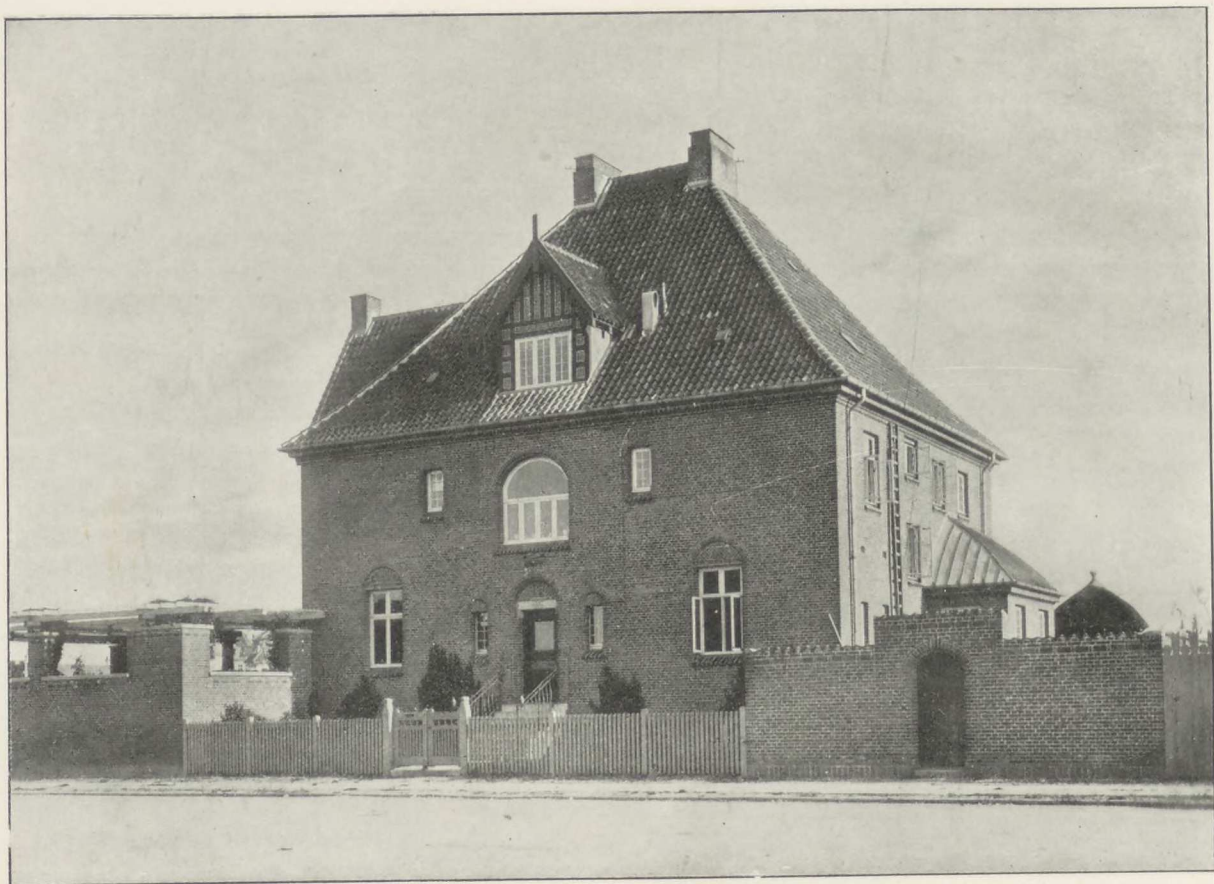
Stueplan af ovenstaaende Hus.

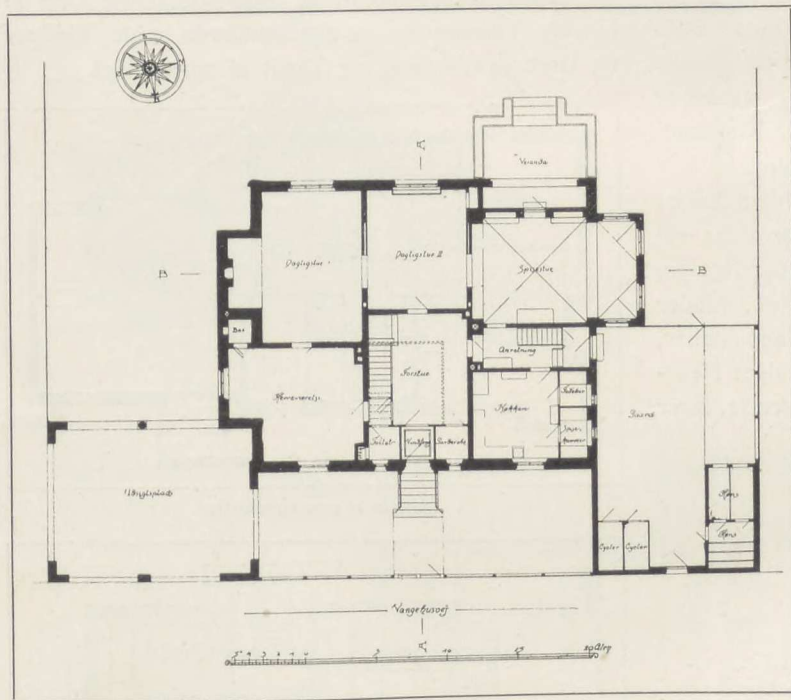
Hus. Tegning af Arkitekt Kaj Rasmussen.

Stueplan af samme.

Professor Erik Pontoppidans Villa, Vanghusvej.

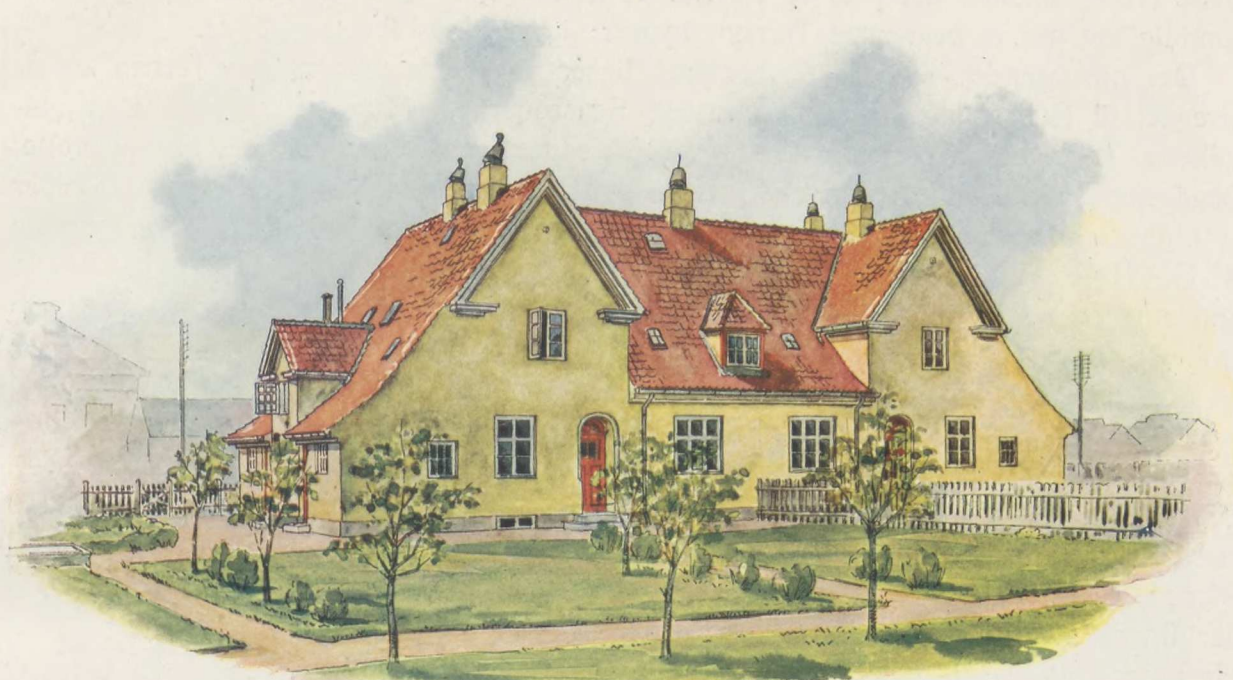

Plan af samme.

Bygningen er efter Arkitektens egen Mening noget spartansk i sit Ydre, dog er der overalt kun benyttet ægte Materialier: røde haandstrøgne Mursten, graasorte Vingeteglsten, en Granittrappe, dekorativt Smedejernsrækværk. Derimod er der anvendt betydeligt paa den indre Udstyrelse; Spisestuen har højt Panel af Cyprestre og hvælvet Loft, og i Dagligstuen findes der en stor aaben Kamin. Fra denne og til Enden af Spisestuen er der en usædvanlig lang aaben Vista paa ca. 29 Alen. Forstuen, der ogsaa har hvælvet Loft, gaar igennem begge Etager; her findes Hovedtrappen og Forvarmeren til de tilstødende Værelser, hvortil Luften føres udefra.

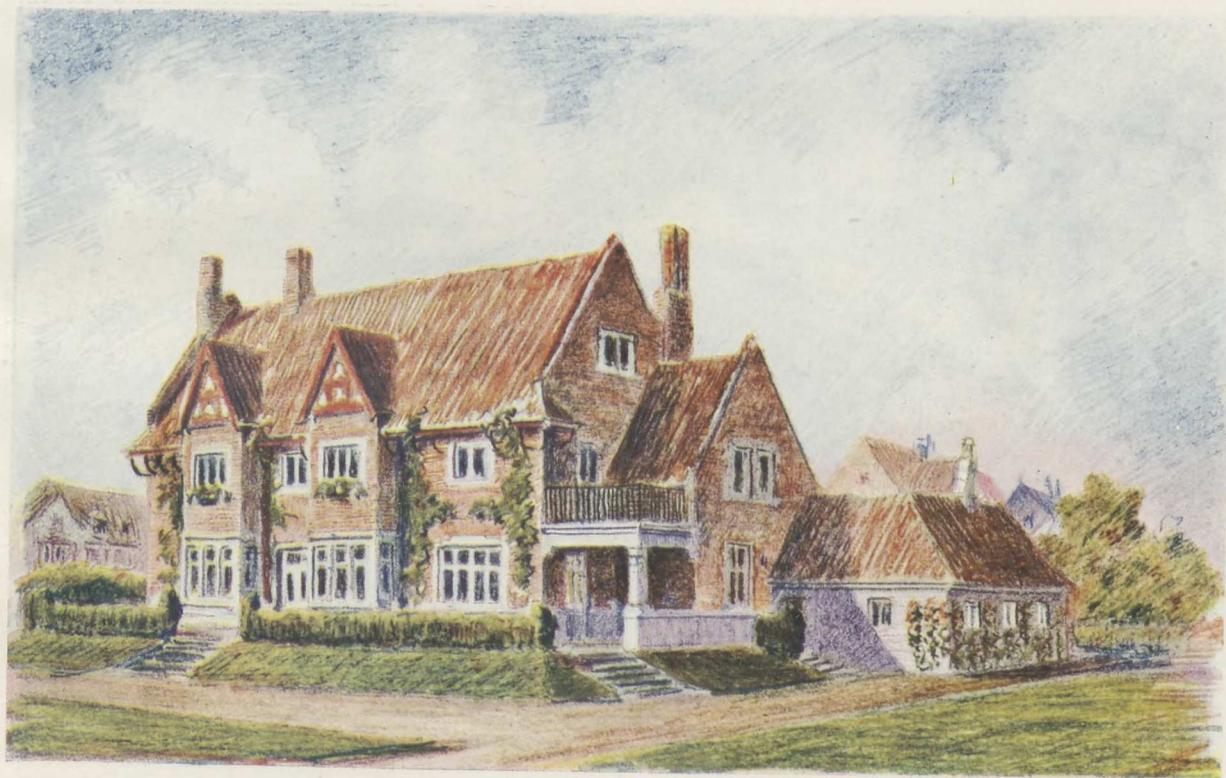
Huset er en god Type paa hvad man ofte kalder den Holm'ske Retning indenfor dansk Villa-bygning.

Facaden mod Vejen er nu tildels dækket af Grønt, hvad der i høj Grad klæder dette som de fleste Huse.

Dobbeltholig for to Værkmestre ved Statsbanerne.

Ark. Holger Rasmussen.

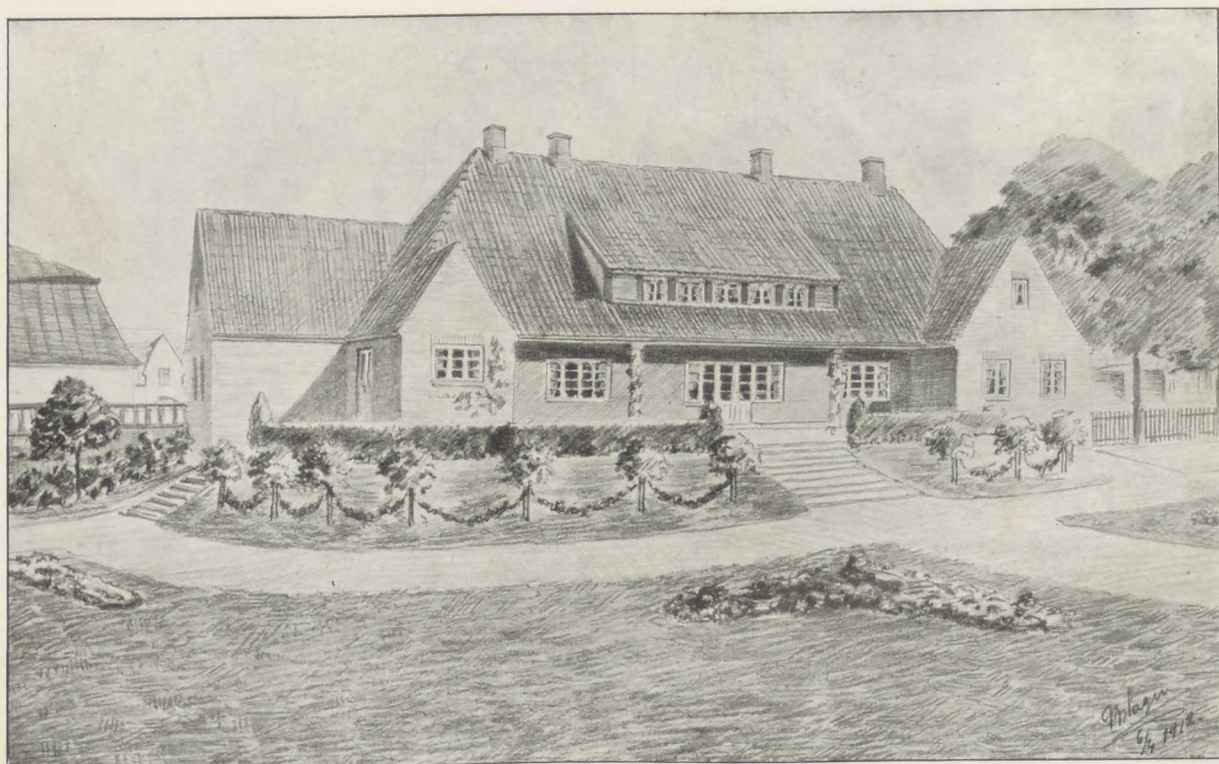
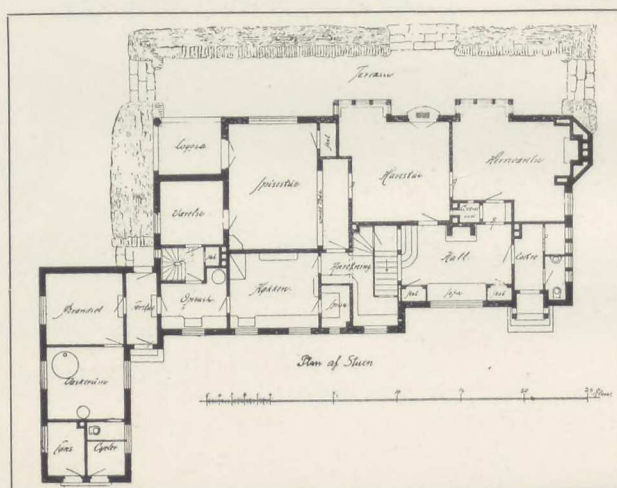
Købmand George Richters Villa, Storeheddinge.

Ark. G. B. Hagen.

Arkitekterne C. Brandstrup og Holger Rasmussen har for Statsbanernes Funktionærer bygget et stort Antal Boliger, der har tiltrukket sig megen Opmærksomhed. Disse Huse, enkelte, dobbelte og i Rækker, kunde tjene som Forbilleder for Folk, der samtidig, og paa et begrænset Terræn, bygger sig mindre Huse.

Det omstaaende gengivne Dobbeltthus ligger paa Godsbanegaardens Terræn og er beregnet til Bolig for to Værkmestre ved Statsbanerne. Murene er pudsede og gulkalkede, Taget bestaar af røde Falstagsten. I Stueetagen findes Forstue, Herreværelse, Dagligstue og Spisestue, Køkken, Brændsels- og Vaskerum. Der er en mindre Kælder til Opbevaring af Fødemidler. I Kvistetagen findes to Soveværelser, Pigekammer og W. C. Hver Familie (Huset er delt i Midten) har sin egen Veranda med Udgang fra Spisestuen, og der er en god Have til begge Lejlighederne. Overslagsprisen for dette Dobbeltthus var 16,000 Kroner.

Købmand George Richters Villa, Storehedinge. Ark. G. B. Hagen (se omstaaende Farvebillede). — Denne Villa skulde have et stærkt engelsk Præg, ialfald i det ydre; Planen, derimod, er dansk nok kun at der findes aabne Kaminer i Hallen og i Herreværelset. — Røde Mursten, rødt, vingeformet Tegltag, rødmalet Bindingsværk, samt Sokkel og Indfatninger af Kridsten. Huset kostede at opføre 20,500 Kr.

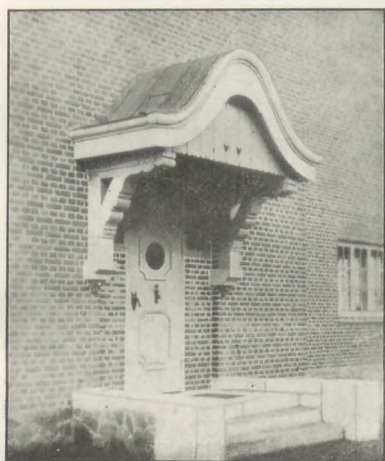
Proprietær G. A. Mourier's Ejendom, Søborggaard.

Ark. G. B. Hagen.

Hovedbygningen til Søborggaard, beliggende i Skænkelse ved Ølstykke, opføres af røde haandstrøgne Sten paa en Kampesten i Sokkel; Taget er af rød, vingeformede Teglsten. Hovedbygningen vil koste 16,500 Kr.

Ingeniør Foss' Sommerbolig.

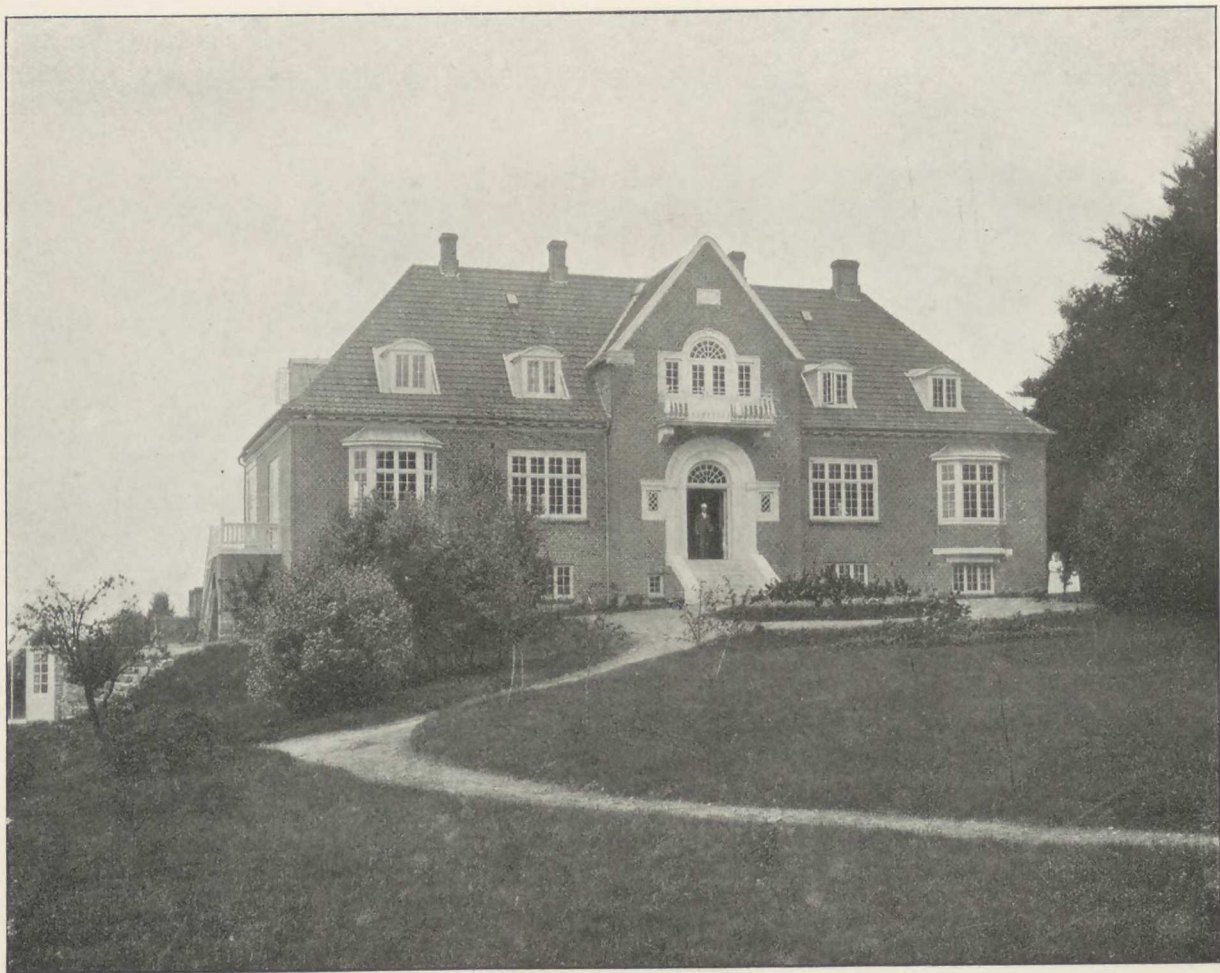
Portal til ovenstaaende Hus.

Funktionærboliger ved Giesegaard.

Ingeniør Alex. Foss's Sommerbolig „Høvilde“ i Silkeborgegn. Huset, der ligger højt og ensomt i en gammel Plantage, er bygget af røde Mursten, med Granitsokkel. Loggiaen og Portalen er af Træ; Vinduerne er hvide, alt andet Træværk graamalet. Med Hensyn til Husets Plan skal kun bemærkes, at der findes en stor Trappehal.

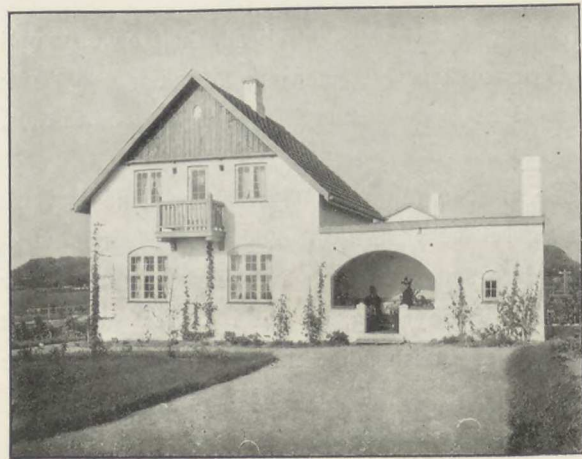
De to Funktionærboliger ved Giesegaard er byggede af røde Mursten; Gavlene er Bindingsværk med hvide Felter; Gaardmuren er af Kampesten. Det er ret besynderligt, at det bramfri, men virkningsfulde danske Bindingsværk saa godt som ingen Velyndere synes at have, hverken blandt Arkitekter eller Bygherrer. Naar Bindingsværk overhovedet benyttes i Villabygning, er det i Reglen saa stærkt paavirket af den engelske "black and white revival", at det fuldstændigt mister sit ejendommelige danske Præg.

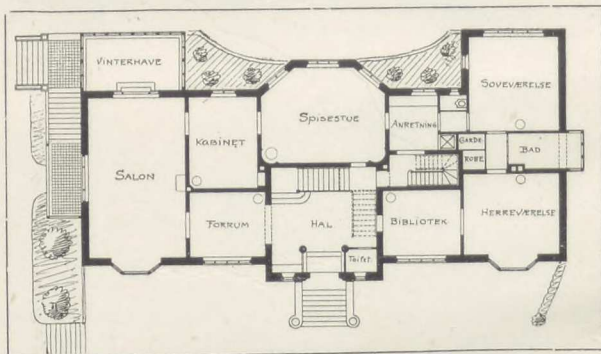
Villa „Bernina“, Arild ved Kullen.

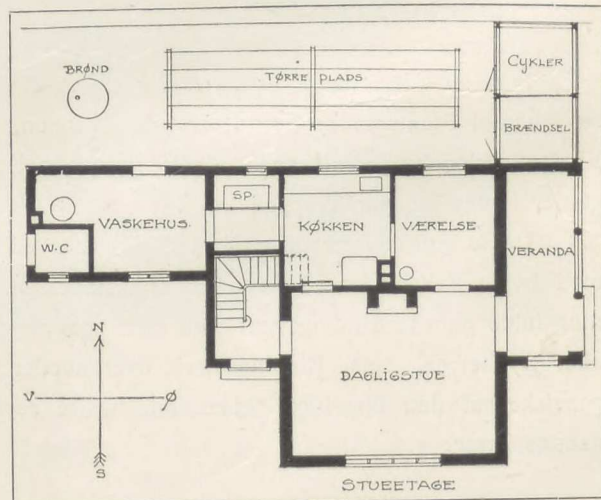
Villa „Bernina“.

Eget Sommerhus i Snekkersten.

Plan af Villa „Bernina“.

Plan af eget Hus.

VILLA „BERNINA“, ARILD, OG „TJØRNEHUSET“, SNEKKERSTEN.

Betegnelsen „Villa“ for snart sagt ethvert Hus, der er frit beliggende og indrettet til Beboelse for en eller et Par Familier, er egentlig ikke videre rammende. I gamle Dage forbandt man med Ordet Forestillingen om noget rigt, herskabeligt og udstrakt landligt, som vore Dages beskednere Livsvilkår i Reglen ikke tillader Virkeliggørelsen af. Derimod har Trangen til at have sit eget Hus og søge bort fra Byernes støvfylde Centrere i vore Dage faaet en mærkværdig Styrke. Denne Trang tilfredsstilles saa paa to Maader, enten — hvad der jo i og for sig er det naturligste — ved et Hus, der kan tjene som Bolig hele Aaret, eller et Sommerhus, der for et Par Maaneder afløser Boligen inde i Byen. Derfor er Formen for en moderne „Villa“ udviklet i to meget forskellige Typer: det solide, rummelige og lune Helaarshus og det i Reglen meget let byggede Sommerhus, hvor der ofte er slaaet kraftigt af paa de Fordringer, der ellers stilles, og hvor man — da det hele jo er Luksus — indskrænker denne saa meget som muligt.

De her afbildede to Huse turde være typiske i saa Henseende. Villa „Bernina“,

der ligger udenfor Arildsleje i Sverrig, er en Helaarsbolig for en velstaaende Mand; i den høje Kælder er der indrettet Økonomilejlighed, i Stuen findes en rummelig Beboelseslejlighed, og i Tagetagen er der Musikstue, Gæsteværelser o. s. v. Beliggenheden er overordentlig smuk ved Foden af Højkullen med vid Udsigt mod Syd over Vandet til Sjællands Kyst.

— — —

Det lille Sommerhus i Snekkersten har kostet at bygge 5000 Kr., og er, i Forhold til denne billige Pris, dog nogenlunde rummeligt, med en ret stor Stue forneden og et stort Soveværelse ovenpaa; for at gøre dette saa luftigt som muligt, gaar det helt op i Taget (der er altsaa intet Loftsrum over). Langs den ene Væg er der indrettet faste Køjer, to og to over hinanden, til Natteleje for Børn. Desuden er der tre mindre Værelser i Huset, saa der kan huses 10 Mennesker om Natten. Spisestue findes ikke; den aabne Veranda mod Øst fungerer i godt Vejr som saadan.

Huset har faaet sit Navn efter et Hegn ved Nordsiden med pragtfulde Hvidtjørn.

K. Varming.

TELEFONDIREKTØR FR. JOHANNSENS HUS, VEDBÆK,

er opført 1910, og ligger paa en Grund lige ud til Strandvejen, kun adskilt fra Søen ved denne.

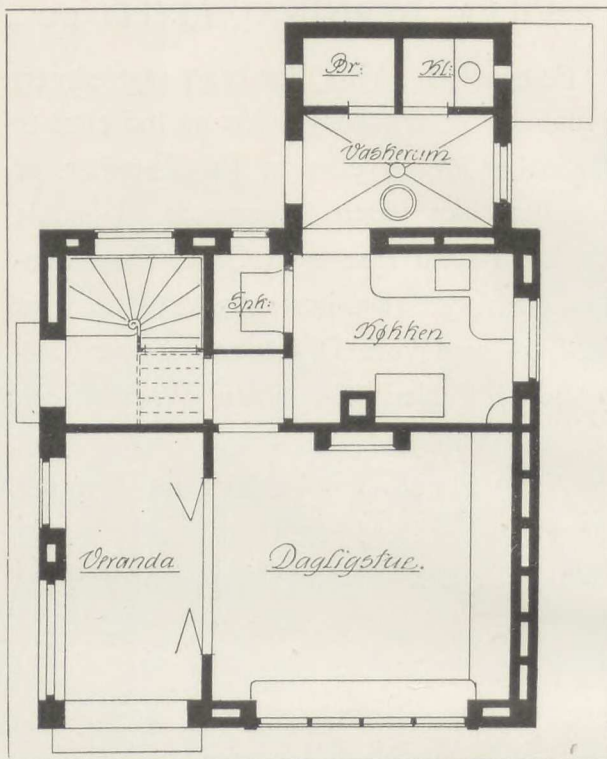
Forsiden vender lige mod Øst, og man har ved Planens Anlæg udelukkende taget Hensyn til at alle Beboelsesrum for Familien og alle Gæsteværelser kom til at vende mod Øst med fri Udsigt over Søen og med Morgensol. For alle disse Rum er anbragt Altaner, og Vinduer og Døre er forsynede med indstillelige Tyrolerskodder.

Terrænet, hvorpaa Huset ligger, er foran dette ud mod Vejen hævet 1 Meter over denne og adskilt dels fra Vejen, dels fra den øvrige Have ved en 2 Mtr. høj Mur, som tillader frit Udblik over Søen, men intet Indblik i Haven udefra. I det nordre Hjørne af den derved fremkomne Terrasse ligger det murede Lysthus med sin Aabning mod Syd.

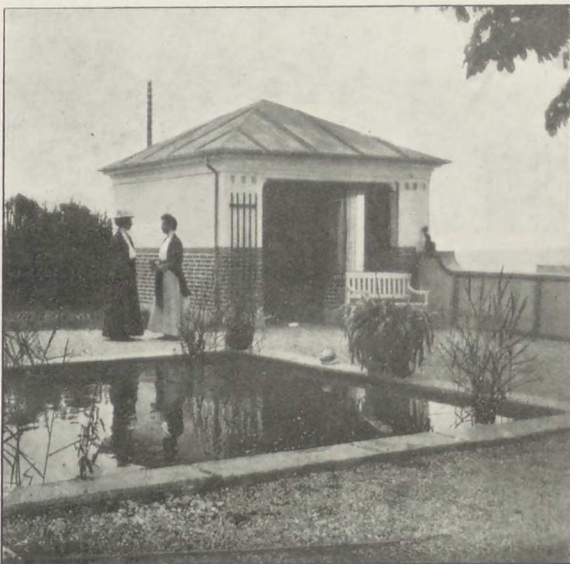
Alle Økonomirum og underordnede Rum ligge i den lavere Del af Bygningen, imod Vest.

Arkitekt Wright's eget Hus.

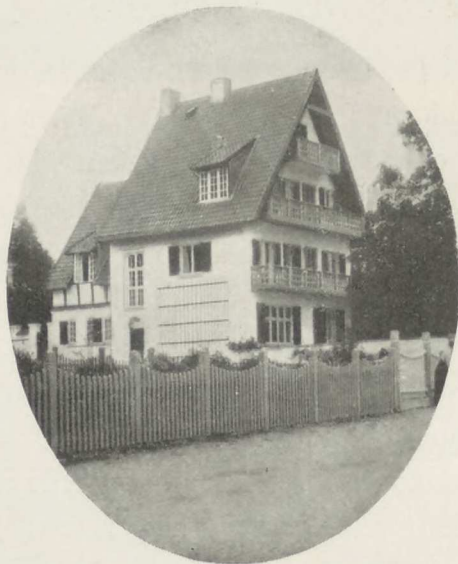
Plan af eget Hus.

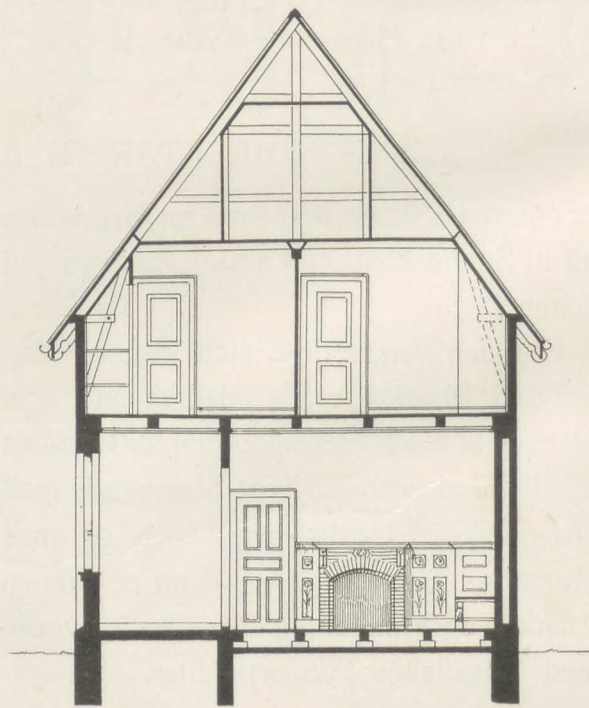
Lysthus i Telefonidirektør Johannsens Have.

Bygningen har groft pudsede, hvidtede Mure, Taget er dækket med røde, glacerede Vinge-Falstagsten. Altanerne mod Øst og en udvendig Forbindelsestrappe paa Nord-siden mellem 1ste og 2den Sal er støbte i Hennebique. Alle Stuegulve er fliselagte. Havearkitekt Erstad Jørgensen har planlagt Haven.

H. Wright & E. V. Marston.

Telefondirektør Johannsens Hus.

Snit af samme.

Detail af en Dekoration i en Spisestue.

Fru Benedicte Brummer.

IKKE faa danske Malere har i de senere Aar, med stigende Interesse og som det heldigvis synes med voksende Paaskønnelse, i nøje Samarbejde med Arkitekterne viet den kunstneriske Udsmykning af Hjemmene deres Opmærksomhed, det være sig med dekorative Arbejder paa Vægge, Loft og Døre eller med selve det særlig dekorativt anlagte Maleri, der som et mere selvstændigt, men dog, man kunde sige integrerende Led, indgaar i Rummenes øvrige kunstneriske Udstyrelse. I denne Forbindelse kan nævnes Fru Benedicte Brummer, født Olrik, Fru Bertha Dorph, N. V. Dorph, Johannes Kragh, Jørgen Storch o.a. Navnlig om N. V. Dorph kunde man fristes til at sige, at han ved Siden af Portrætmaleriet har gjort det dekorative Maleri til sit Speciale. Det er en Fryd, en Lise for Øjet at se saadanne i kunstnerisk Stil gennemførte Stuer, med deres ofte udprægede Enkelthed i Farver og Linier, i Modsætning til den plan- og, ak! meget jævnlig smagløse Ophobning af mere eller mindre tilfældig valgt og lige

saa tilfældig sammenstillet Kunst og kunstneriske Prydgenstande af tvivlsom Værd. Hvor mange glemmer eller kender ikke den gamle Sandhed, at en Stue, som saa meget andet, er god ikke alene ved hvad den indeholder, men ogsaa ved hvad den *ikke* indeholder.

Af de under dette desværre altfor fragmentariske Afsnit hørende Illustrationer findes Fru Benedicte Brummers Paafugle-Dekoration i Fru Beijers Villa ved Vedbæk. De to farvelagte Spisestuer tiltrænger ingen Kommentar; derimod turde det i Forbindelse med den i sort gengivne Spisestue, der i alle Enkeltheder skyldes Fru Bertha Dorph, være nødvendigt at fremhæve, at saa-vel Vægge som Loft og Møbler er hvide, Kaminen af gult Marmor, Panelet den sva-

Skitse i Oliefarve til et dekorativt Landskab.

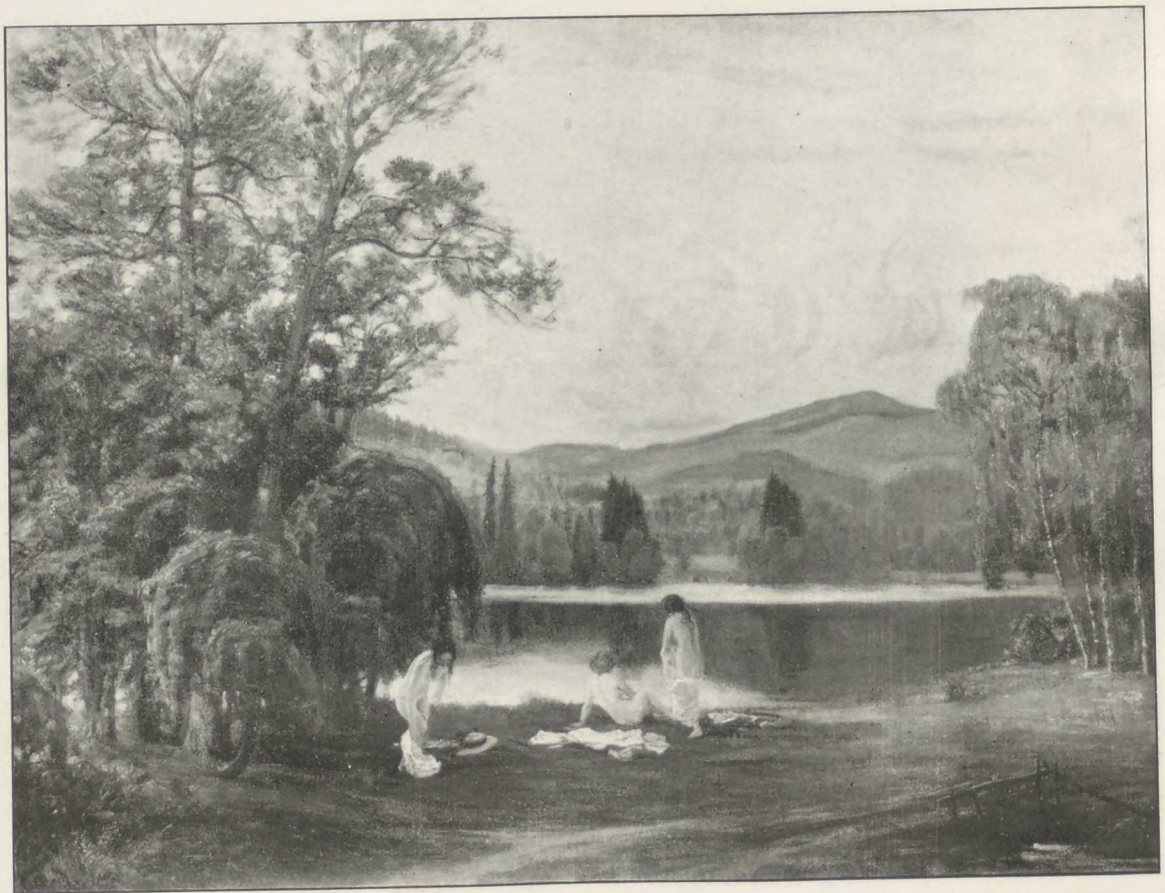
N. V. Dorph.

geste Perlefarve; Guld er anvendt med stor Diskretion, og paa og over Dørene har Fru Dorph malet dekorative Motiver, der i deres fint afstemte Farver fuldender denne meget smukke Sals festlig lyse og harmoniske Indtryk.

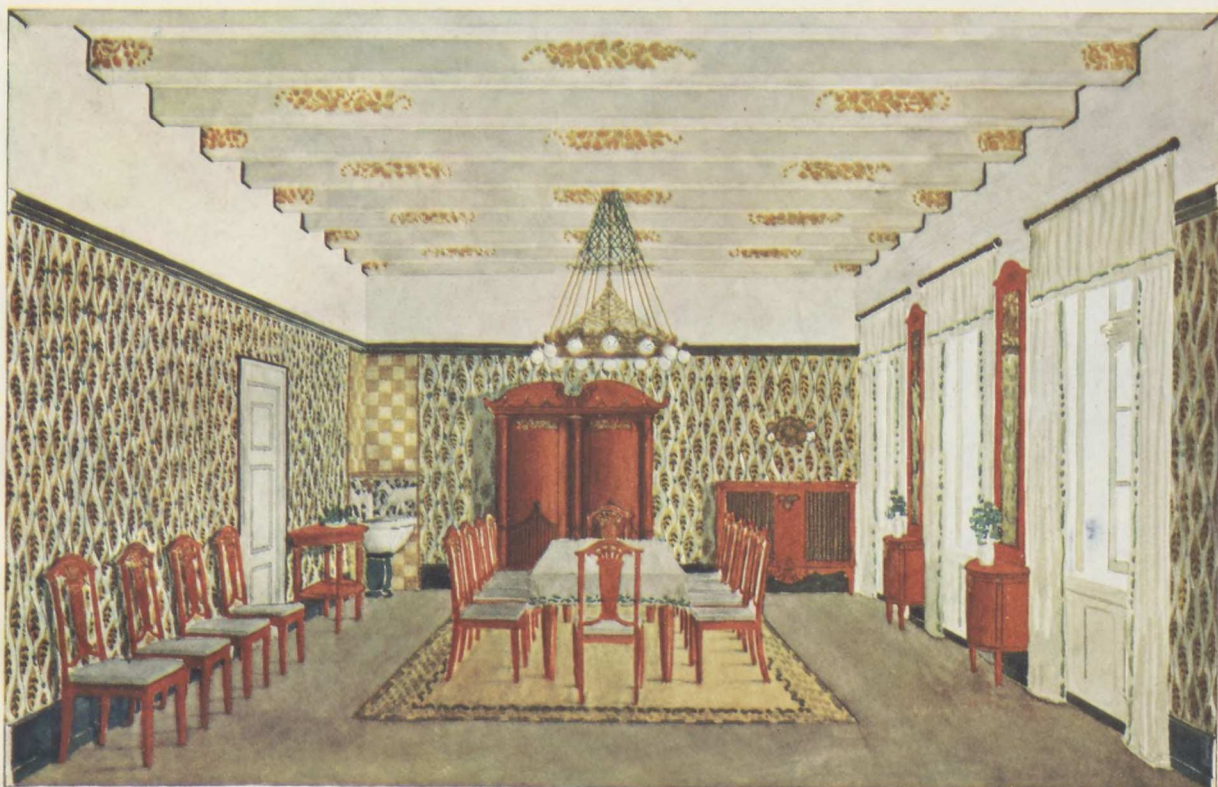
DEKORATIVE MALERIER I DIREKTØR VINCENTS HJEM
I GENTOFTE

N. V. Dorph.

N. V. Dorph.

Spisestue i Grosserer A. C. Illums Villa.

Ark. Helweg-Møller.

Spisestue i Hofjuvelér Michelsens Villa i Skodsborg.

Ark. C. Brummer.

Spisesal i et københavnsk Hjem.

Stuens Dekoration og Møbler efter Tegning af Fru Bertha Dorph,
de dekorative Malerier udførte af samme Kunstnerinde.

VILLAHAVEN

Et elegisk Fragment kunde jeg fristes til at kalde efterfølgende Linier — et Hjertesuk over den Vanskæbne, der i Tidernes Løb har ramt Villahaven. Uforstand og Smagløshed har hjulpet hinanden med at lægge den øde, skønt denne Plet Jord, sin Lidenhed tiltrods, burde være Indbegrebet af Skønhed og Hygge, en fredlyst Plet, fuld af Hvile og æsthetisk Behag.

Og saaledes har det været i svundne Tider, da Havebygningskunsten stod i langt større Ry end

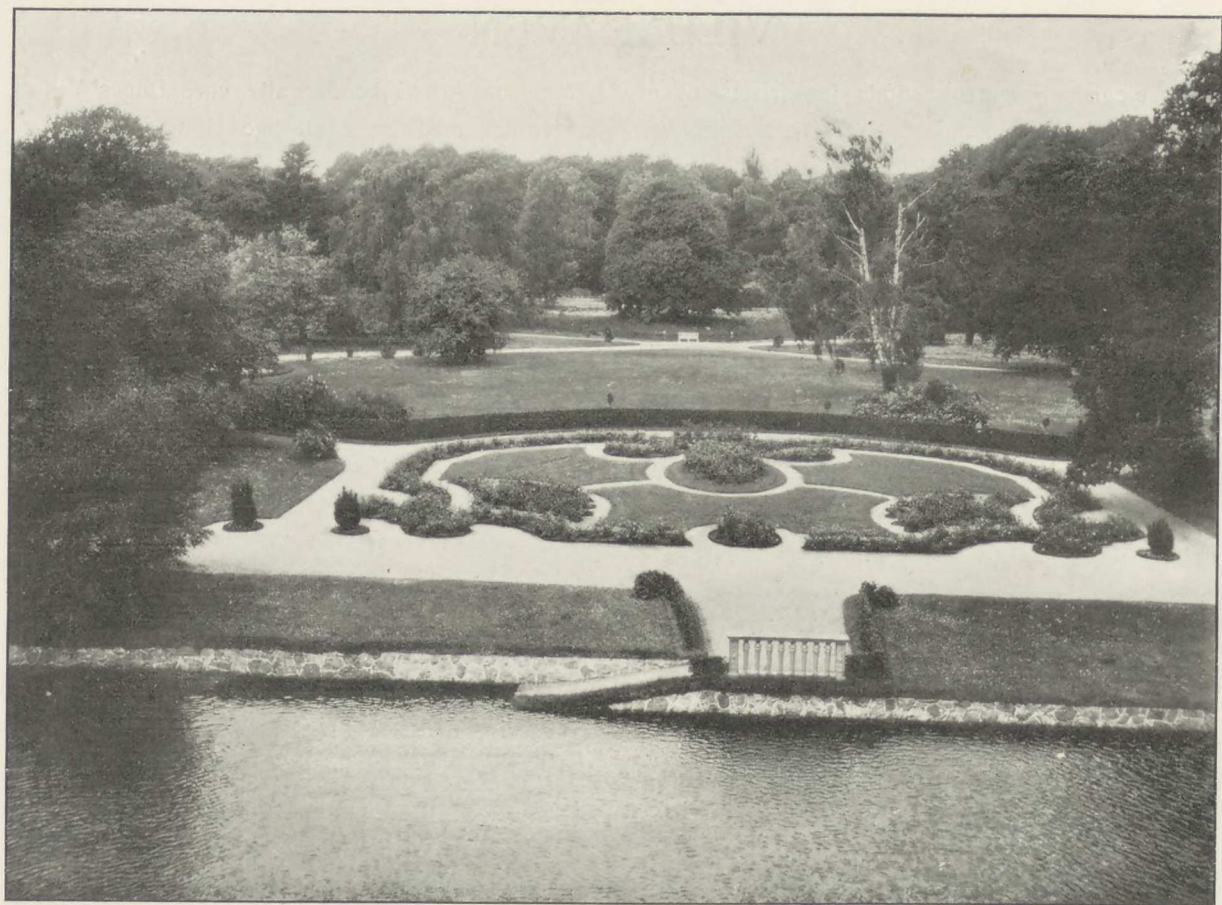
Men nu — vi kender alle vore Dages Villahaver, der med faa hæderlige Undtagelser intet har med Kunst at gøre. Medens man rundt i Landets Præstegaardshaver og ikke faa Bønderhaver ofte træffer den rette Forstaaelse af Havens Væsen og ikke sjælden Skønheder af stor Værdi, søger man desværre forgæves efter disse i Villahaven, der jævnlig er Resultatet af Samarbejde mellem en altfor fantasirig Bygherre og en udannet Arbejder. Det er imidlertid ingen let Sag at faa

Havearkitekt Edv. Glæsel.

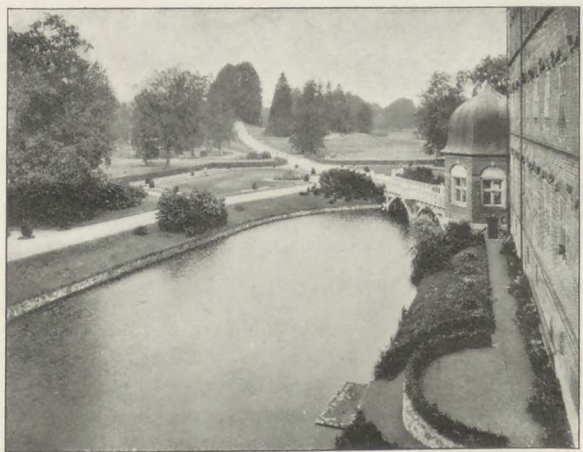
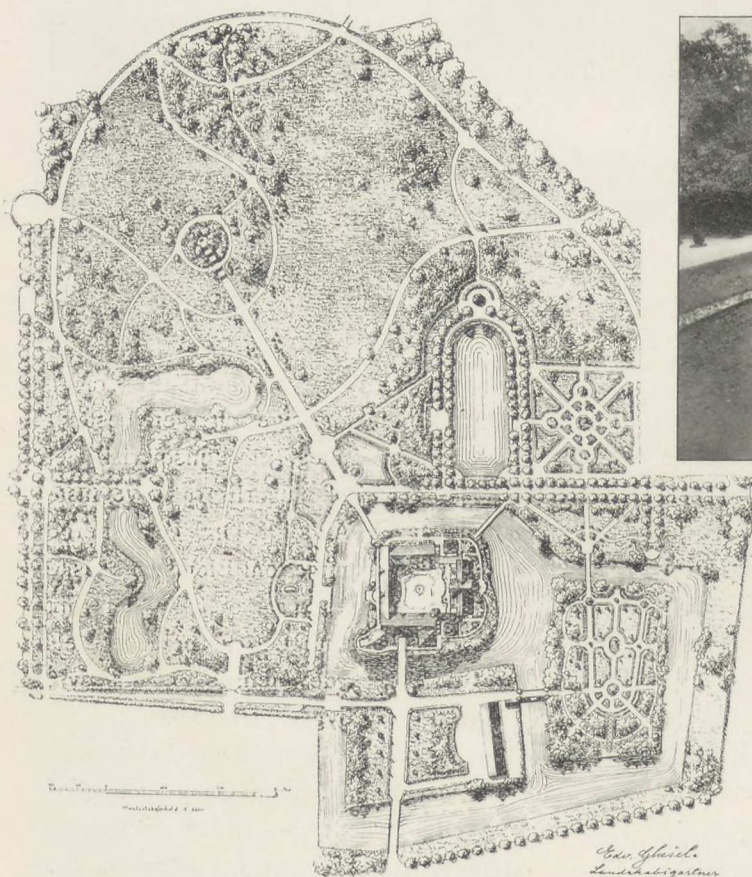
hvad der, navnlig i Norden, er Tilfældet i vore Dage. Havekunsten, som særlig Kunststart, tæller sine Ahner ligesaa langt tilbage i Tiden som selve Arkitekturen, og har i sine Perioder næsten overstraalet denne, hvad Pragt og Kostbarhed i Anlægget angaar. Dette var saaledes Tilfældet i den gamle ægyptiske Kulturs Glanstid, og i den græske Oldtid spillede Havekunsten en betydelig Rolle som virkningsfuld Ramme om de herlige Bygninger, der da rejstes. Senere drog Renaissance's store Bygmestre ligefrem Haven ind som et vigtigt Led i deres storstilede Bygningsværker og byggede Hus og Have sammen til et virkningsfuldt Hele, hvor hver Streg og hver Linie var vejet paa Kunstens fineste Vægt.

Bugt med det skabelonmæssige, efter en bestemt Recept tillavede Haveanlæg, og kunstnerisk set er det selvfølgelig ganske ugørligt at give faste Regler for en Haves Anlæg. Om Gangstierne skal være lige eller krumme, om Blomster, Buske eller Træer skal ordnes paa denne eller hin Maade afhænger fuldstændigt af Forholdene, dels de stedlige og dels af de Menneskers Livssyn, for hvem Haven skal bygges. Havekunsten — der ialfald andensteds er i Færd med at kæmpe sig frem til den Plads, den en Gang indtog, og som den virkelig fortjener — afhænger fremfor alt ikke af Moden. Haven, især Villahaven, bør først og fremmest danne et harmonisk Hele sammen med Huset, saa at sige smelte sammen

Parti af Vallø Slotspark.

Havearkitekt Edv. Glæsel.

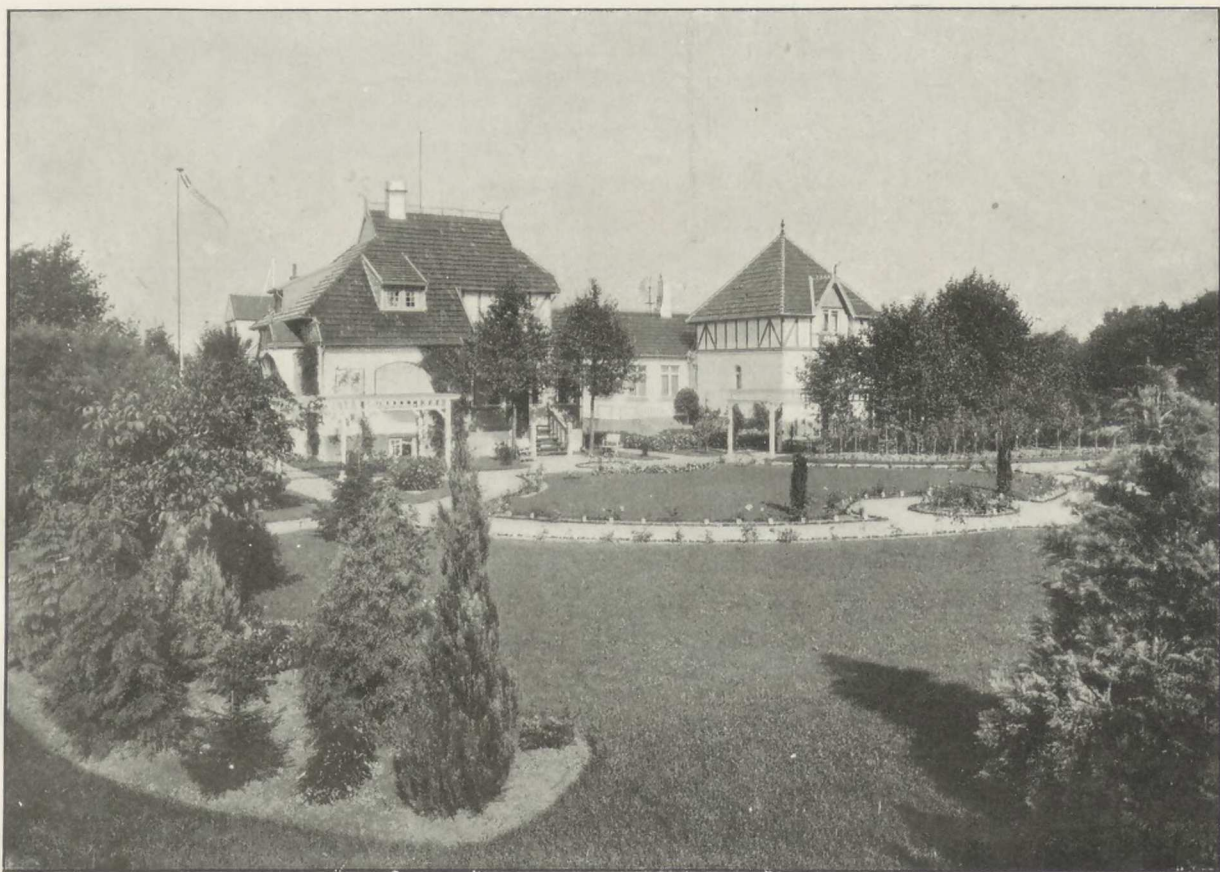

Parti af Vallø Slotspark.

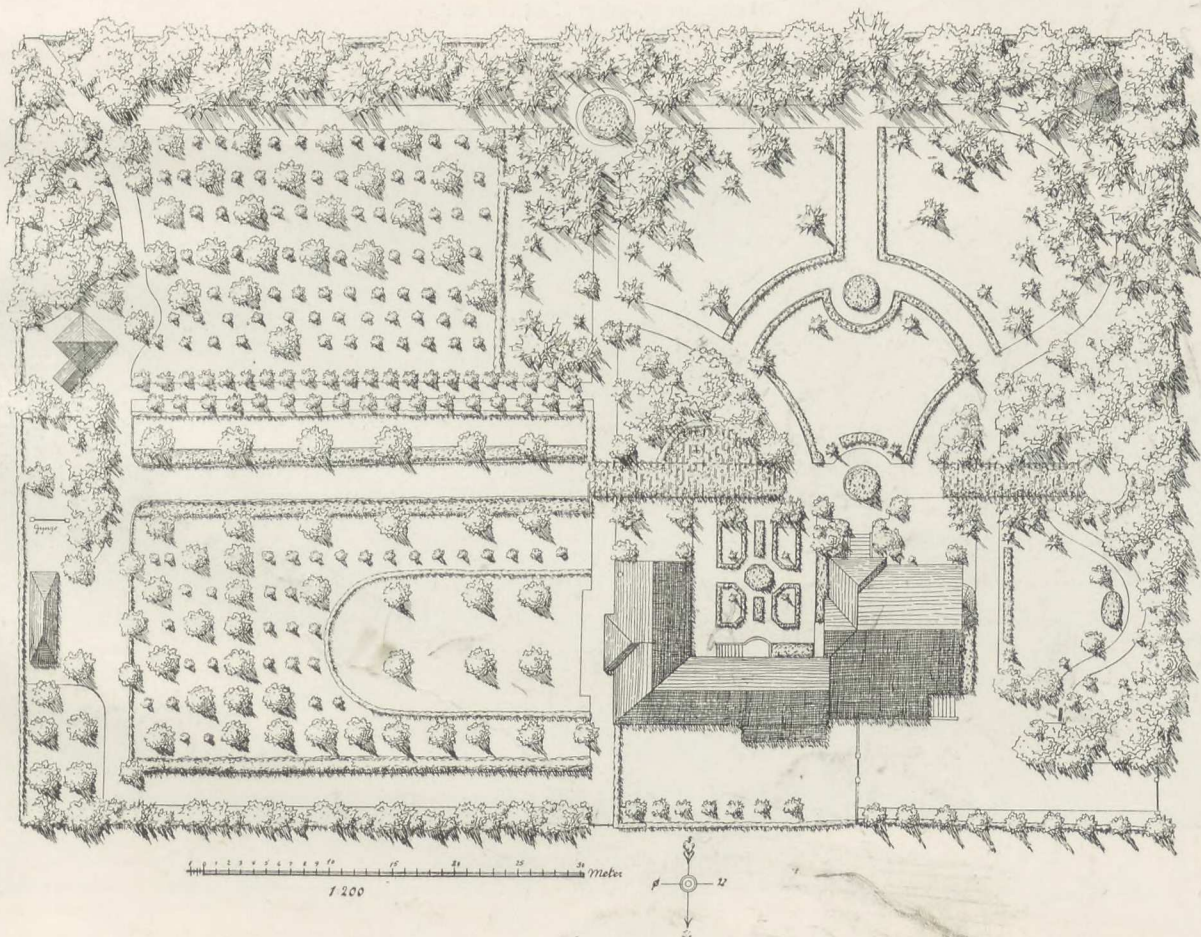
Edv. Glæsel.

med det — naar man fra sine Stuer træder ud i Haven, bør man føle den samme hjemlige Hygge som indendørs, føle, at Haven er en Del, en vigtig Del af selve Hjemmet. For at opnaa dette i og for sig saare naturlige Maal, kræves der paa den ene Side indgaaende Forstaaelse af og Kærlighed til Opgaven, paa den anden fuld Anerkendelse af Havens Værdi som æsthetisk Moment i Hjembygningskunsten.

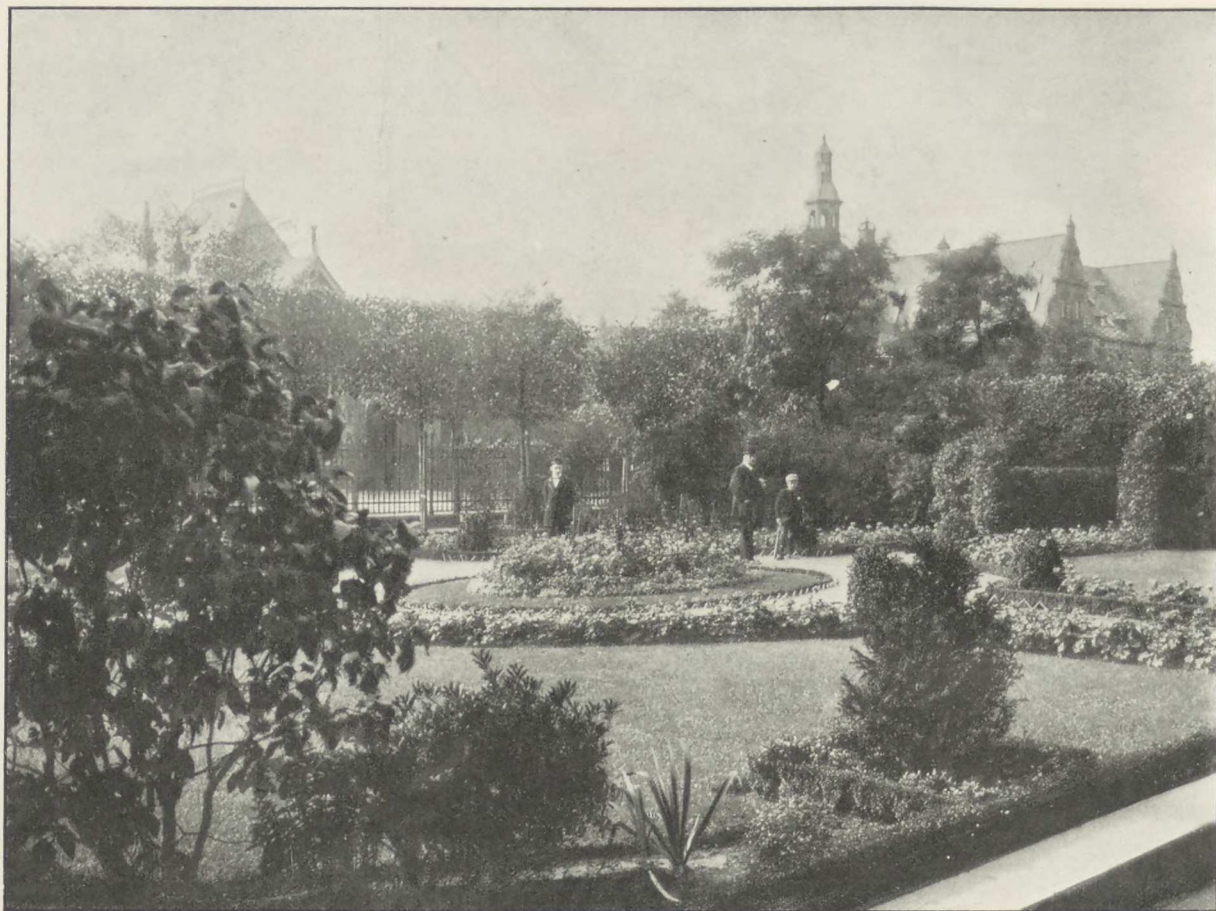
J. P. Andersen,
Landskabsgartner.

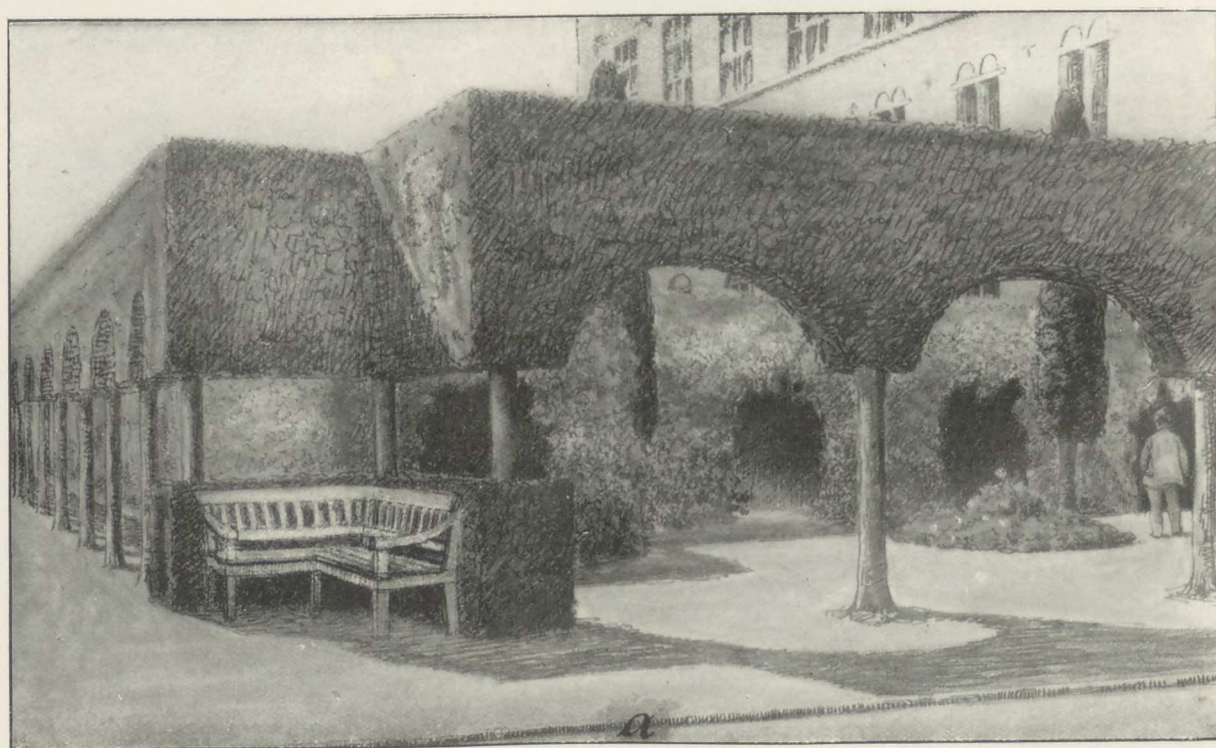
Grosserer Dæhnfeldts Have i Odense.

Plan af ovenstaaende Have.

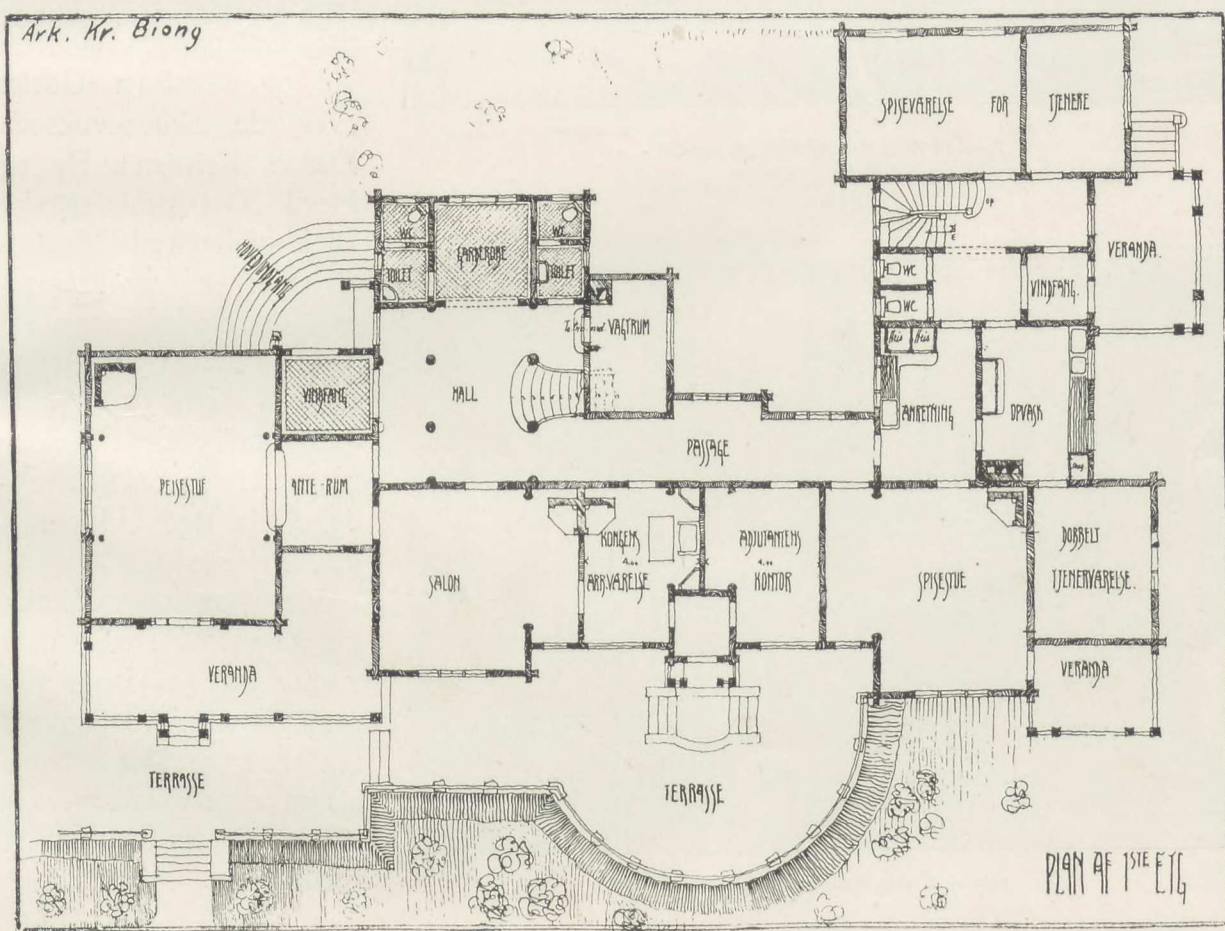
Raadhushaven, anlagt af Edv. Glæsel.

Projekt til Raadhushavens Anlæg.

Kong Haakons Villa „Kongssæter“ paa Voxenkollen.

Plan af Stueetagen.

Portal til Kong Haakons Villa „Kongssæter“.

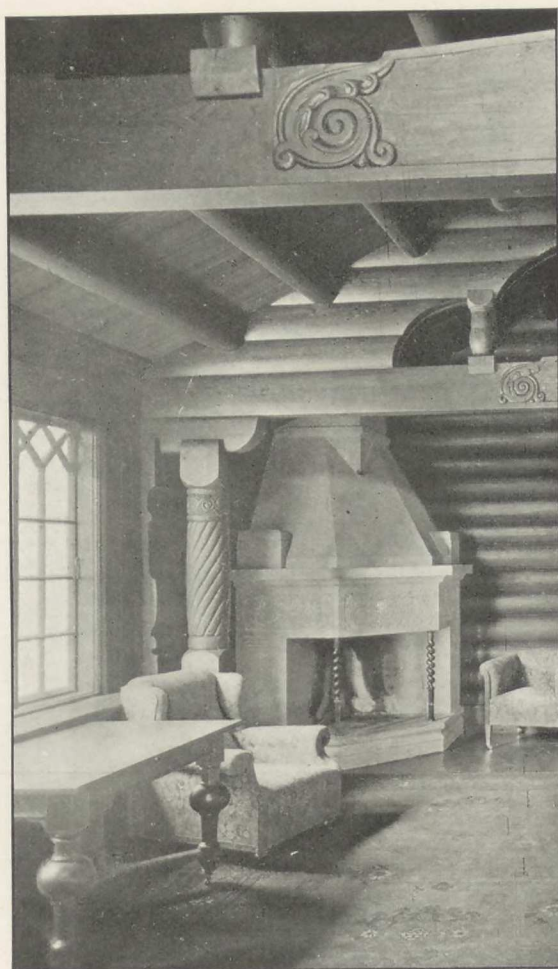
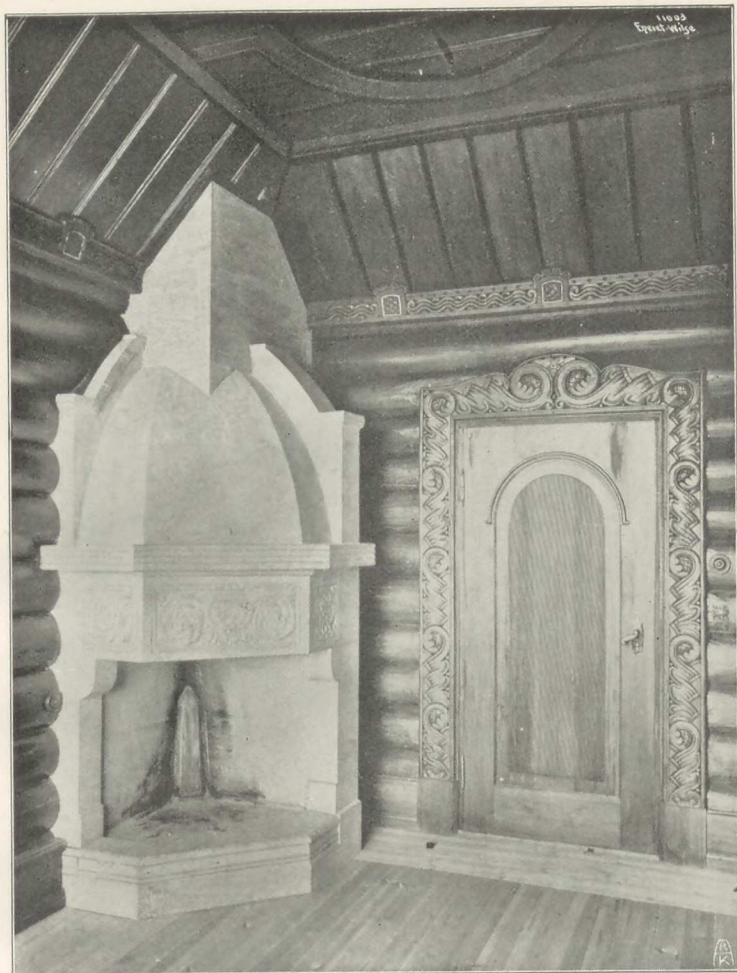
Sidefløj af Kong Haakons Villa „Kongssæter“.

Da den norske Nation ønskede at skænke sin ny-kaarede Konge en Gave, der ikke alene skulde staa som et Tegn paa dens Hengivenhed, men ogsaa samtidig skulde kunne siges at staa i inderlig Forbindelse med Folkets hele Kultur og Udvikling, var intet naturligere end at vælge et Bygningsværk i national Aand, hvor Haandværk og Kunst, rundet af gammel norsk Rod, men samtidig præget af den moderne Udvikling, forenede sig i harmonisk Samklang.

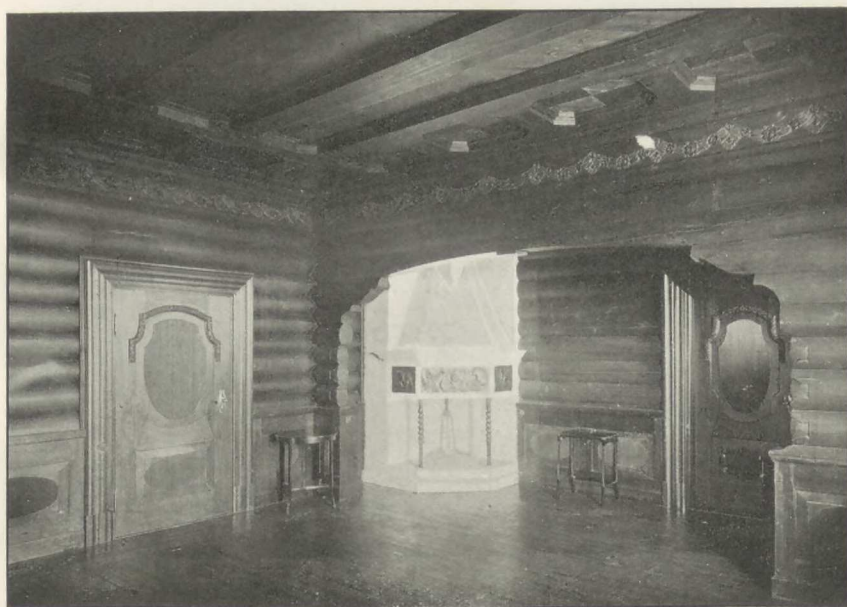
Det blev Ark. Kr. Biong, der løste denne ret vanskelige Opgave til alle Parter store Tilfredshed.

„Kongssæter“ har en henrivende Beliggenhed paa Voxenkollen med en vid og storslaaet Udsigt over de skovbevoksede Fjælde, Kristiania By og Fjord. Det gamle norske Blokhús har ved Omstændighedernes Krav faaet noget af den moderne engelske Villa over sig, men er forøvrigt i Aand og Arbejde ægte norsk; dette gælder Materialet og dets Anvendelse, de rige Udskaaringer, Pejsene o. s. v.

Vægge og Lofter er holdt i ægte varme Toner, med Tanke paa at Huset væsentligst vil blive benyttet om Vinteren. Der er overalt anvendt Vandbejs, der tillader Træets Struktur at træde frem.

Interiør med Pejse fra Kong Haakons Villa „Kongssæter“ paa Voxenkollen.

Interiør fra Kong Haakons Villa.

Bygningen er opvarmet med Centralvarme, men der er som sagt desuden en Del aabne Pejser, hvor der brændes grovt Ved. Det flakkende Skær fra disse Ildsteder bidrager i høj Grad til at skabe Hygge inden Døre i de lange Vinteraftener.

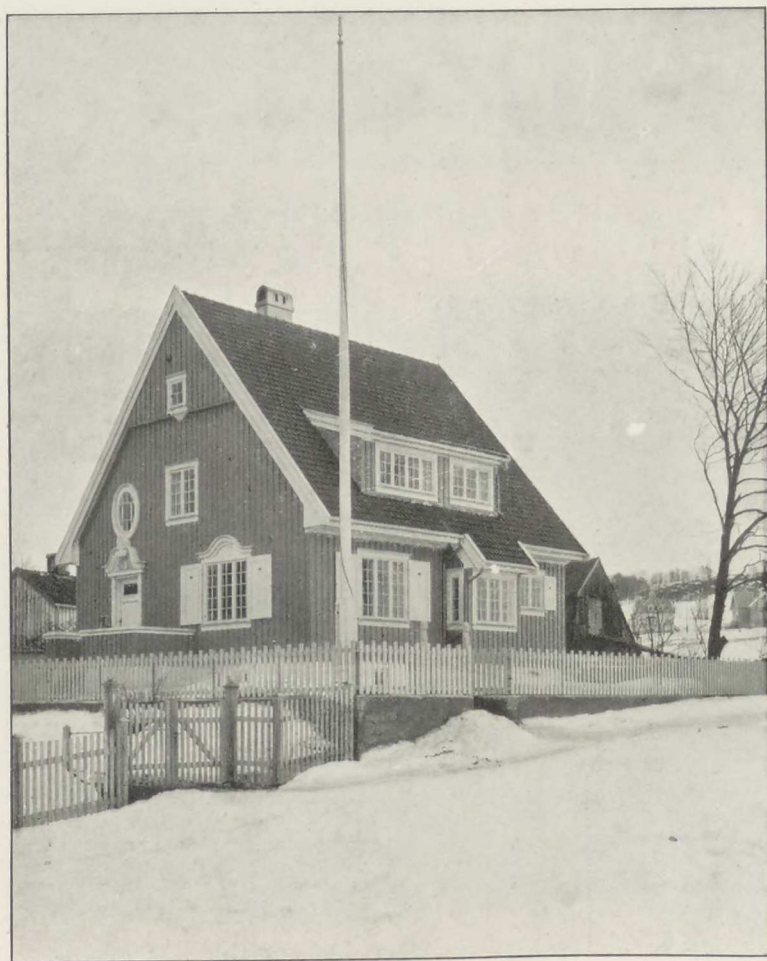
Medens Kongen og Dronningen til Montringen benyttede en Del moderne Møbler, bliver Væggene efterhaanden i stor Udstrækning behængt med haandvævede Tæpper med Motiver fra norske historiske Sæger og Eventyr.

Eget Hus.

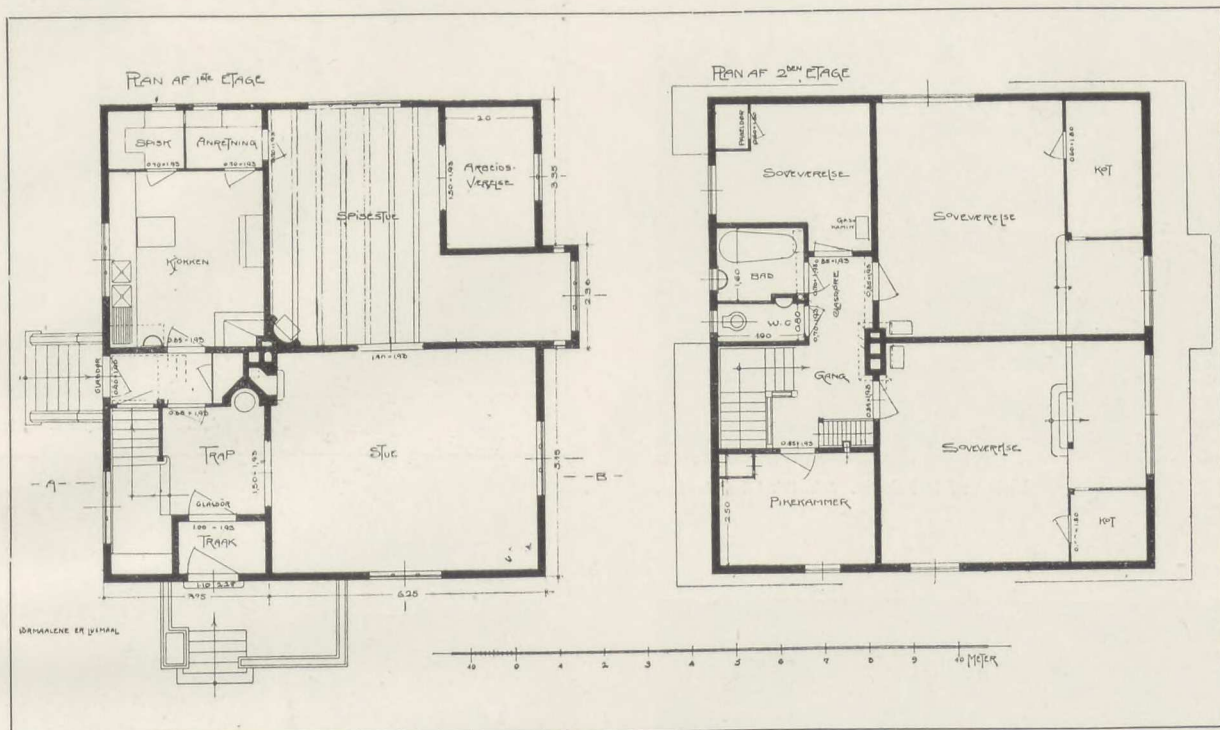
Interiør fra eget Hus.

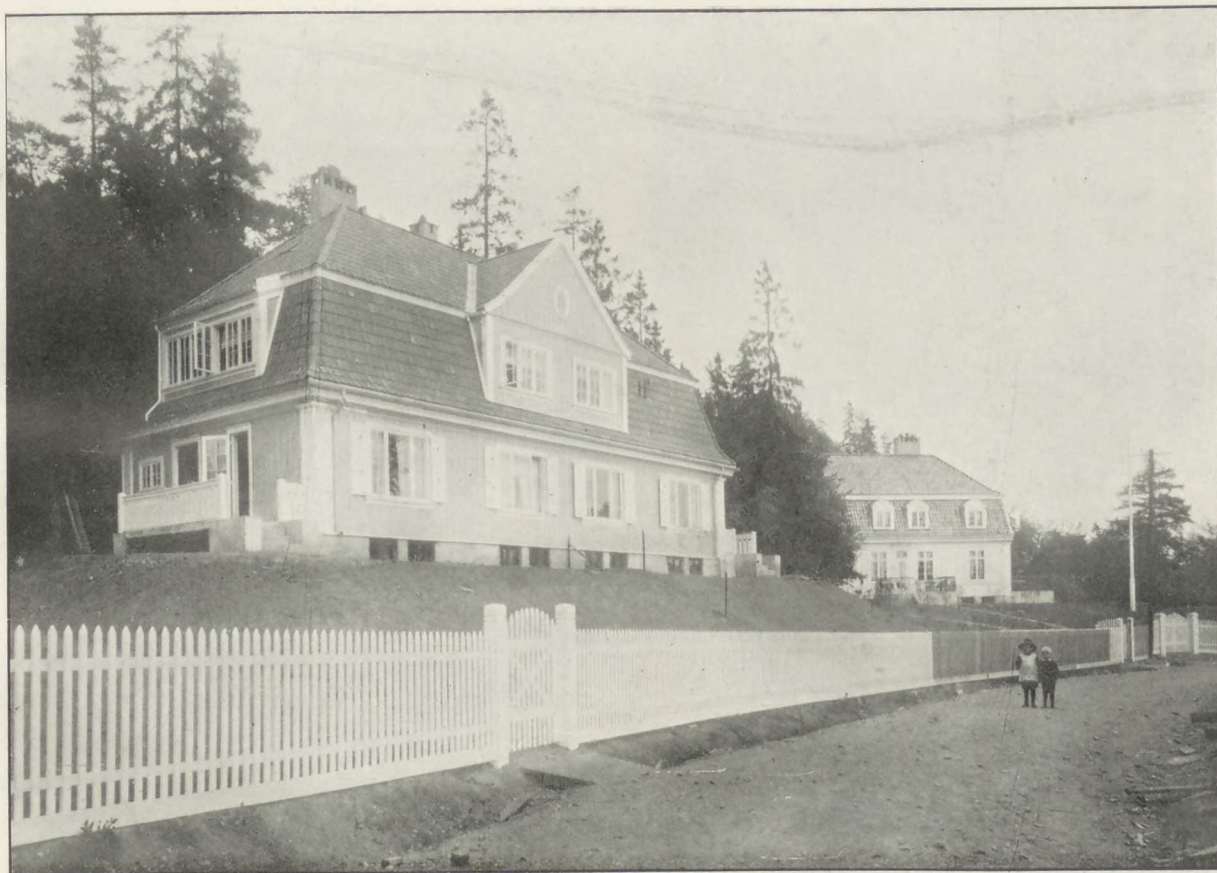
Eget Hus.

Professor Andr. Bugges eget Hus i Trondhjem er bygget af „Ribvirke“ paa Betonfundament. Taget er tækket med røde, hollandske Falstagsten, Vægfladerne er udvendig malede graa med hvide Døre og Vinduesindfatninger. I Stueetagen er der to Ovne og en Pejs; fra Ovnen i Hallen ledes varm Luft til Pigeværelset, og samme Ovn afgiver ogsaa tilstrækkelig Varme til Soveværelserne, idet Døren mellem disse og Hallen som Regel staar aaben. Der er dog anbragt Gaskaminer som Reserve. Under Ovne og Gaskaminer er lagt Terrazzo.

Der er bebygget 110 □ Mtr., og Huset har kostet ca. 15,000 Kroner.

Planer af Prof. Bugge's eget Hus. (Side 52.)

Hus ved Kristiania.

Arkitekterne Morgenstjerne & Eyde.

Villa ved Kristiania. Ark. Frk. Lilla Hansen.

Ark. Morgenstjerne & Eyde.

Hal i fhv. Statsminister Ark. Z. Kielland.
Chr. Michelsen's Villa, Gamlehaugen, ved Bergen.

Norsk Bjælkehus.

Ark. Astrup.

Værelse i den Mohr'ske Villa Ark. Z. Kielland.
i Bergen.

Norge havde, ligesom Danmark, i det attende Aarhundrede dygtige Bygmestre, der skabte gode og smukke Huse, som nu synes at tiltrække sig en forøget Opmærksomhed. Ogsaa den gammelnordiske Stil har imidlertid sine Dyrkere blandt Tidens Arkitekter i vort Naboland; for nogles Vedkommende gælder dette hele

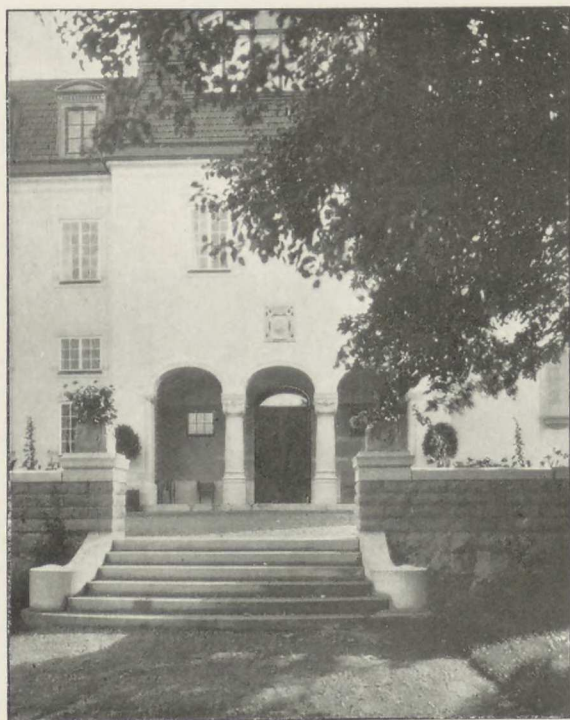
Huset, for andres kun nogle enkelte Rum. Træ er under passende Forhold og i de særlige maleriske Omgivelser hvormed den norske Natur er saa ødsel, et ganske fortræffeligt Byggemateriale, baade rent praktisk set — det staar i mange hundrede Aar — og fra et æsthetisk Synspunkt: kraftigt, ejendommeligt og hyggeligt.

H. K. H. Prins Eugen's Villa „Valdemarsudde“ ved Stockholm.

Spisestue i ovenstaaende Villa.

Portal af Prins Eugens Villa.

Villa „Stallarhöjden“, Särö.

Ark. O. Westerberg, Göteborg.

Portal til Arkitekt Bobergs eget Hus.

Ikke mindre end tre svenske Prinser har nu deres Hjem i Djurgården, men Prins Eugens, der var det første af de tre, har ogsaa faaet den mest misundelsesværdige Beliggenhed paa „Valdemarsudde“ umiddelbart ved Indløbet til Stockholm, midt i den Natur, som den kongelige Kunstner elsker og forstaar som faa.

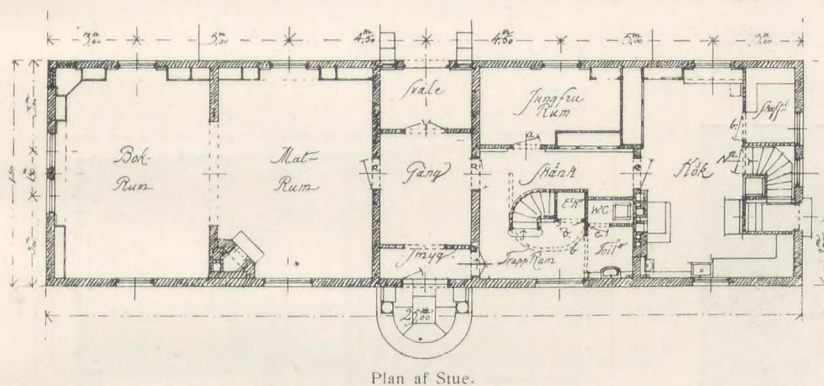
Fra den naturlige terrasseformede Have er der en henrivende Udsigt, med Stockholms Taarne og Spir i Silhuet mod den vestlige Horizont.

Huset, der ingenlunde er overdaadigt udstyret, bærer i alt Vidne om Bygherrens højt udviklede kunstneriske Smag. Der er en lang, bred Hal, for Enden af hvilken hænger Joachim Skovgaards „Den gode Hyrde“, og de rummelige Stuer er prydede med Skulptur og fortræffelig Malerkunst, væsentligst Arbejder af Prinsens gode Venner, Richard Berg, Nordström, Liljefors o. a.

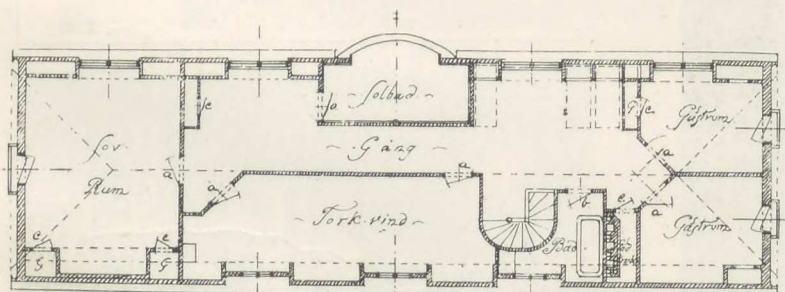
I den omstaaende gengivne Spisestue med de hvidlakerede Møbler hænger et Par af Prinsens egne stemningsfulde Malerier, og gennem den aabne Dør ser man i Salonen Josephsons omstridte „Strømkarlen“.

Forfatterinden, Frk. Ellen Key's Villa „Strand“ ved Vettern.

Plan af Stue.

Plan af første Sal.

Taket tækt med grågrøn skiffer.

Plananordningen i den jämførelsevis smala och långsträckt byggnaden med det studdelning genom midtregången är efter utkast af egarinnan själf.

Belägen på Ombergs Kronopark vid Alvastra Kungsgård å en skogsbacke med brant sluttning mot Vettern, där en exedra formig pergola-bro utbyggs vid stranden.

Byggnaden är uppförd af trä på grund- och källaremurar af beton. Konstruktionen är resvirke ut- och invändigt klädd med plank och läkt samt putsreveterad på ståltrådsduk.

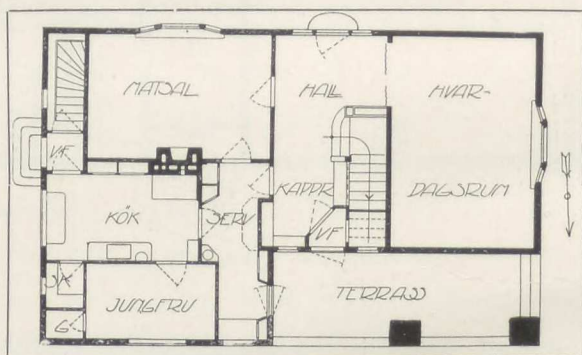
Fasader dels slät- dels spritputsade samt kalkmålade, brunten hvit och ljus grågrön ton.

Forfatteren A. Brunios Villa „Backen“ i Lidingö.

Samme Villa.

„BACKEN“ BOSTAD FÖR AUG. BRUNIUS Å LIDINGÖ VILLASTAD UTANFÖR STOCKHOLM

ARKITEKTERNE TENGBOM & TORULF

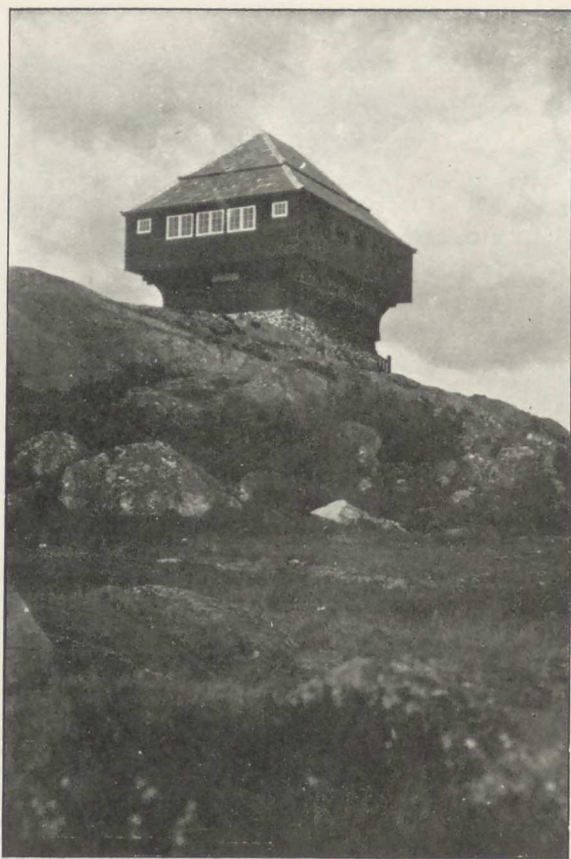
Terrängen var ett stycke äkta skogsmark i gränsen af Lidingö Villastad, beväxt med granar, tallar, enar och några ännu rätt späda bestånd af björk, rönn och sälg. Den erbjöd svårigheter i så måtto att marken sluttade åt nordliga väderstreck, skarpast åt nordost, jämnare åt nordväst, åt hvilket håll den vackraste och vidaste utsikten erbjöd sig öfver djupt inunder liggande ängar och åkerfält. Då byggherren inte var sinnad att offra alltför mycket för utsikten, lades resolut alla egentliga boningsrum åt solsidan: matsalen och barnkammaren rakt i söder, sängkammaren åt öster, sällskaps- och arbetsrum åt väster. Men utsikten blef därför icke alldeles igenbommad; från en trappafsats i öfre hallen öppnade den sig genom en bred fönsterrad, och i sängkammaren togs i samma syfte upp ett fönster åt norr, hvarjämte fönstret i hvardagsrummet böjdes ut för att åt ena hållet fånga en glimt genom granarna af marken nedanför och åt andra hållet draga in solen så tidigt som möjligt på middagen. Entrén till huset lades i norr men kombinerades med en för byggnadens öfriga proportioner mycket rymlig svale- eller trädgårdshall. Ändamålet med denna var ganska mångsidigt. Här var under sommaren först och främst familjens matsal, och för detta ändamål fick svalen direkt förbindelse med serveringsrummet, så att man undvek vandringen med servis och mat genom trapphallen och vindfånget. Men vidare var den under varma vackra dagar hvardagsrum, arbetsrum och lektrum på en gång, hvartill kom dess egenskap af utsiktsplats, hvarifrån i synnerhet solnedgången ock kvällsskenet under de ljusa sommarnätterna framträdde på det vackraste. Trots det nordliga läget är denna svale relativt skyddad genom det

låga öfverhängande taket, det massiva, kanske väl cyklopiska stenstöden, som också bereda en viss grad af afskildhet åt platsen för bord och stolar; endast under vinterns nordanstormar har nederbörden i form af ett tunnt lager snö kunnat nå fram till svalens tegelgolf.

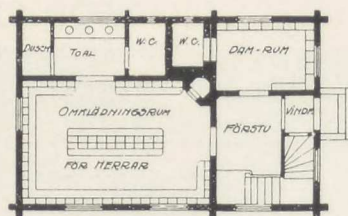
Ett väsentligt drag i byggnaden är dess i förhållande till ytan ringa höjd. För byggherren var det angeläget att nå så mycket golfutrymme som möjligt för de starkt begränsade medlen, medan en obetydlig höjd till taket ansågs önskvärd dels för den gammaldags trefnadens skull, dels för lätheten att bibehålla en jämn varm temperatur under kalla vinterdagar. Det enda undantaget är arbetsrummet, som har ett större kubikinnehåll genom i ryggåsform sluttande väggar och som också tages i anspråk den längsta sammanhängande tiden under dagens lopp.

Källaren ligger under köksafdelning och matsal, således i den starka sluttningen mot nordost. Däremot ligga husets västra och södra sidor endast med en helt låg granitfot höjda öfver marken, och intrycket blir åt detta håll mera intimt och mindre kärft; på detta sätt kommer man genom en trädgårdsdörr i hallen och från svalen direkt ned på marken via ett granitsteg utan vidlyftiga trappanordningar.

Materialet är stående plank, i nedre våningen reveterad och grofputsad, i den öfre beklädd med ohyflad panel „på förvandring“. Träpanelen är struken med en blandning af trätjära och carbolineum. Taket är täckt med tegel af gammal enkelkupig modell. Till granitgrunden och den utanför svalen lagda ytterterrassen har användts sten från tomten, dels lösa jordstenar, dels sprängsten ur berget.

Sportsstue ved Hofås.

Stuganärbelägen i typisk västkust-natur vid Hofås utanför Göteborg, där golfklubben har sina banor. I bot-

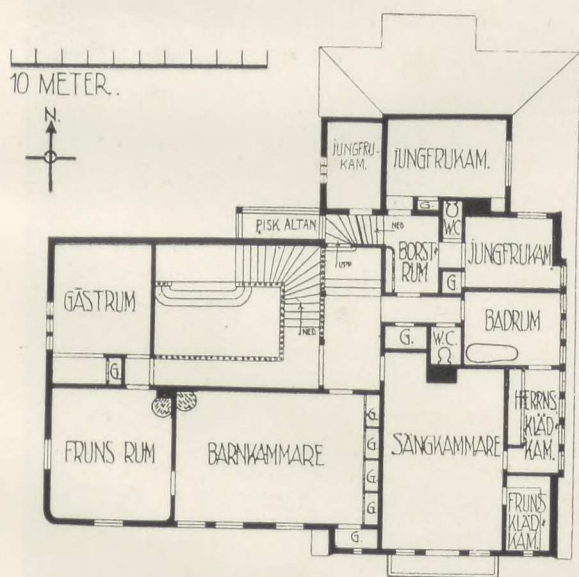
tentvåningen innehåller den omklädningsrum för damer och herrar jämte nödiga toaletter. I öfre våningen är inrymd en större sal med öppen spis; utanför en svalgång med härlig utsikt öfver trakten og hafvet. Där-jämte finnes här ett rum för klubbens sek-reterare samt en liten lägenhet om 1 rum och kök för vaktmästare. Byggnaden var afsedda att uppföras i rundtimmer, men svårigheten att erhålla sådant i beräknad tid gjorde tyvärr at timret fick ersättas med plank, som sedan panelats ut- och indvån-digt. Taket är täckt med tegel. För öfrigt är intet särskildt att bemärka rörande upp-förande eller inredning af detta enkla till-fälliga hem för sportälskande människor.

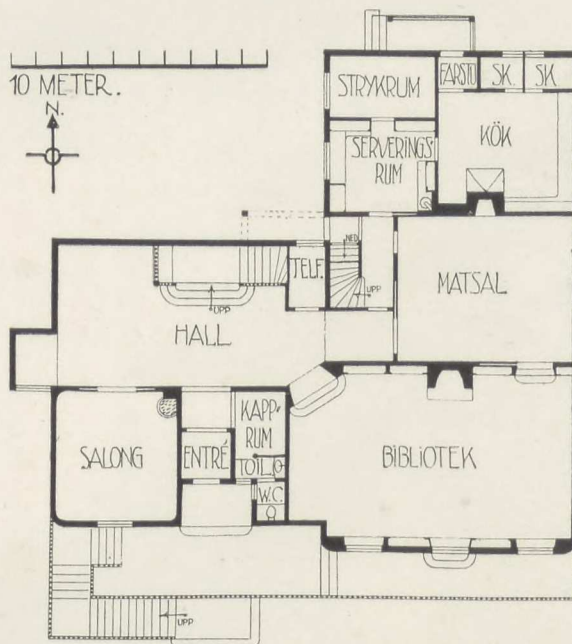
Interiør fra Billedhuggeren, Prof. Jon Börjeson's Villa, Storengen.

Direktør Torsten Laurins Villa „Ekarne“ ved Stockholm.

LAURINS BOSTAD. DJURGÅRDEN — VÅNINGEN 1 TR. UPP

LAURINS BOSTAD. DJURGÅRDEN — BOTTENVÅNINGEN

„Ekarne“ ligger paa Bjærghøjden op imod „Skansen“s Omraade paa et af de smukkeste Punkter i Stockholms „Djurgård“. Husets Form og Konstruktion er beregnet paa at faa Bygning og Terræn til saa meget som muligt at falde sammen, saa at selve Huset, dets noget dominerende Beliggenhed til Trods, gør sig saa lidt bemærket som muligt, hvilket Hensyn ogsaa er taget i Farvebehandlingen, skønt Tagets glaserede Tegl, der i Brændingen blev grøngule i Stedet for gulgrønne, gør sig lidt for stærkt gældende.

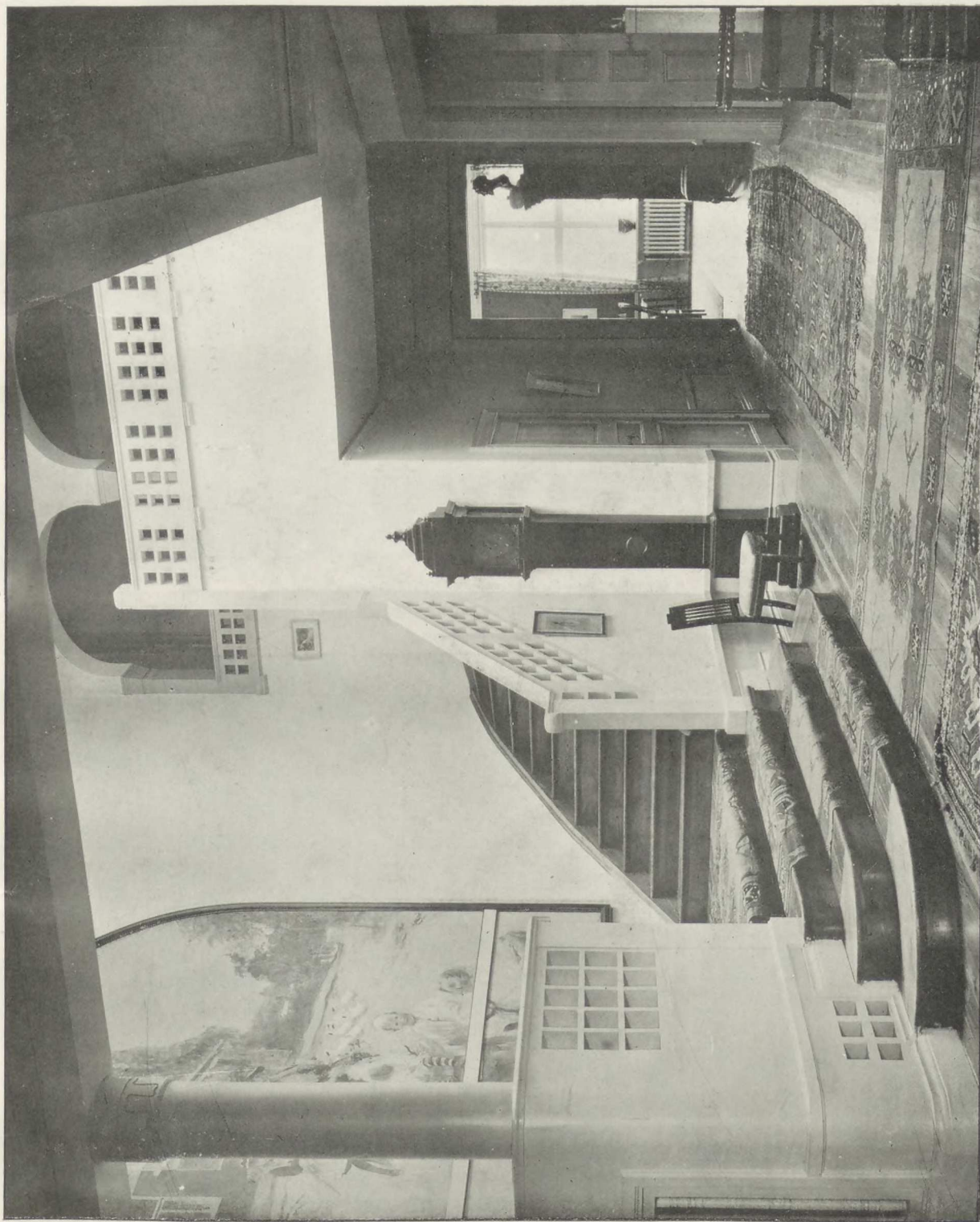
Direktør Torsten Laurins Villa „Ekarne“ ved Stockholm.

Ark. Ragnar Østberg.

Forstue i samme Villa.

Bygningen er af Træ, staaende Planker med pudsede Vægge indvendigt, og beklædt paa Ydersiderne med Spaan imprægnerede med svagt farvet Vitriolsyre. Husets Plan giver i særlig Grad Udtryk for Bygherrens og hans Frues Ønsker, hvad der i dette Tilfælde kun har baadet Huset i enhver Henseende. I Hallens Linier og Lysvirkning er der saaledes taget Hensyn til visse Kunstværker, som

Hal i Direktør Torsten Laurins Villa, „Ekarné“ ved Stockholm.

skulde anbringes dér, og med ganske fortræffelige Resultater. Man vil i det her gengivne Interiør lægge Mærke til Carl Larssons bekendte Billede af Kunstnerens Børn ved Leddet.

Med Hensyn til Værelsernes Udstyrelse skal kun bemærkes, at der ingensteds er anvendt Tapet.

Kunstmaleren Carl Larsson's Hjem i Dalarne.

Interiør fra Maleren Anders Zorn's Hjem i Mora.

Jagtstue paa Rockelstad.

JAKTSTUGA PÅ ROCKELSTAD

Grefve Eric v. Rosen är en ifrig jägare och naturdyrkare. På sin egendom Rockelstad har han låtit uppföra en jaktstuga, hvoraf några bilder härmed visas.

Stugan ligger i aflägsen bygd med väl bibehållen ursprunglig natur, där man känner sig långt borta och fri från civilisationens tvång. Stugan rymmer på nedre botten en storstuga samt ett litet kök. På loftet, dit en stege leder upp, finnes två sofkammare och ett förråd. Stugan är uppförd af tjockt rundtimmer af i kringliggande skog fällda furor. Den är timrad på gammalt maner och arbetet har på utmärkt sätt utförts af ett par dalkarlar. Hvarken utan eller innan äro väggarna panelade, utan de runda stockarna ligga synliga. Taket är täckt med bräder, därpå näfver och torf. Inredningen är mycket enkel, men lämpad efter behovet. Af särskildt intresse torde få anses ett högsäte, i hvars tjocka sidostolpar äro uthuggna bilder af gudarna Odin och Thor. Det är den kände målaren Gunnar Hallström som skurit dessa bilder.

Ivar Tengbom.

Interior fra Ovenstaaende.

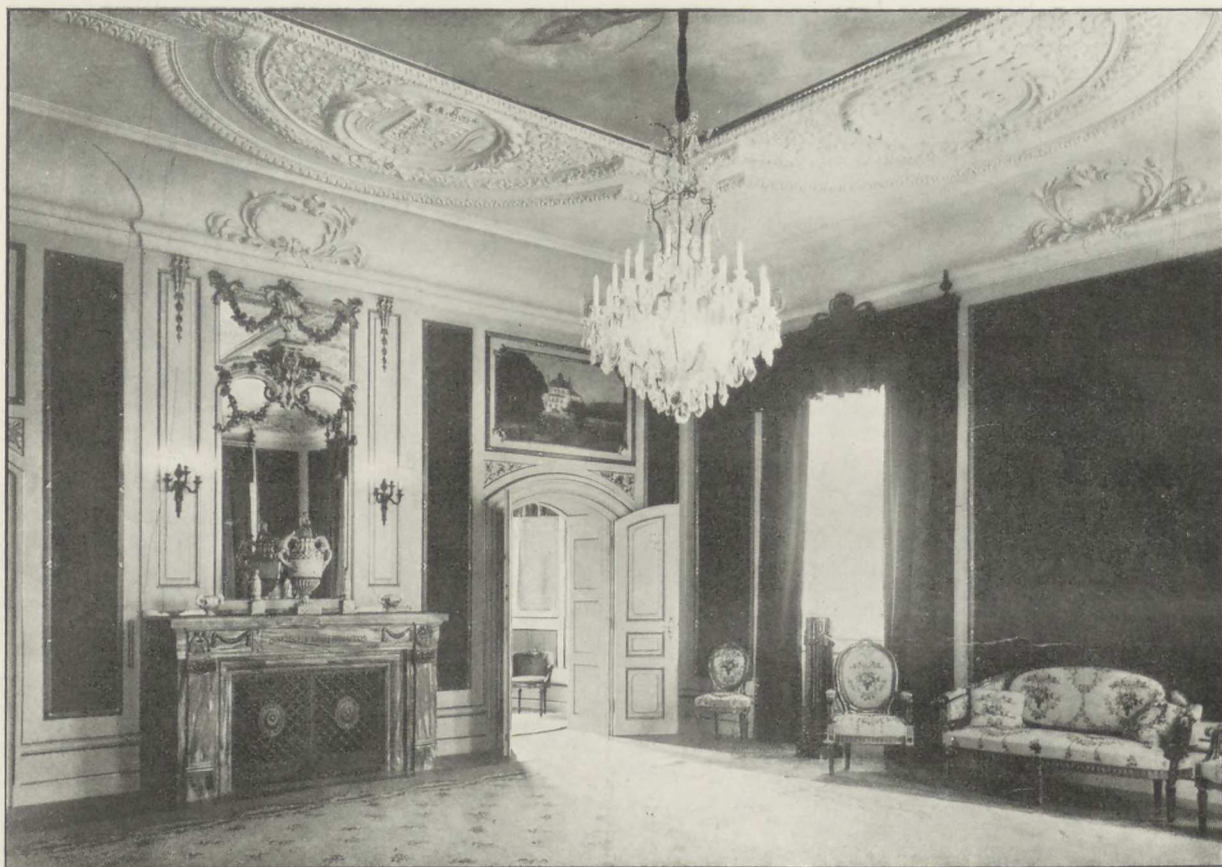

Interior fra Ovenstaaende.

MODERNE MØBELKUNST LYSBERG & HANSEN

DET Firma, hvis Navn staar over disse Linier, er ikke alene nøje knyttet til Begrebet „Moderne Møbelkunst“, men har gennem de senere Aars ganske enestaaende Opsving tillige kunnet fremvise Resultaterne af den ærlige Stræben, det solide, stilfulde og omhyggelige Arbejde, og ikke mindst af Sikkerheden i den tekniske Udførelse.

saare interessant Variation af enkelte Møbler og hele Møblementer i alle nævnelige Stilarter. Desværre kommer ikke alle Interiører til deres fulde Ret i de lidt for overfyldte Lokaler, omend det næppe er to Aar siden, at Firmaet mere end fordoblede sit i Forvejen store Udstillingareal ved at leje de overliggende to Etager. Der forestaar der-

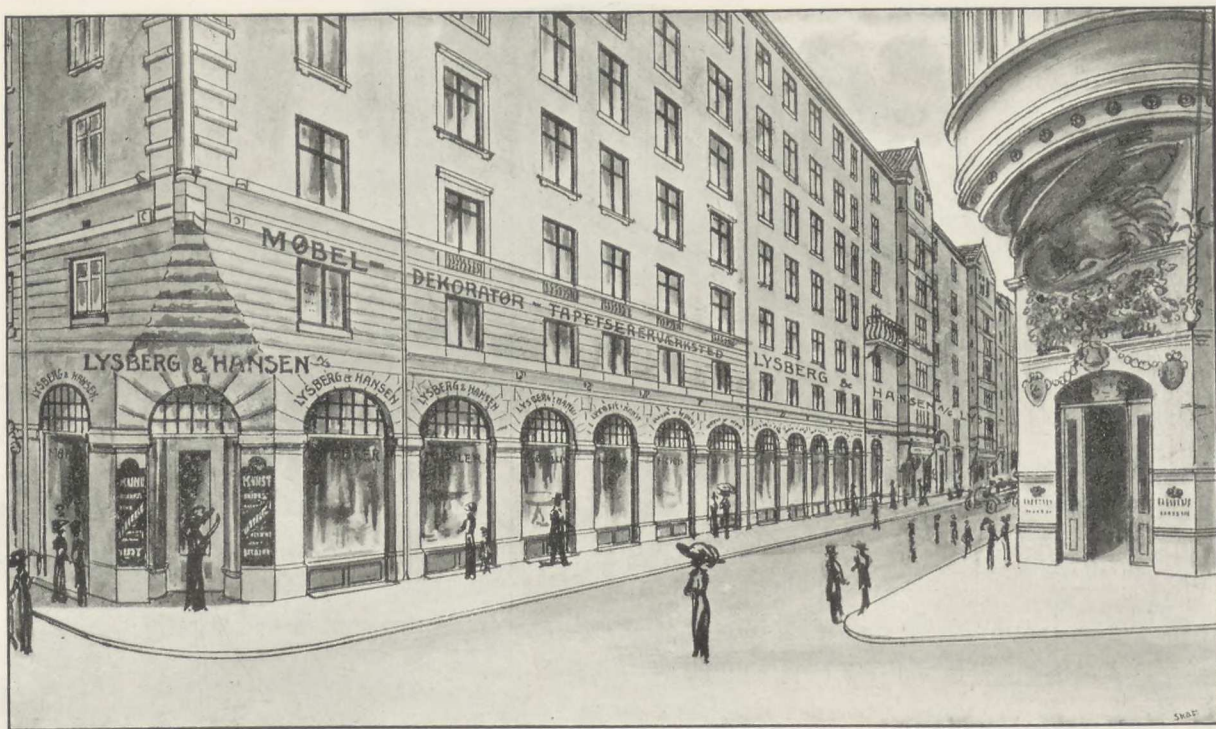

Kongeværelset paa Hovedbanegaarden. Tegnet af Arkitekt, Prof. Wenck. Udført af Firmaet Lysberg & Hansen.

Der er god dansk Tone i Navnet „Lysberg & Hansen“, og som Navnet, Firmaet bærer, er ogsaa den Anseelse, det nyder, en Borgen for, at her er andre Hensyn tilstede end det at gøre Forretning med øjeblikkelig Fordel for Øje. Der er næppe heller noget andet af vore hjemlige yngre Firmaer i denne Branche, der, som Lysberg & Hansen, har lagt Hovedvægten paa at kunne byde Kunderne en saa alsidig Kunst- og stilforstaaende Udstyrelse af deres Hjem, hvor det ganske Interiør, Møbler, Gardiner, Tæpper, Vægdekorationer o. s. v. staar i bedre indbyrdes Samklang og kunstnerisk Harmoni. Det store, imponerende, rige Lager rummer en

for til Efteraaret atter en stor Udvidelse af den blomstrende Forretning, idet denne flytter til Hjørnejendommen vis à vis Hofjuvelerer Michelsens Etablissement, hvor for Tiden Antikvitetshandler Alfr. Nathansohn har Lokaler. Her indrettes Ejendommens tre nedre Etager til Møbeludstilling og Ekspeditionslokaler, og Byen bliver et Stormagasin rigere. Alene i Stueetagen bliver der 22 store Udstillingsvinduer, og vil der i hvert enkelt af disse kunne rummes et helt Møbelinteriør, hvortil Publikum vil have den lettest mulige Adgang.

Mange er de baade offentlige som private Entrepriser, som Firmaet har bragt til Udførelse, og skal

Lysberg & Hansen, Møbel-Etablissement, Hj. af Palægade og Bredgade.

fra den senere Tid blot nævnes Montering af Salonerne paa den nye Hovedbanegaard, Paladstheatret, Skodsborg Sanatorium og mange andre. Af stor industriel Interesse er ogsaa den perma-

nente Udstilling af Interiører, som Firmaet arrangerer i Rigsdagens Bazarbygning mod Bredgade, saavel af egne Frembringelser som af importerede Møbler fra Verdensindustriens Markedscentre.

Spisestue, tegnet og udført af Firmaet Lysberg & Hansen.

Forsidedekoration til Flygel Fig. 1.

Afdøde Professor Pietro Krohn sluttede et Foredrag han i 1898 holdt om Musikinstrumenter saaledes:

„Nej — man faar ikke noget ud af sit Klaver før man aldeles opgiver at ville lave et „Møbel ud deraf, glemmer alle Stilarter, lader det forme sig ud efter sin egen Natur, „søger ved Farver og Linjer at gøre det ganske anderledes end alt andet i Værelset, „lader det straae med livlige Billeder naar det aabnes.

„Vort Klaver skal blive ikke alene til Glæde for Øret men ogsaa for Øjet, en festlig „lysende Kunstgenstand, Hjemmets Stolthed.“

Naar man i en Række Aar har beskæftiget sig med Pianoer og Flygler og set hvad Tiden har bragt af godt og ondt, maa man give *Pietro Krohn* Ret i hans Betragtninger.

Det har altid været betydelig lettere og taknemligere at skabe noget ret fuldkomment naar man ikke har været bundet til at skulle have Instrumentet til at staa i samme Stil og Udførelse som de omgivende Møbler.

I de Tilfælde hvor det helt har været overladt til mig, sammen med de Kunstnere, hvis Hjælp jeg har søgt, at forme og smykke det Instrument det er blevet mig overdraget at udføre, og hvor man da har frigjort sig for Omgivelsernes Paa-virkning, men ikke for de Krav de har stillet, er det

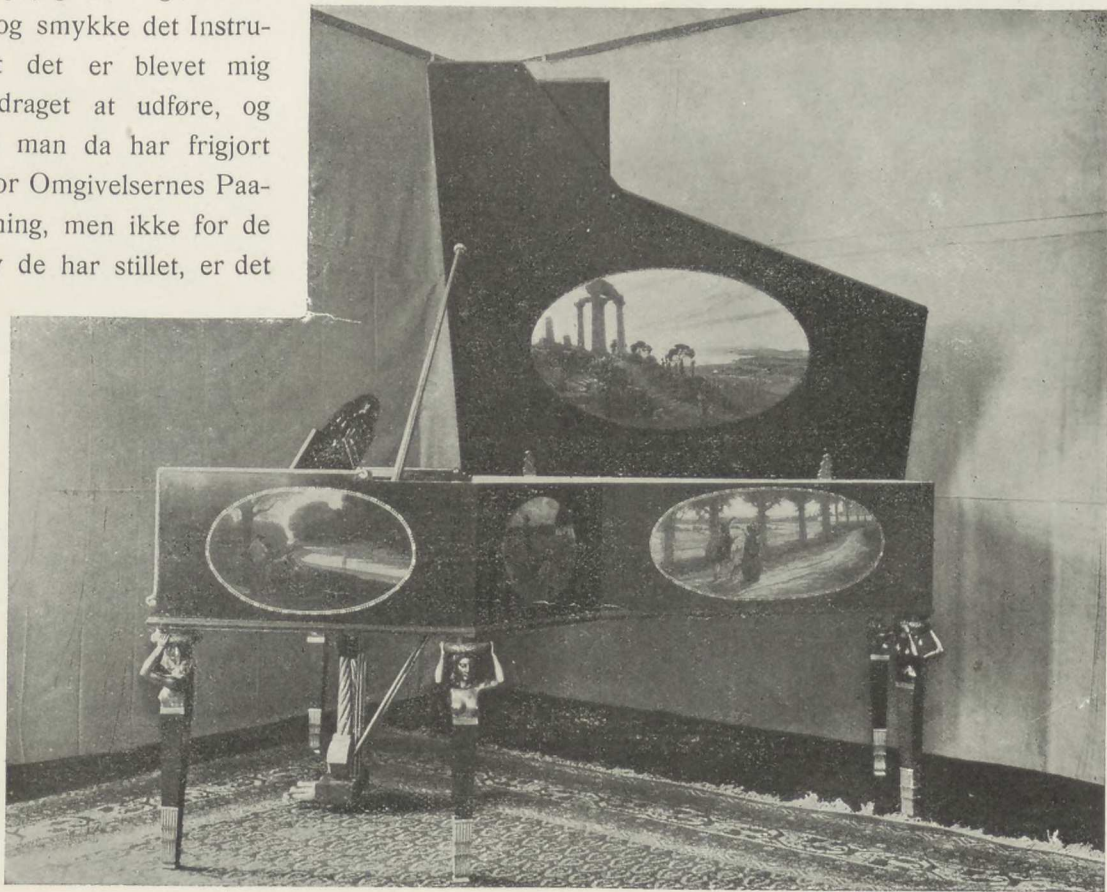

Fig. 1.

lykkedes at frembringe en Virkning, som tør siges at være vellykket.

Fig. 1 gengiver et Salonflygel tegnet og dekoreret af Kunstmaler *N. V. Dorph*. Instrumentet er malet med en dyb graablaa Dækfarve paa Ahorn. For Billederne er udsparet saaledes at Ahorntræet danner Baggrund for disse, som er malede (Alla prima) i lette tynde Oliefarver. Ornamente, Billedindfatninger og Karyatider er forgyldte, Karyatiderne er modellerede af Billedhugger *Th. Bærentzen*.

Fig. 2. Gengiver et Salonflygel tegnet af Arkitekt *Alb. Oppenheim*. Dekoreret af Kunstmaler *Valdemar Andersen*. Udført i blaalaseret Ahorn, udsparet for Billederne, der ligesom paa Fig. 1 er udførte i tynde Oliefarver og malede direkte paa Flyglet uden Kartonudførelse e. l.

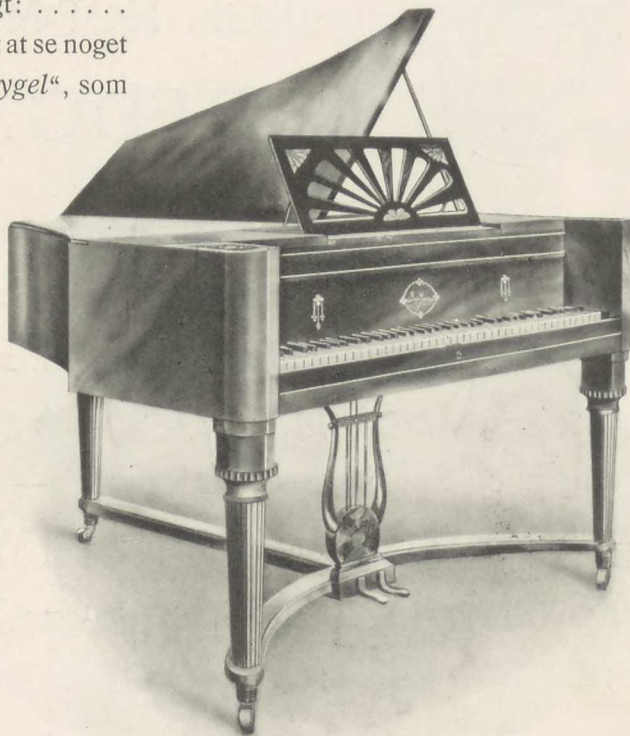
Om Fig. 3 skriver Kunstkritikeren Magister *Vilh. Wansch* i „Tidsskrift for Industri“ i en

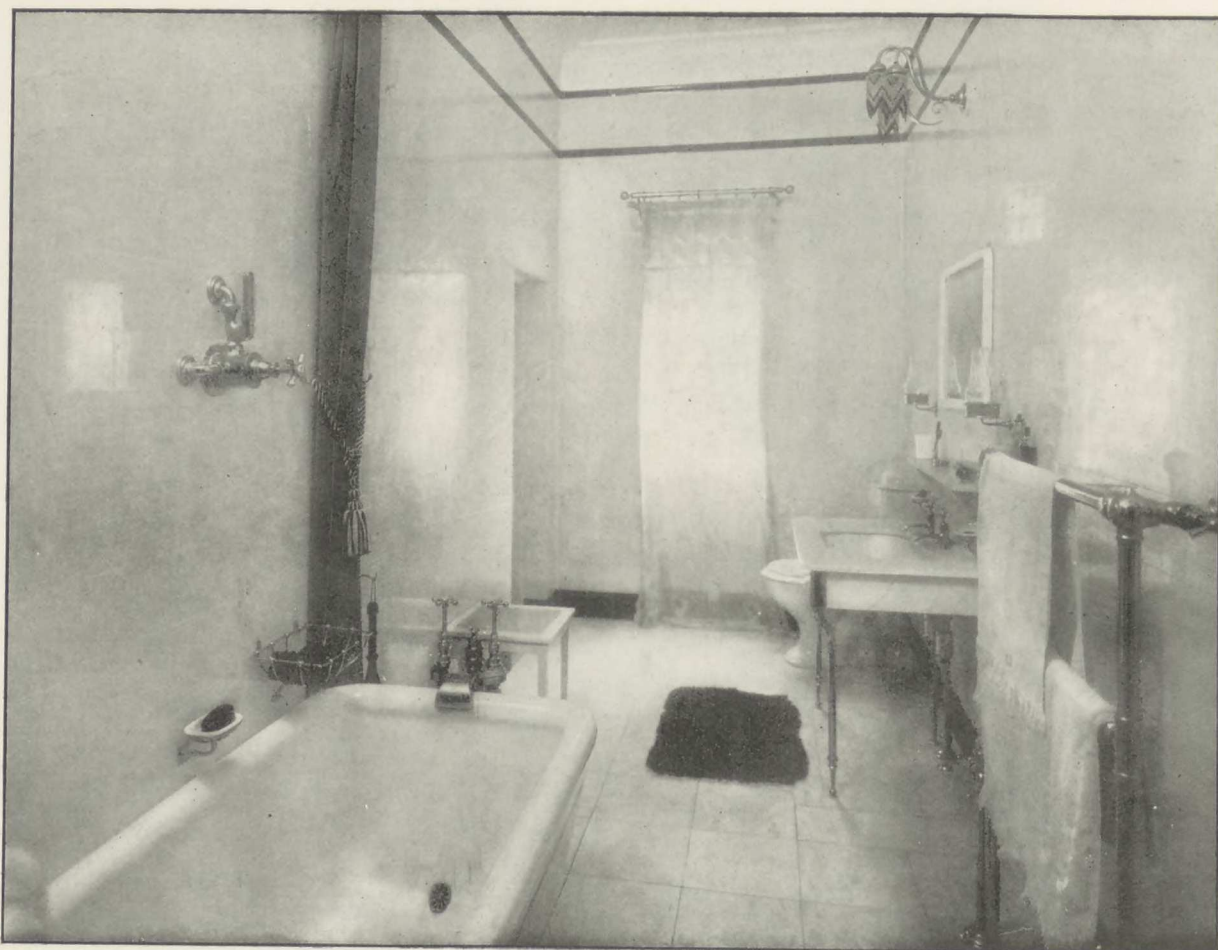
Omtale af hvad de sidste Udstillinger har bragt:

„Paa et andet Omraade var det fornøjeligt at se noget „saadant, nemlig det graciøse „*Dania Flygel*“, som „Pianofortefabrikant *Søren Jensen* selv „har skabt. Instrumentkarakteren i „gammeldags Forstand var her kommen ypperlig frem i denne nye „Type. Men dette Eksempel til „Efterfølgelser ogsaa et af de faa, „vi i Øjeblikket kan nævne.“

Sidstnævnte af mig tegnede Flygel er symmetrisk, er meget lille og er lettere at faa noget godt ud af i kunstnerisk Henseende end de fleste andre Flygler.

Søren Jensen.

HASSEL & TEUDT

(KGL. HOF-MECHANICI)

BREDGADE 43

udfører Installationer og Montering af komplette Badeværelser, WC. og Toiletrum — Elektrisk Lys og Kraftoverføring — Opvarmnings- og Ventilationsanlæg — Støvsugningsanlæg — Telefon- og Ringeledningsanlæg — Tyvealarm — Lynledningsanlæg — Brandsikringsanlæg — Pumper og Sprøjter — Køleanlæg — Gaskomfurer — Spildevandsanlæg — Autom. Grundvandspumper — Vaskerianlæg — Elektr. Varmeovne og Kogekar — Elektr. Strygejern — Elektr. Kroner i Bronze og Krystal.

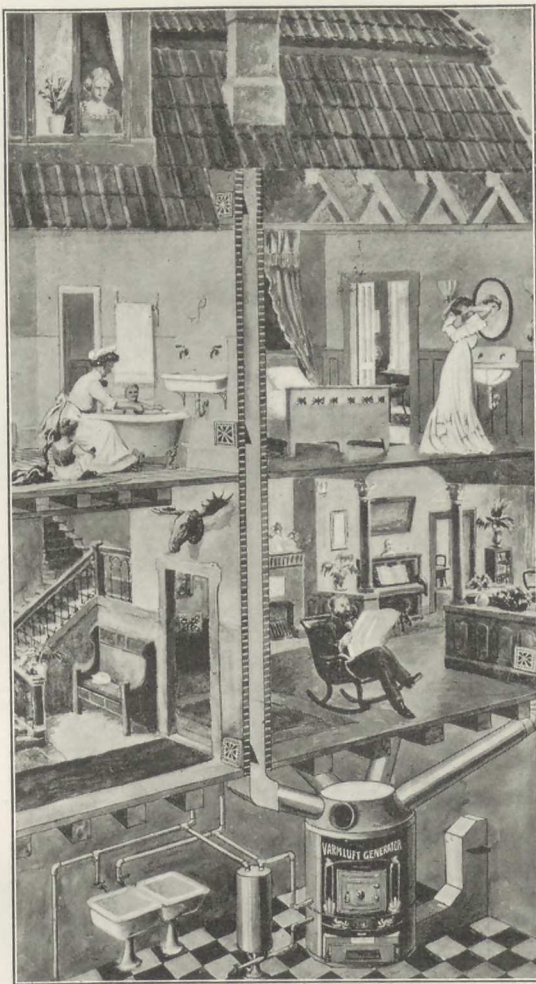
FRISKLUFT VENTILATIONS-OPVARMNING

EN STOR OVN I
KÆLDEREN
OPVARMER ALLE
VÆRELSE

VED HJÆLP AF
SPJÆLD OG VEN-
TILER KAN MAN
LUKKE AF FOR
VARMEN TIL DE
VÆRELSE, DER
IKKE BENYTTES,
OG DERVED
SPARE
BRÆNDEL

TALRIGE
REFERENCER
HAVES

FORLANG
PROSPEKT

INGEN
VARMELEGEMER
I STUERNE

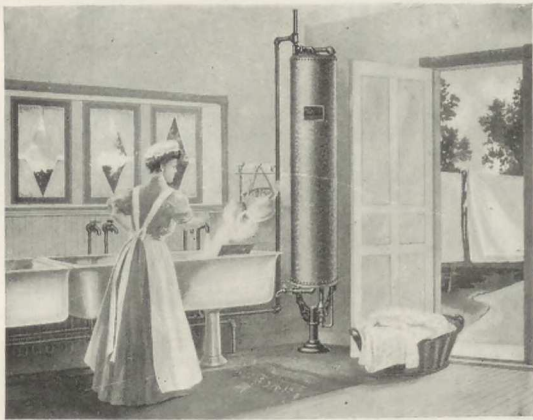
INGEN
FODKULDE

SUND, BEFUGTET,
FRISK LUFT I
ALLE
VÆRELSE

UDFØRT ANLÆG
I OMTRENT
ENHVER BY I
DANMARK

FORLANG VOR
ANBEFALINGS-
BOG

FORBUNDET MED VARMTVANDSFORSYNINGSANLÆG

TIL KØKKEN, BAD OG HAANDVASKE

INSTALLERES NEMT I ENHVER — OGSAA BEBOET — VILLA

K. THOMSEN, VESTERVOLDGADE 2, KØBENHAVN B.

TILBUD OG PROJEKT GIVES GRATIS

GRUNDLAGT
1830

TELF.: CENTRAL 386
" PALAIS 808
" PALAIS 1432x

KGL. HOFMØBELFABRIKANT

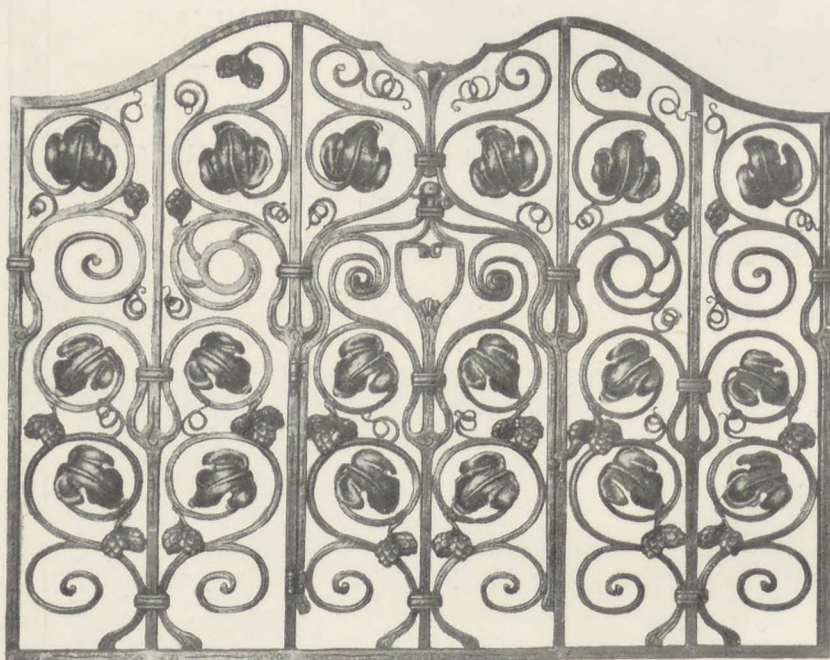
C. B. HANSENS ETBL.

Vort righoldige Lager af Møbler efter kunstneriske Tegninger, og i absolut
kun 1ste Klasses Udførelse til rimelige Priser, bringes i det møbelsøgende
Publikums Erindring.

Vi henlede Opmærksomheden paa at Firmaet i Samarbejde med vore
ledende Arkitekter og andre Kunstnere har monteret en Række større
Landsteder og Hjem.

St. Kongensgade 29

Indgang i Porten.

Gittere • Porte
Bygningsbeslag
Lysekroner
Broncestøberi
Gørtleri

Th. Strøm & Comp.

Kunstsmedie

København

SEVERIN & ANDREAS JENSEN

MØBELETABLISSEMENT · KONGENS NYTORV 21

Til Fremstilling af godt Kunsthaandværk hører god Kunst og godt Haandværk, men dette er ikke nok! For at opnaa et virkeligt godt

Resultat

kræves et intimt Samarbejde mellem Kunstner og Haandværker, Haandværkeren maa kunne forstaa og i Materialet give Udtryk for Kunstnerens Tanke. Det er derfor af stør-

Kunnen, er vant til et saadant Samarbejde, og i disse Henseender tror vi at kunne anbefale vort Firma, der i mere end 50 Aar har samarbejdet med Tidens førende Kunstnere.

ste Betydning, at det Firma, hvem man betror Udførelsen af kunstindustrielle Arbejder, foruden den bedste haandværksmæssige

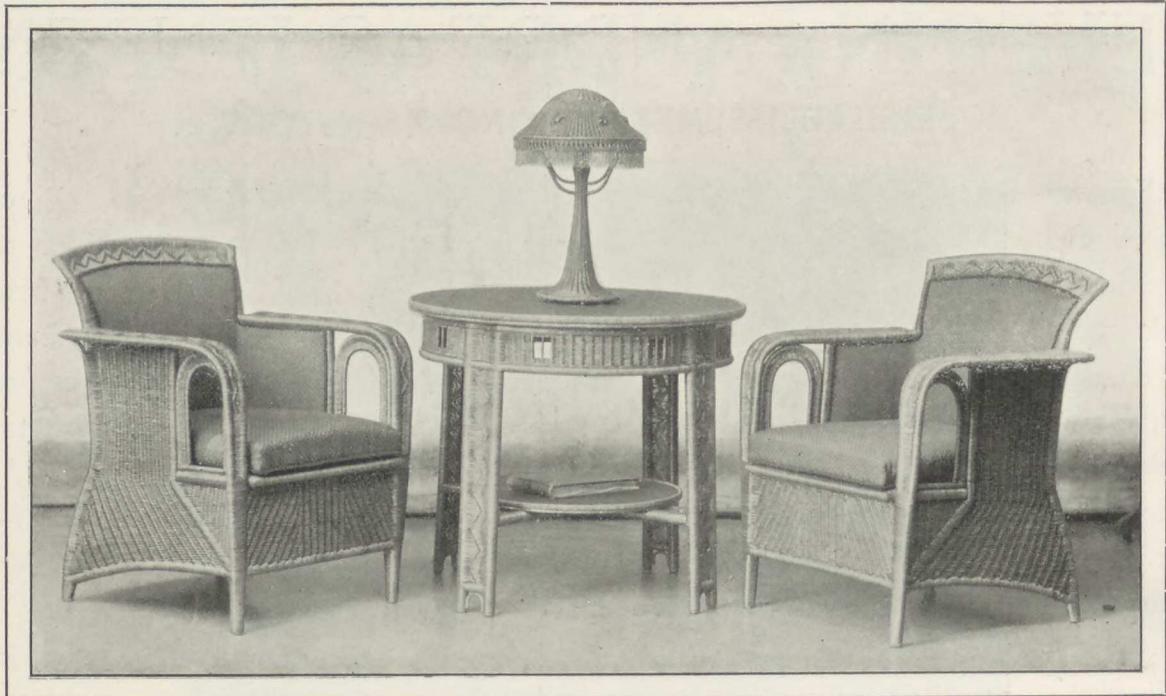
AXEL PRIOR

AKTIESELSKAB

STØRSTE LAGER AF
BYGNINGSARTIKLER

BREDGADE 33

KØBENHAVN

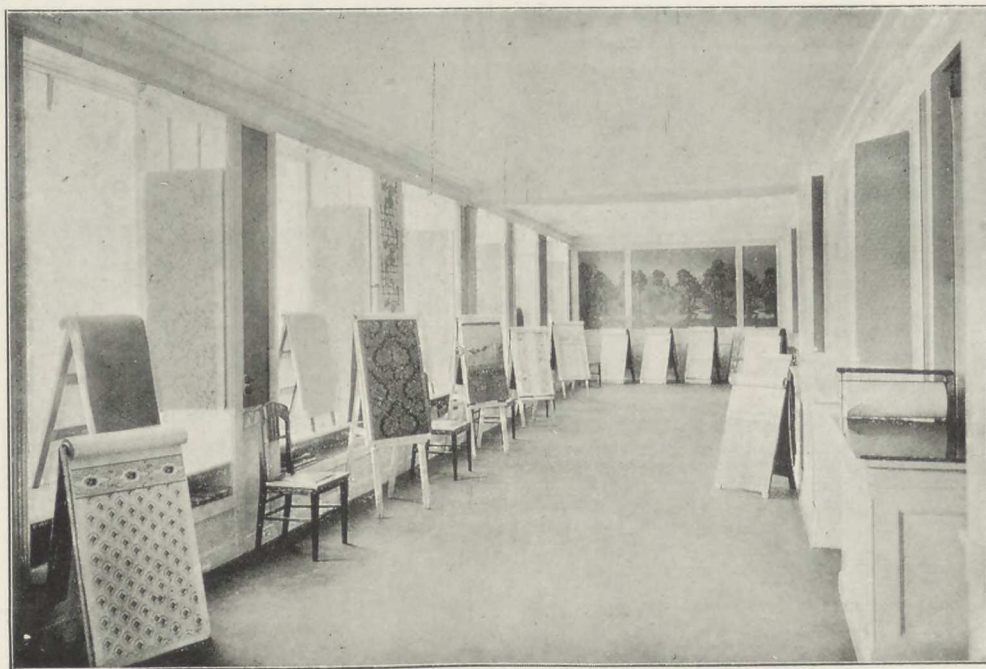
Kurvemøbler til Villa Adelaide i Ordrup.

R. WENGLER
AMAGERTORV 7

GRUNDLAGT 1854

C. KRÜGERS TAPETFABRIK
KGL. HOF-TAPETFABRIK

UDSALG
Nørregade 6
ved Frue Kirke.
Telefon 3319

Største og lyseste Udstillingslokale i København.
Største Lager af smagfulde Tapeter til alle Priser.

KUNSTAFDELINGENS BRONCEMEDAILLE ST. LOUIS MCMIV
TEKNISK SKOLES PRISOPGAVE SØLV MEDAILLE STOKHOLM SØLV MEDAILLE MDCCCXCVII

IAKOB BADEN

GULD MEDAILLE PARIS MCM
DIPLOME D'HONNEUR BRÜSSEL MCMXI

BOGBINDER KJØBENHAVN

TELEF. 4517 KJØBMAGER 18 GADE 18 TELEF. 4517

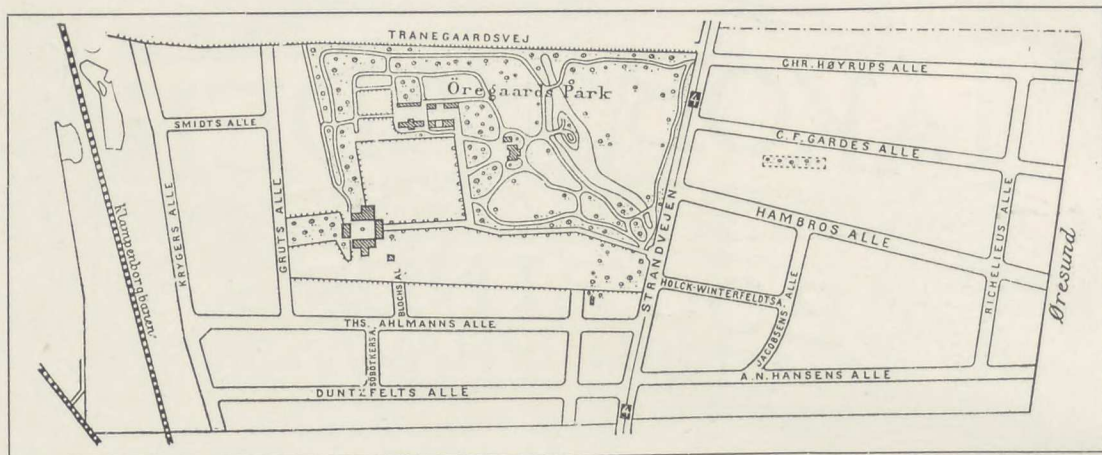
OTTO MEYER'S
MØBELSNEDKERI
HOLMENS KANAL 8
KJØBENHAVN

TELEFON 3936

Telefon
370 Hellerup

Aktieselskabet Ny Hellerup

Telefon
Hellerup 370

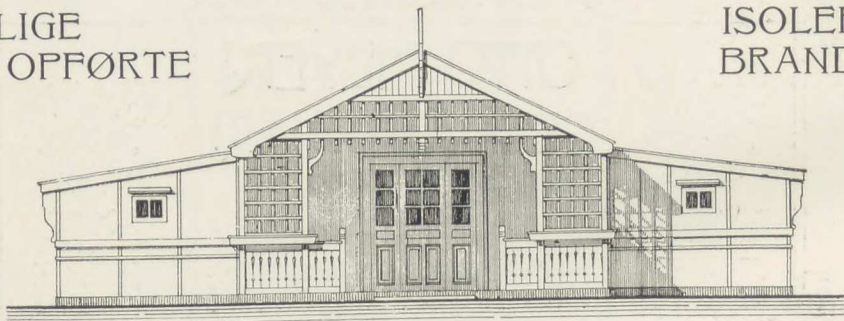
tilbyder paa lempelige Betalingsvilkaar **Byggegrunde** med eller uden Villaser-
servitut. — Beliggenhed ved Øresund, Strandvejen eller ved smukke Alléer med
Vand, Gas, elektrisk Lys. — Let og bekvem Forbindelse med København ved Jern-
bane og Sporvej. Anvises af

Inspektør Sørensen, Ahlmanns Allé 8.

SOMMERHUSE I STERILKONSTRUKTION

BILLIGE
HURTIGT OPFØRTE

ISOLERENDE
BRANDSIKRE

KORKPLADER

bør anvendes overalt til indvendig Vægbeklædning i murede Villaer. Stor Brændsels-
besparelse om Vinteren, kølige Opholdsrum om Sommeren.

EMANUEL JENSEN & H. SCHUMACHER ^{A/S}
GODTHAABSVEJ 90 - KØBENHAVN F. - TELEFON 968

CHRISTIAN RASCH

DEKORATIONS-ARKITEKT - SNEDKERMESTER

— TEGNESTUE - UDSILLING - VÆRKSTED —

BREDGADE 21 — MEZZANINEN

D. T. POULSENS PLANTESKOLE

ROSKILDEVEJ 70 — KØBENHAVN F.

AREAL c.: 90 TDR. LAND

Allétræer
Naaletæer
Frugttræer
Frugtbuske
Blomsterbuske
Læ- og Hæk-
Planter

Roser
Stauder etc.

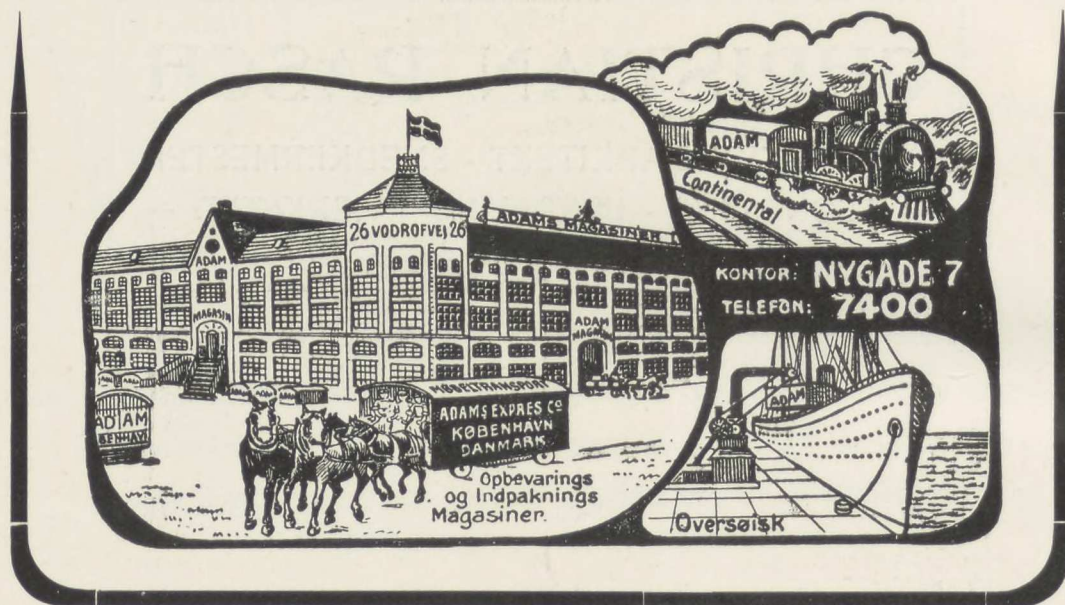

Illustreret Prislste til-
sendes paa Forlangende.

Telefon: Valby 100.

ADAM^s EXPRES C^o

KØBENHAVN • REJSEGODS EKSPEDERES OVER
• • • HELE VERDEN • • •

OLUF BRØNNUM & Co

4 HOLBERGSGADE 4

TELEFON 8750

TELEFON 8750

anbefale

VORT VELASSORTEREDE ETABLISSEMENT

for

HUSHOLDNINGS- & KØKKENUDSTYR

Vi anbefale Alt i ovenstaaende
Branche, og tillade os at hen-
lede Opmærksomheden paa vort

MØNSTER-KØKKEN

hvor enhver, der har Brug for vo-
re Artikler, let kan orientere sig.

Prisfortegnelser og Overslag sendes frit. . . . Telefon 8750.

✻ ✻ **J. Orelbergs Fabrik** ✻ ✻

✻ ✻ ✻ ✻ Maskinsnedkeriet ✻ Smedegade 19 ✻ ✻ ✻ ✻

A. = S.

Grundl.:

1872

Bygningsarbejder og Inventararbejder

udføres saavel i Fyr som i alle uden- og indenlandske Træsarter

✻ Drejedøre af moderne Konstruktion ✻ 1ste Pris i Aarhus ✻

Stavgulve leveres i prima tørt Materiale ✻ ✻ ✻ ✻

Telefon 1360

**Krydslimede
Tavlegulve** ✻

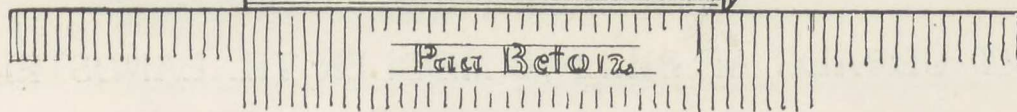
henlægges direkte
paa Beton uden An-
vendelse af Under-
✻ ✻ gulv ✻ ✻

**Krydslimede
Tavlegulve** ✻

kan ogsaa henlæg-
ges paa gamle ✻
Fyrretræs Gulve
✻ ✻ ✻ ✻ ✻ ✻

Krydslimede

Parkegulve

DAGLIGSTUE FRA MAGASIN DU NORDS MØBELAFDELING

MAGASIN DU NORD

paatager sig saavel Møblering af enkelte Værelser som hele Hjem og fremkommer gerne med Forslag og Tegninger.

MAGASIN DU NORD

Største Lager i Norden af Møbler i alle Stilarter og for enhver Købeevne, fremstillede paa egne Værksteder i Landskronagade efter Tegninger af forskellige af Landets betydende Kunstnere.

MAGASIN DU NORD

garanterer for absolut første Klasses Arbejde og tørre Træsarter.

MAGASIN DU NORD

importerer ægte orientalske Tæpper direkte fra Produktionsstederne.

MAGASIN DU NORD

har egne Fabriker for Tilvirkning af Møbelstoffer, Gardinstoffer, Damask og Satin.

MAGASIN DU NORD

S Belysnings Afdeling leverer elektriske Lysekroner efter Tegninger af danske Kunstnere og fremstiller Kroner og Lamper paa egne Værksteder.

STORT UDVALG AF BILLIGE MØBLER TIL LANDSTEDER

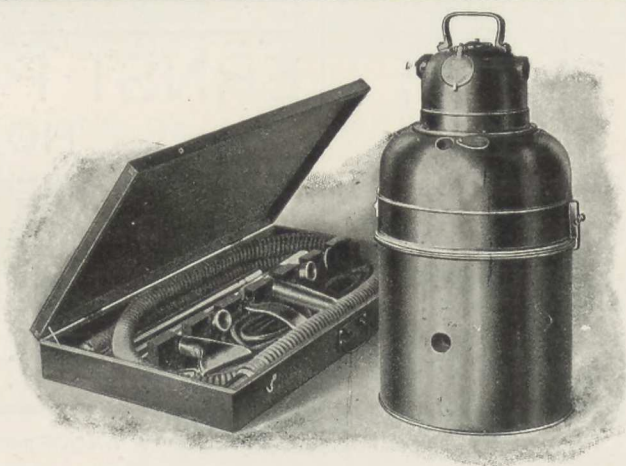
Den elektriske, transportable Støvsuger

NILFISK

bør findes i ethvert moderne Hjem.

DANSK
OPFINDELSE

HØJESTE
UDMÆRKELSE
SØLVMEDAILLE
WIEN 1912

DANSK
. . . ARBEJDE

HØJESTE
UDMÆRKELSE
SØLVMEDAILLE
WIEN 1912

KUN ved Brug af Støvsugeren „NILFISK“ kan man tilvejebringe en **virkelig sund og hygiejnisk Bolig.** — Støvsugeren „NILFISK“ fjerner Støv og sundhedsfarlige Bakterier paa den hurtigste og grundigste Maade. — Støvsugeren „NILFISK“ er patenteret i de fleste Kulturstater og udbredt over hele Verden paa Grund af sin store Holdbarhed, praktiske Konstruktion og overordentlige Sugeevne.

Støvsugeren „NILFISK“ er bl. a. solgt til:

De kongelige Slotte.
Københavns Raadhus.
Østifternes Kreditforening.
Wivels Terrasse.
De danske Statsbaner.
Industriforeningen.
Statstelegrafene.
Hr. Fabrikant E. H. Ludvigsen.
„Konsul V. Ludvigsen.
Dagbladet „Politiken“.
Studenteforeningen.
Hr. kongelig Kommissarius Chr. Lerche.
„Bankdirektør Munthe-Brun.
Det danske Petroleumsselskab.
Hr. Museumsinspektør Hintze.
„Baron J. de Plessen.
„Grosserer Johannes Schannong.
Fru Etatsraadinde Bock.

Hr. Fabrikant Daverkosen.
„Kaptajn Torben Grut.
„Professor, Arkitekt M. Nyrop.
„Kammerjunker O. v. d. Maase.
„Dr. med. O. Jersild.
„Veksellerer Joh. Henriques.
„Ingeniør, Dr. phil. Valdemar Poulsen.
A/S Burmeister & Wain.
Julemærkesanatoriet.
Holmens Kirke.
Hr. Grosserer F. F. Andersen.
„Oscar Wandel.
Kvindelig Læseforening.
Dansk Ingeniørforening.
Hr. Dr. med. Trock-Jansen.
Fru Geheimeetatsraadinde C. Vett.
Hr. Fabrikerer Chr. Hasselbalch.
„Lehnsgreve Ahlefeldt-Laurvigen.

Hr. Lehnsgreve Chr. Petersdorff.
„Schaffalitzky de Muckadell.
„Papirhandler Ad. Levison.
„Grosserer Thøgersen, „Frydenlund“.
„Bogtrykker Egmont H. Petersen.
Vestre og østre Elektricitetsværker.
Handelsbanken.
Københavns Laane- og Diskontobank.
Hr. Geheimekonferensr. G. A. Hagemann.
„Etatsraad C. J. Christensen.
„Fabrikant L. C. Glad.
„Arkitekt Bernh. Ingemann.
Enkefru S. Rasmussen, Gl. Mosehøj.
„E. Wessel.
Taxamotorkompagniet.
Kunstindustrimuseet.
Nye danske Brandforsikringsselskab.
Hr. Grosserer Thøgersen, Frydenlund.

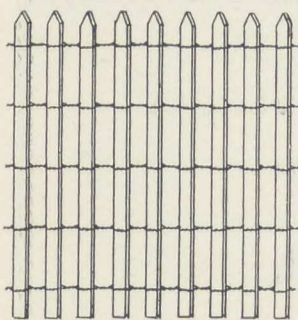
FISKER & NIELSEN

Telefoner: 8622-8655.

ELEKTROMOTORFABRIK

Telegr.-Adr.: „NILFISK“.

FALKONERALLE 84 · KØBENHAVN F.

IDEALSTAKIT

leveres i Ruller paa indtil 25 Meters Længde, og er det billigste, smukkeste og varigste Havehegn.

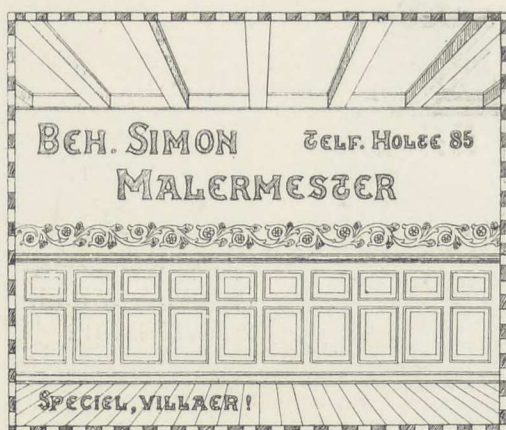
Leveres opstillet i Københavns Omegn.

Beskrivelse og Tilbud gives.

Største Lager af Have-redskaber, Plæneklippere og Vandings-Redskaber.

Reparationsværksted for Plæneklippere.

C. TH. ROM & Co. - KØBENHAVN B.

H. C. JACOBSEN

TØMRERMESTER

HOLTE

VILLABYGNING

SNEDKERI

BRD. B. & CHR. PETERSEN

MURERMESTRE OG ENTREPRENØRER

TELEFONER: 115-180

HOLTE

ALT BYGNINGSARBEJDE UDFØRES
SPECIELT: VILLABYGGERI

ERNST PETEPSEN

TELEF. 122

HOLTE

TELEF. 122

BLIKKENSLAGER
AUT. GAS- OG VANDMESTER

Installation af Bad og W. C.
Gas-, Vand- og Spildevandsledninger udføres.

Installeret over 300 W. C.
i Søllerød Kommune.

ANBORINGSMESTER
VÆRKSTED: ESTERSVEJ - HOLTE

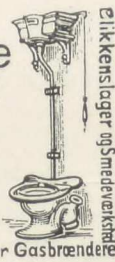
Aut. Gas-Vand og Kloakmester.

Kr. Noe Harboe
Sofievej 24 Tf. 4352

W-C.

Installation.

Vandløse Kloaklukker Gasvaskekjedler Gasbrændere

Grundlagt 1799.

Tel. Centr. 1220.

J. S. V. Weilbach

Kgl. Hof=Leverandør * Sejl- & Flagmager * Niels Juelsgade 6 K.

Reglementerede Flag, Vimpler etc.

Solsejl, Markiser,

Presenninger med Cuprinol (imod Raad) * Presenninger, fuldstændig vandtætte, anbefales.

HOLTE NYE VILLAKVARTER

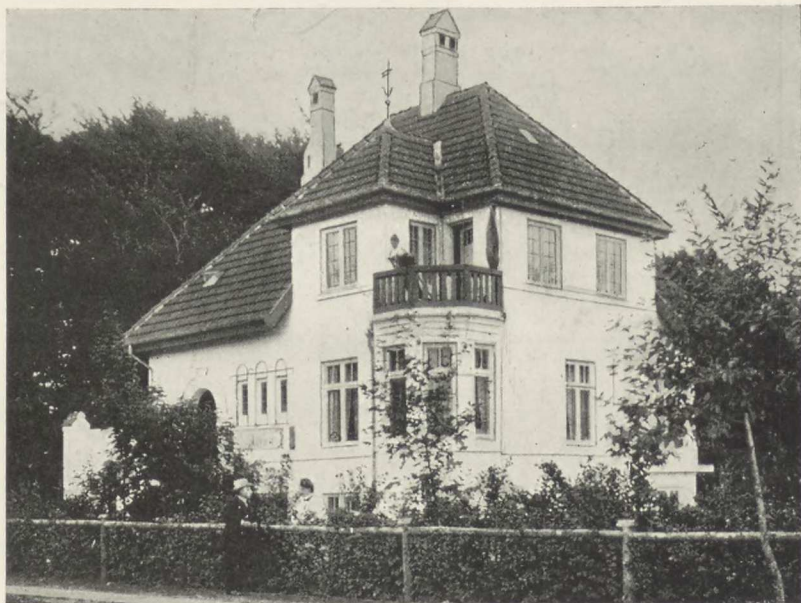

I det nye Villakvarter ved Holte Station udbydes smukt beliggende Villagrunde til Salg.

Grundene ligger syd for Geels Skov og i et smukt kuperet Terræn. Afstanden fra Stationen er 8 Minutter. Der findes Gas, Vand, elektrisk Lys og Kloak til W. C. Togforbindelsen med Holte er den bedst mulige, der løber. Hverdage 27 Tog i hver Retning.

Der er oprettet en Mellemsskole i Holte.

Nærmere Oplysninger faas hos Sagfører *Henning Hansen*, Nørrevold 12, København. Telf. 5850.

Ved Furesøen

sælges skovbevoksede Grunde med Facade til Søen ved Henvendelse til Sagfører *Henning Hansen*, Nørrevold 12, København. Telf. 5850.

Helaarsvilla i „Holte ny Villakvarter“.

FREDERIKSHOLMS TEGL- & KALKVÆRKER

anbefaler

Røde og gule Façadesten, saavel maskinstrøgne som
..... haandstrøgne, i flere Farvenuancer

..... Røde, gule og læderfarvede Blændsten

Røde, gule og glasserede Formsten og Ornamenter;
..... efter særlig Katalog

Røde og glasserede almindelige Tagsten og Falstag-
sten samt Bæverhaler i forskellige Farver; efter
..... særlig Katalog

Røde og gule Radialskorstenssten til runde Skor-
..... stene; efter særlig Katalog

Ildfaste Mursten og Konstruktionssten samt ildfast
..... Ler; efter særlig Katalog

..... Stenkalk og tilberedt Mørtel

Almindelige flammede Mursten og 6" Skillerumssten

Moler-Sten af Vægt ca. $\frac{1}{2}$ af almindelige Mursten,
lyddæmpende, isolerende, anvendelige bl. a. til Etage-
adskillelse, Skillerum m. v.; — efter særlig Katalog.

Glasserede Beklædningssten i alle Farver, til Toilet-
Rum, Badeceller m. v.; — efter særlig Katalog.

KØBENHAVNS DØRGREB- OG METALVAREFABRIK

HANSEN & SØE-JENSEN

UDSALG
SKINDERGADE 41

TELEFON:
3216
3217

GRUNDLAGT
— 1862 —

FABRIK
GODTHAABSVEJ 6

TELEFON:
8657

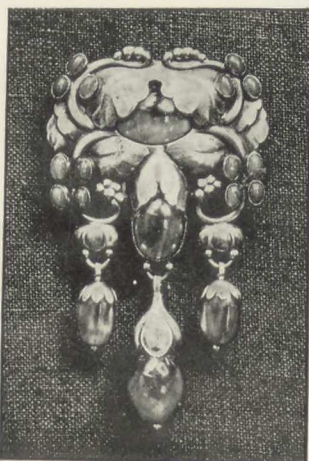
HØRSHOLM PLANTESKOLE

— JENS BORNØ —

anbefaler et righoldigt Udvalg af Løvtræer til Have og Park, Alléer, Hegn, Hække og Læ.
Roser, Frugttræer, Frugtbuske og Stauder.

Specialitet: **Finere Naaletræer.**

KATALOGER staar paa Forlangende til Disposition.

GEORG JENSENS SØLVSMEDIE

KØBENHAVN

BREDGADE 36

**LIBERTY
FABRICS
FOR DRESSES
& FURNITURE**

LIBERTY & CO LTD.

DESIGNERS AND MAKERS OF ARTISTIC WARES
AND FABRICS, LONDON

Repræsentant for Danmark:

M. CHRISTOPHERSEN, 60 ST. KONGENSGADE, TEL. 8705

anbefaler Liberty's berømte Stoffer for Montering af Boliger.

Stort Prøveudvalg af Møbel-, Gardin- og Cretonnestoffer.

BRODERIER

UDFØRTE EFTER TEGNINGER
AF DANSKE KUNSTNERE

CHR. PERMIN

BRODERIHANDEL
GOTHERSGADE 17

• TEL. CENTRAL 4368 •

Vaser

Figurer

Ampler

Urtepotter

egne til Dekoration
af

HAVER OG VESTIBULER

Illustreret Katalog sendes paa Forlangende.

P. IPSENS ENKE

KGL. HOF TERRACOTTA-FABRIK
ØSTERGADE 34 — KØBENHAVN

LINOLEUM

FOR NUTIDS HYGGE
HYGIEJNE OG KOMFORT

INTETSTEDS BEDRE
INTETSTEDS BILLIGERE

C. RIIS BONNE
LINOLEUM AKTS.

6 KRONPRINSENSGADE 6

TELEFONER: 3132 OG 3023

Direkte Import.

Detailsalg til en-gros Priser.

ORIENTALSK TÆPPELAGER

Farvergade 10 (lige ved Raadhuset)

Største Lager i Norden af

ægte Persiske, Tyrkiske og Indiske Gulvtæpper.

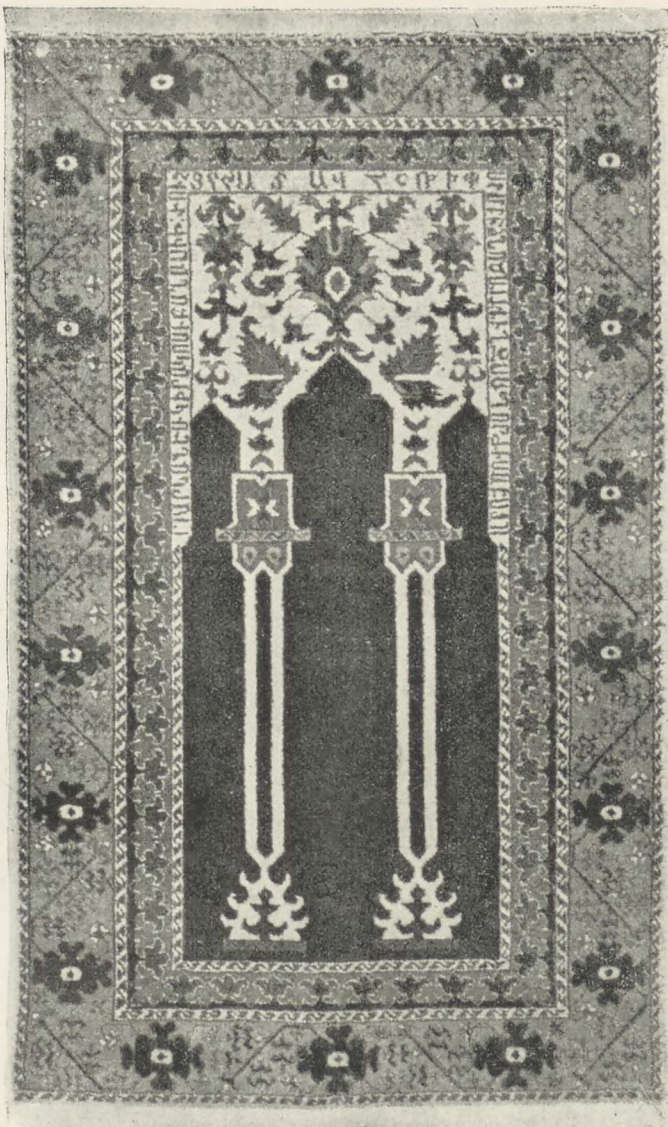
Endvidere alle Sorter **Europæiske Gulvtæpper** i Axminster, Brüssel og Velour saavel afpassede som i Metervarer til hele Gulve samt Løbere.

Gardiner.

• • •

Traadgardiner.

Danske og
Udenlandske saavel
afpassede som
Metervarer fra de
største Danske
Engelske og
Skotske Fabriker.
Endvidere Madras,
Muslin og
Etaminegardiner
afpassede og i
Metervarer.

Møbelstoffer

i

Silke, Uld og
Gobelin.

• • •

Bordtæpper,
Portierer,
Divantæpper.

• • •

Sengetæpper.
Kurvemøbler.
Straatæpper.
Cocustæpper.

Linoleum saavel glat som mønstret, samt afpassede Linoleumstæpper.

Generalagenturet for den største skotske Fabrik

Barry Ostlere & Shepherd Ltd., Kirkcaldy.

Overslag paa Forlangende.

Prøver og Udvalg sendes.

Detailsalg til en-gros Priser.

Tel.

145.

VED STRANDEN 2

ETABLISSEMENT FOR GLASMOSAİK OG GLASMALERI

Al tidligere udførte Arbejder
kan fremhæves:

**Glasmalerier, blyindf: Glasmosaik
eller Kirkevinduer til:**

Engelst Kirke i Kjøbenh.
Frederiks Kirke i do.
Hellig Kors Kirke i do.
Immanuel's do. i do.
Rosentrands do. i do.
Jesu Kirken i Valby.
Mosaisk Kapel.
Den nye Kirke i Nysto-
bing paa Mors.

Solbjerg Kirke.
Et større Antal mindre
Landsbykirker.
Handelsbanken i
Kjøbenhavn.
Boulevardpavillonen
i Tivoli.
Kjøbenhavns Raadhus.

samt til Udsmykning af et større Antal
private Boliger, Herreværelser, Køge-
værelser, Spiseværelser, Trappegange,
Døre, saavel som til Fyldinger til an-
tife Møbler m. m.

Glasmalerierne til Frue Kirke
i Svendborg.
Glasmalerierne til Hørsalen
i Kjøbenhavn.

Glarmesterarbejder udførte til:
Et større Antal offentlige og private Bygninger,
hvoriblandt:

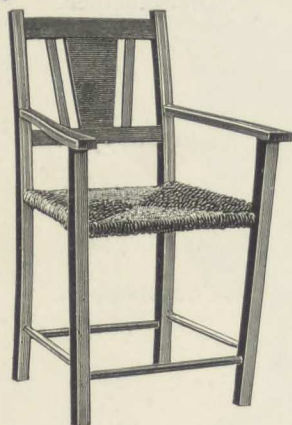
Flere offentlige Stolebygninger.
Ny Carlsberg Hovedbygning.
Reste Kirkegaards nye Kapel.
Katoist Stole i Bøyesgade.
Ny Carlsberg Glyptothek.
Barnetowhus („City“).
Fabrikant Mønsteds Hovedbygning.
Det nye Pilsner Bryggeri, Ny Carlsberg.
Kjøbenhavns Sporvejselskabs Vognhaller
i Marbusgade og Bragesgade.
Frederiksberg Elektricitetsværk.
Hagemanns Kollegium.
Love-Apotheket.
Det statistiske Kompagnis Hovedbygning.
Handelsbankens Bygning.

Alterbilledet i St. Thomas Kirke,
Kjøbenhavn.
Chorvinduerne i Nyborg Kirke
(Glasmaleri).
Chorvinduet i Hellig Lands
Kirke.
Orgel- og Chorvinduerne i
Viborg Domkirke.

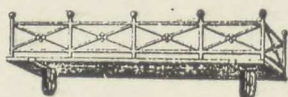
Glarmesterarbejde udføres.

Tilbud efter Tegninger.

Kavemøbler. * Verandamøbler. * Blomster-Altaner.

Original dansk Stol af Bøgetræ
med Sivsæde, Pris 10.00.

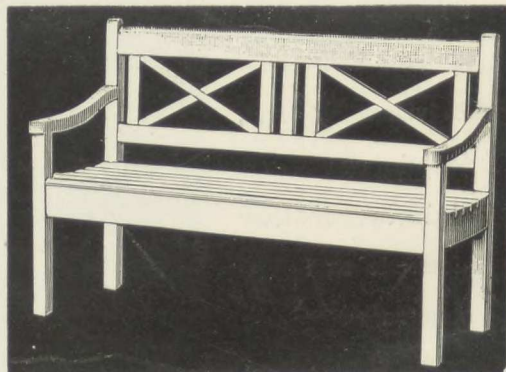

Naturtræ-, Jærn- og
Spaanmøbler.

Liggestole, Klappmøbler.

*Altid Nyheder i praktiske Træ-
varer af Interesse for ethvert Hus.*

Stiger, Køgekasser, Ruller.

Hvidlakeret Havebænk, Pris 16.50.
Mønsterbeskyttet, leveret til Julemærkesanatoriet ved
Kolding.

Fabrikernes Salgskontor Vestervoldgade 10 **København.**
Telefon Byen 4678

Edv. Bendtzen

Fjordsalle 20 . Central 1147.

Tr. 12-1 og 6-7.

Teknisk og praktisk Assistance ved Have-
og Altanbeplantning.

J. S. AAGAARD

PLANTESKOLE & HANDELSGARTNERI

HOLTE

Stort Udvalg af stedsgrønne Træer og Buske,
Stauder etc.

HAVER ANLÆGGES

DTV Danmarks Tekniske
Videncenter
Teknologihistorisk Samling

1B
72
Bred

461753

300197838

1912

